

תוכן עניינים

3	הגדלת הכנסות המדינה
32	התייעלות בהוצאות הממשלה
74	מענים משקיים

הגדלת הכנסות המדינה

תמחור פליטות מזהמים מקומיים וגזי חממה

מחליטים

בהמשך להחלטת ממשלה מס' 171 מיום 25 ביולי 2021 בעניין מעבר לכלכלה דלת פחמן, ועל מנת להפחית את הפגיעה בבריאות הציבור שנובעת מפליטת מזהמים מקומיים, ובהמשך למסמך "הספר הירוק: הערכה ומדידה של עלויות סביבתיות" שפורסם באתר המשרד להגנת הסביבה בשנת 2020, ועל מנת לפתור כשל שוק משמעותי, הנגרם כאשר המזהם אינו משלם עבור הנזק הסביבתי שנגרם מפליטות מזהמי האוויר וגזי החממה (להלן פליטות פחמן) להן גרם, ומשום שתמחור פליטות נחשב להסדרה היעילה והאפקטיבית ביותר לעידוד הפחתת פליטות אלו וליצירת ודאות בשוק -

1. להטיל על שר האוצר:

א. לתקן את צו הבלו על דלק (הטלת בלו), התשס"ד-2004 ואת צו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין, התשע"ז-2017 כך שיביא להפנמה מדורגת של העלויות החיצוניות הסביבתיות של פליטות פחמן ומזהמים מקומיים בהתאם למפורט להלן:

- (1) סכום הבלו ומס הקנייה על פחם בש"ח לטון יעמוד על 147 בשנת 2024, 195 בשנת 2025, 255 בשנת 2026, 335 בשנת 2027, 415 בשנת 2028, 515 בשנת 2029 ואילך.
- (2) סכום הבלו ומס הקנייה על גז טבעי בש"ח לטון יעמוד על סך של 33 בשנת 2024, 54 בשנת 2025, 80 בשנת 2026, 114 בשנת 2027, 149 בשנת 2028, 192 בשנת 2029 ואילך.
- (3) סכום הבלו ומס הקנייה על מזוט 0.5% בש"ח לטון יעמוד על סך של 92 בשנת 2024, 204 בשנת 2025, 344 בשנת 2026, 531 בשנת 2027, 717 בשנת 2028, 951 בשנת 2029 ואילך.
- (4) סכום הבלו ומס הקנייה על מזוט 1% בש"ח לטון יעמוד על סך של 880 בשנת 2024, 992 בשנת 2025, 1,132 בשנת 2026, 1,319 בשנת 2027, 1,505 בשנת 2028, 1,739 בשנת 2029 ואילך.
- (5) סכום הבלו ומס הקנייה על גז פחמימני מעובה בש"ח לטון יעמוד על סך של 176 בשנת 2024, 239 בשנת 2025, 318 בשנת 2026, 423 בשנת 2027, 527 בשנת 2028, 658 בשנת 2028 ואילך.
- (6) סכום הבלו ומס הקנייה על פטקוק (קוקס נפט, שסיווגו בפרט משנה 27.13.1000 לתעריף המכס) בש"ח לטון יעמוד על סך של 110 בשנת 2024, 198 בשנת 2025, 307 בשנת 2026, 454 בשנת 2027, 600 בשנת 2028, 783 בשנת 2029 ואילך.

ב. לפרסם באתר רשות המסים את שיעור מיסוי הפחמן על דלקים במונחי מס לטון פחמן.

ג. על אף האמור בסעיף א 3, יקבע שר האוצר שיעור מס אחיד לכל סוגי המזוט אם מצא מנהל רשות המסים כי הדבר נדרש לצרכי אכיפת הגבייה.

2. כצעד משלים, ועל מנת לתת מענה לתעשייה המקומית ולמנוע זליגת פחמן:

- א. הממשלה תפרסם נוהל תמיכה במפעלים הצורכים דלקים כך שמפעלים אשר היו זכאים לקבל מכסת פליטות ללא תשלום במנגנון הסחר בפליטות האירופאי (EU ETS) יקבלו תמיכה אשר תדמה את מצבו התחרותי של מפעל למפעל דומה תחת מנגנון ה-EU ETS, תוך שמירה על התמריצים להתייעל, וזאת עם השינויים הנדרשים למאפייני השוק הישראלי.
- ב. תיושם תכנית להאצת פריסת רשת הגז הטבעי בידי רשות הגז הטבעי. התכנית תכלול מחירון נורמטיבי, עדכון התעריפים ועקרונות לתכנית פריסה. התכנית תתקצב ב-X מלש"ח מתקציב משרד האנרגיה, אשר יהווה רשת ביטחון עבור חברות החלוקה. אופן הקצאת התקציבים, ייעשה בהסכמת אגף תקציבים במשרד האוצר.

3. לרשום את הודעת יו"ר רשות החשמל, כי ככל ויכנס לתוקף מס פחמן, יפעל לצמצם את גובה התמיכה הנדרשת באנרגיות מתחדשות לצורך עמידה ביעדי הממשלה ובעקרונות המדיניות, וזאת בהתאם לעליית העלות האלטרנטיבית של ייצור חשמל בצורה קונבנציונלית.
4. להטיל על שר האוצר לקבוע בצו מס קניה לשירות הטמנת פסולת אשר יהיה בגובה של X ש"ח, כך שגובה ההיטל עם המס יהיו לא נמוכים מהעלות החיצונית של פליטות גזי חממה הנובעים מהטמנה במועד הטלת המס.
5. ככל שתהיינה התפתחויות טכנולוגיות אשר יאפשרו צמצום פליטות הפחמן מדלקי המקור, משרד האנרגיה, משרד האוצר והמשרד להגנת הסביבה יבחנו את המשמעות של התפתחויות טכנולוגיות אלו.
6. לבטל את החלטת ממשלה 286 מיום 1 באוגוסט 2021 בעניין "תמחור פליטות גזי חממה".

דברי הסבר

רקע כללי

סעיף 1

במסגרת החלטה מס' 171 מיום 25.7.2021 בעניין מעבר לכלכלה דלת פחמן ובהתאם למגמה העולמית להתמודדות עם משבר האקלים נקבעו יעדי הפחתת פליטות גזי חממה לשנים 2030 ו-2050. על אף מאמצי הממשלה, כפי שעולה ממרשם הפליטות לסביבה של המשרד להגנת הסביבה, עולה כי כמות פליטות גזי החממה בישראל בשנת 2022 דווקא עלתה. מחקרים שונים מעידים כי מס מזהמים הוא הדרך היעילה ביותר להפחית את פליטות גזי החממה תוך שמירה על שאר השיקולים במשק הישראלי. עם זאת, כיום גובה הבלו ומס הקניה על רוב הדלקים הינו נמוך ביחס לעלות החיצונית הנובעת מצריכתם, זאת למעט בנזין וסולר. החשיבות במיסוי העלויות החיצוניות, מחד בכדי לשקף את מחיר המלא של הפליטות בהתאם לעקרון המזהם משלם ומאידך בכדי לתמרץ שינויי התנהגות ומעבר לאנרגיה נקייה יותר ולהתייעלות אנרגטית. בנוסף, מיסוי גזי חממה הינה מדיניות עולמית, ומדינות רבות החלו להטיל מנגנוני תמחור פליטות גזי חממה, בין אם באמצעות סחר במכסות ובין אם באמצעות מיסוי ישיר. על מנת למנוע זליגת פחמן ממדינות הממסות את גזי החממה אשר הם חלק ממאמץ גלובלי, מדינות שונות מקדמות מנגנונים להתאמת הפחמן במוצרים המיובאים להם. האיחוד האירופאי ובריטניה כבר הכריזו על מנגנוני התאמת הפחמן בגבול (CBAM) וניתן לצפות שמדינות נוספות ילכו אחריהם. לפיכך, אי תמחור פחמן בישראל בעתיד עלול להוביל לפגיעה בכלכלה הישראלית.. לצד כל זאת, חלק משמעותי משינוי ההתנהגות שצפוי לאור השינוי, דורש זמן הסתגלות והתייעלות. לפיכך, מוצע להטיל מיסוי פחמן במתווה מדורג אשר יאפשר לעסקים תקופת הסתגלות וייתן ודאות כלכלית ורגולטורית אשר יביא להפנמת עלויות החיצוניות של הפליטות ויתמרץ התייעלות אנרגטית ומעבר לדלקים נקיים. יובהר בזאת כי המס על סולר ובנזין אינו צפוי לעלות במסגרת החלטה זו.

סעיף 2

על מנת לאפשר מעבר לאנרגיה נקייה ולאפשר תקופת הסתגלות לתעשייה המקומית, למזער את הפגיעה בתחרותיות התעשייה הישראלית ובכדי לבחון את האופן הנכון לתמרץ ולקדם התייעלות אנרגטית בתעשייה, מוצע כי הממשלה תקבע מתווה אשר ישמור על מצב התעשייה כך שהתחרותיות שלהם מול מפעלים דומים באירופה אשר מושת עליהם מנגנון סחר בפליטות או מס פחמן לא תפגע. כיום המפעלים באירופה נהנים ממכסות פליטה בהתאם ליעדים מגזריים שנקבעים להם באירופה, ומוצע כי הממשלה תפרסם נוהל תמיכה שיביא למצב דומה למפעלים אלו, עם שינויים נדרשים לאור השוני בין המנגנון האירופאי לישראלי ולמאפייני השוק.

סעיף 3

מכיוון שמס הפחמן מפנים את העלויות החיצוניות הנובעות משימוש בגז טבעי לתוך הפעילות הכלכלית, העלות האלטרנטיבית לייצור חשמל באנרגיות מתחדשות עולה ולכן ניתן לתת לשוק הכלכלי בתחום החשמל לפעול ביעילות, ללא מעורבות חיצונית.

סעיף 4

על מנת לשקף את העלויות החיצוניות הנובעות מטיפול בפסולת, מוצע לקבוע מס קניה על הטמנה אשר יקבע בסכום של X ש"ח כך שעלות ההיטל יחד עם המס ישקף את עלות הפליטות הנובעות מתהליך ההטמנה במועד הטלת המס.

סעיף 5

לאור ההיתכנות לשינויים טכנולוגיים אשר יאפשרו צמצום פליטת גזי חממה מדלקי המקור, משרד האנרגיה, משרד האוצר והמשרד להגנת הסביבה יבחנו את המשמעות של ההתפתחויות הטכנולוגיות האלו.

סעיף 6

החלטת ממשלה זו מחליפה את החלטת ממשלה 286 מיום 1 באוגוסט 2021 ומשמשת לאותה תכלית ולפיכך מוצע לבטל את החלטה 286 עם קבלת החלטה זו.

הכנסות המדינה צפויות לעלות בצורה מדורגת ולהגיע לכ-2.8 מיליארד ש"ח בבסיס החל משנת 2028. המס צפוי להביא לתוספת עלות למשק החשמל באופן מדורג. עם זאת, יש מגמות אחרות אשר מתרחשות במשק החשמל במקביל אשר צפויות להביא להוזלת המחיר לצרכנים ולפיכך ההערכה היא כי תעריף החשמל לא יעלה כתוצאה מהמס. בין המגמות ניתן למנות את פתיחת השוק לתחרות ביצור והאספקה החל מינואר 2024, הפסקת השימוש בפחם, ירידה בעלויות האנרגיה המתחדשת והאסדרות של המגזר הפרטי, ייעול היצור עם תחנות כח חדשות ויעילות יותר.

תקציב

השפעת ההצעה על מצבת כח אדם אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס. 3261 מיום 13.3.2008 - גיבוש צעדים להתייעלות אנרגטית - צמצום צריכת החשמל.

החלטת ממשלה מס. 4095 מיום 18.9.2008 - צעדים להתייעלות אנרגטית - צמצום בצריכת החשמל.
החלטת ממשלה מס. 4450 מיום 29.1.2009 - קביעת יעד מנחה וגיבוש כלים לקידום אנרגיות מתחדשות בפרט באזור הנגב והערבה.

החלטת ממשלה מס. 474 מיום 25.6.2009 - היערכות ישראל לשינוי אקלים - היערכות ומוכנות לשינוי אקלים והפחתת פליטות גזי חממה.

החלטת ממשלה מס. 1504 מיום 14.03.2010 - גיבוש תכנית לאומית להפחתת פליטות גזי חממה.
החלטת ממשלה מס. 2508 מיום 28.11.2010 - גיבוש תכנית לאומית להפחתת פליטות גזי חממה בישראל.

החלטת ממשלה מס. 3484 מיום 17.7.2011 - בדבר הפקת אנרגיה ממקורות מתחדשים.
החלטת ממשלה מס. 378 מיום 05.08.2015 - ביטול התוכנית הלאומית להפחתת גזי חממה משנת 2010.
החלטת ממשלה מס. 542 מיום 20.09.2015 - הפחתת פליטות גזי חממה וייעול צריכת האנרגיה במשק.
החלטת ממשלה מס. 1403 מיום 14.4.2016, תכנית לאומית ליישום היעדים להפחתת פליטות גזי חממה ולהתייעלות אנרגטית.

החלטת ממשלה מס. 465 מיום 25.10.2020, קידום אנרגיה מתחדשת במשק החשמל ותיקון החלטות ממשלה.

החלטת ממשלה מס. 171 מיום 25.07.2021 בנושא מעבר לכלכלה דלת פחמן

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בפעילות החברות הממשלתיות וחלוקת דיווידנדים

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל, ולשם עמידה במסגרות הפיסקליות הקבועות בחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992.

1. להנחות את רשות החברות הממשלתיות (להלן – הרשות) לקדם צעדים לחלוקת רווחים של החברות הממשלתיות כדיווידנד, והכל בהתאם לכללי החלוקה לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.
 - א. להנחות את מנהל הרשות לפעול, ככל שניתן, על מנת להשלים חלוקה של הכספים אשר החליט דירקטוריון של חברה ממשלתית לחלק כדיווידנד למדינה בגין רווחי השנים 2021 ו-2022 כך שכלל הדיווידנד שיחולק לא יפחת מ-1.5 מיליארד ש"ח.
 - ב. להנחות את מנהל הרשות לפנות לדירקטוריון חברת רפאל מערכות מידע מתקדמות בע"מ (להלן – רפאל), התעשייה האווירית לישראל בע"מ, חברת נמל אשדוד בע"מ (להלן – נמל אשדוד), חברת נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ (להלן – נתג"ז) וחברת תשתיות אנרגיה בע"מ (להלן – תש"א), וככל שיידרש לדירקטוריונים של חברות נוספות, על מנת שידונו, במהלך שנת 2024, בחלוקת רווחים כדיווידנד למדינה מהרווח השוטף לשנת 2023, ובאופן שהעברת הדיווידנדים בפועל תבצע עד ליום 31 בדצמבר 2024. כך שכלל הדיווידנד שיחולק לא יפחת מ-0.5 מיליארד ש"ח.
 - ג. להנחות את מנהל הרשות לפנות לדירקטוריונים של חברת רפאל, נמל אשדוד, תש"א ולדירקטוריונים של חברות ממשלתיות נוספות לצורך בחינת חלוקת רווחים מתוך עודפיהן הצבורים.
 - ד. להנחות את מנהל הרשות לפנות למקורות חברת המים בע"מ (להלן – מקורות) ומקורות יזום ופיתוח בע"מ (להלן – מקורות יזום) על מנת שיפעלו לכך שמקורות יזום תחלק כדיווידנד את כל התמורה שקיבלה כתוצאה ממכירת מתקן התפלה אשדוד למקורות.
 - ה. החליט הדירקטוריון על חלוקה בהתאם לאחד או יותר מסעיפים קטנים (א) עד (ד), להנחות את מנהל הרשות לבחון את החלטת הדירקטוריון ולפעול ככל הניתן לביצוע החלטה זו, בהתאם לסעיף 33(ג) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן – החוק), לרבות בדרך של הבאת החלטה לאישור, לפי סעיף 33(ג) לחוק, של הממשלה או השרים כהגדרתם בחוק, ככל שיידרש בנסיבות העניין.
 - ו. ככל שחלוקת דיווידנד בהתאם לאמור בהחלטה זו מחייבת קבלת אישור של האסיפה הכללית של החברה הממשלתית, להנחות את מנהל רשות החברות הממשלתיות, להביא את החלטה על החלוקה לאישור האסיפה הכללית ולהטיל על השרים, כהגדרתם בחוק, לאשר את חלוקת הדיווידנד. החלטת אסיפה כאמור תתקבל לא יאוחר מיום 30 באפריל 2024.
2. על מנת להביא לצמצום ההוצאה הממשלתית ולייעול בפעילות החברות הממשלתיות, מוצע לקדם את הפרטות של החברות דואר ישראל בע"מ, התעשייה האווירית לישראל בע"מ וכן החברה למפעלי כלכלה ותרבות של עובדי המדינה בע"מ, ולהקים צוות לבחינת קידום הפרטות וצמצום חברות ממשלתיות נוספות.
 - א. להנחות את הרשות לנקוט בפעולות הבאות לצורך המשך קידום הליכי הפרטה של חברות ממשלתיות ומעורבות כדלקמן:
 - (1) בהמשך להחלטה מספר מח/1 של ועדת שרים לענייני הפרטה מיום 12 באפריל 2022 להטיל על שר התקשורת והשר לשיתוף פעולה אזורי לפעול בהתאם לסמכותם על מנת השלים את תהליך הפרטה המלאה של חברת דואר ישראל במהירות המרבית.
 - (2) בהמשך להחלטה מספר מח/5 של ועדת שרים לענייני הפרטה מיום 19 בנובמבר 2020 להטיל על שר הביטחון והשר לשיתוף פעולה אזורי, לפעול בהתאם לסמכותם על מנת לבצע הפרטה של עד 49% מהון המניות של התעשייה האווירית, וזאת בהתאם למתווה שאושר בוועדת שרים לענייני הפרטה כאמור, ובפרט תוך שמירה על האינטרסים החיוניים של מדינת ישראל.

3) לפעול לקידום הפעולות הנדרשות למכירת אחזקות המדינה בחברה למפעלי כלכלה ותרבות של עובדי המדינה בע"מ (בסעיף זה – החברה) תוך הקטנת אחזקות של החברה "בבנק יהב לעובדי המדינה בע"מ". לצורך כך, להקים צוות בראשות מנהל הרשות ובהשתתפות נציגי ראש אגף התקציבים, החשב הכללי ומשרד המשפטים אשר יפעלו לקידום ההחלטות וההסדרים הנדרשים טרום מכירת אחזקות המדינה בחברה.

3. להטיל על צוות בראשות מנהל הרשות ובהשתתפות הממונה על התקציבים או מי מטעמו, לבחון הפרטה, מיזוג, פירוק החברות או צמצום התקצוב הממשלתי של חברות ממשלתיות בהתאם, בין היתר, לעקרונות הבאים:

- 1) צמצום התקורות והוצאות ההנהלה הנובעות מריבוי חברות ממשלתיות באמצעות מיזוג חברות ממשלתיות או העברת הפעילות שלהם לגוף קיים אחר.
 - 2) בחינת אמצעים לשיפור הממשל התאגידי בחברות הממשלתיות, הגברת השקיפות ולייעול פעילות החברות באמצעות הגדלת מעורבות השוק.
 - 3) בחינת הנפקות מיעוט בחברות כמשמעותן בהחלטת ממשלה מס' 2103 (חכ/42) מיום 19.10.2014, בחברות.
 - 4) פירוק חברות או מיזוגן או הפסקת פעילות של חברות בהתאם לסדר העדיפויות הממשלתי.
 - 5) פירוק חברות ללא פעילות, בעלות היקף פעילות מזערי, או בעלות פעילות הפסדית.
 - 6) הפרטת חברות אשר אין צורך מקצועי להיותן ממשלתיות או חברות אשר התקבלה ביחס אליהן החלטת הפרטה.
- ב. הבחינה תיעשה בשים לב לאינטרסים חיוניים של מדינת ישראל ולאופי המשק בו פועלת כל חברה. הצוות יתייעץ עם גורמי העניין הרלוונטיים בכל משרד וחברה במהלך הבחינה.
- ג. המלצות הצוות המקצועי יוגשו עד ליום 30 ליוני 2024 לממשלה.

דברי הסבר

רקע כללי

כיום פועלות בישראל 70 חברות ממשלתיות במגוון תחומים בעלות מחזור של כ-81.6 מיליארדי ש"ח נכון לשנת 2022. נכון לשנת 2021 היקף העובדים עומד על 55,890 עם עלויות העסקה המוערכות בכ-18 מיליארד ש"ח.

החברות הממשלתיות הן נכס משמעותי של המדינה, ובשנת 2021 ושנת 2022 נשאו רווח נקי של 3.766 מיליארד ש"ח ו-2.411 מיליארד ש"ח בהתאמה. לפיכך, בעבור השנים 2021 ו-2022 החליטו הדירקטוריונים של החברות השונות על חלוקת דיווידנדים בהיקף מצטבר. לאור המצב הפיסקלי של המדינה והצורך בצמצום הגרעון, מוצע להטיל על רשות החברות לפעול על מנת להביא לחלוקת הדיווידנד למדינה, וכן להטיל על השרים הרלוונטיים לכל חברה לאשר באסיפה הכללית את חלוקת הדיווידנד. כמו כן, על מנת להפחית את הגרעון בתקציב מוצע כי במהלך 2024 רשות החברות תפעל לאשר חלוקת דיווידנדים נוספות בהתאם לרווח לשנת 2023 ולעודפי עבר, וזאת בהתאם למצב החברות ובשים לב לצורך להגדיל את הכנסות המדינה.

בנוסף, מוצע לקדם הפרטה של חברת הדואר, של התעשייה האווירית ושל החברה למפעלי כלכלה ותרבות של עובדי המדינה בע"מ, וזאת בהתאם לעבודות המקצועיות ולהחלטות הממשלה השונות והחלטות ועדת השרים לענייני הפרטה שהתקבלו בעניין. כמו כן, לאור ההוצאות הגדולות של החברות הממשלתיות, ובפרט על כוח אדם, ובמטרה להביא לייעול ההוצאה הציבורית בטווח הארוך, מוצע להקים צוות בין משרדי בהובלת רשות החברות הממשלתיות ובהשתתפות אגף התקציבים ואגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר אשר יבחן הפרטה, מיזוג ופירוק החברות בהתאם לקריטריונים ועקרונות המוצעים בהחלטה.

סעיף 1

מוצע להנחות את רשות החברות הממשלתיות (להלן – הרשות) לקדם צעדים לחלוקת הרווחים של החברות הממשלתיות כדיווידנד, והכל בהתאם לכללי החלוקה לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999. בין

היתר, להטיל על מנהל הרשות לפעול, ככל הניתן, על מנת להשלים חלוקה של הכספים אשר החליט דירקטוריון של חברה ממשלתית לחלק כדיוידנד למדינה בגין רווחי השנים 2021 ו-2022, כך שכלל הדיוידנד שיחולק לא יפחת מ-1.5 מיליארד ש"ח. עוד מוצע בסעיף קטן ב' להטיל על מנהל הרשות לפנות פרטנית לדירקטוריונים של החברות רפאל, נמל אשדוד, תש"א ונתג"ז ולחברות אחרות ככל שימצא לנכון, על מנת שידונו, במהלך שנת 2024, בחלוקת רווחים כדיוידנד למדינה מהרווח השוטף לשנת 2023, ובאופן שהעברת הדיוידנדים בפועל תתבצע עד ליום 31 בדצמבר 2024. כמו כן, מוצע בסעיף קטן ג' להנחות את מנהל הרשות לפנות לדירקטוריונים של החברות המנויות באותו הסעיף לצורך בחינת חלוקת רווחים מתוך עודפיהן הצבורים. בסעיף קטן ד' מוצע להנחות את מנהל הרשות לפנות למקורות ומקורות ייזום, על מנת שיפעלו לכך שמקורות ייזום תחלק כדיוידנד את כל התמורה שקיבלה כתוצאה ממכירת מתקן התפלה אשדוד למקורות.

ככל שהדירקטוריונים של החברות החליטו על חלוקה כפי האמור בסעיפים קטנים א'-ד' לעיל, מוצע להנחות את מנהל הרשות לבחון את החלטות הדירקטוריונים ולפעול בהתאם לסמכותו בסעיף 33(ג) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן - "החוק"), כמפורט בהצעת ההחלטה.

ככל שתקנון של חברה ממשלתית קובע כי נדרש אישור של האסיפה הכללית של החברה על מנת ליישם את חלוקת הדיוידנד, מוצע להנחות את מנהל הרשות הממשלתית, להביא את ההחלטה על החלוקה לאישור האסיפה הכללית ולהטיל על השרים, כהגדרתם בחוק, לאשר את חלוקת הדיוידנד. עוד מוצע, כי החלטת אסיפה כאמור תתקבל לא יאוחר מיום 30 באוגוסט 2024.

סעיף 2

מוצע לקדם באופן פרטני את ההפרטות של החברות דואר ישראל בע"מ, התעשייה האווירית לישראל בע"מ, וכן החברה למפעלי כלכלה ותרבות של עובדי המדינה בע"מ. ההחלטה על הפרטת חברת דואר ישראל מספר מח/1 של ועדת שרים לענייני הפרטה מיום 12 באפריל 2022 קובעת כי החברה תופרט באופן מלא. בנוסף, החלטה מספר מח/5 של ועדת שרים לענייני הפרטה מיום 19 בנובמבר 2020 קובעת מתווה להפרטה של עד 49% ממניות התעשייה האווירית. עוד מוצע כי יוקם צוות בראשות מנהל רשות החברות ובהשתתפות נציגי ראש אגף התקציבים, החשב הכללי ומשרד המשפטים שיפעל לקידום כלל ההחלטות וההסדרים הנדרשים לצורך מכירת חלקה של מדינת ישראל בחברה למפעלי כלכלה ותרבות של עובדי המדינה אשר מחזיקה ב-50% ממניות בנק יהב.

סעיף 3

ריבוי החברות הממשלתיות בישראל מביא לכפילות בעבודת החברות, ואף ביצוע פעילות שאיננה נמצאת בליבת העניין הממשלתי או לחילופין שאין צורך שחברה ממשלתית תבצע. צמצום החברות הממשלתיות תביא לצמצום ויעול ההוצאה הממשלתית על החברות הממשלתיות. לשם כך, מוצע להקים צוות בראשות מנהל הרשות, ובהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר או מי מטעמו אשר יבחן הפרטה, מיזוג, פירוק של החברות או צמצום התקצוב הממשלתי של החברות הממשלתיות.

הצוות יבחן את החברות הממשלתיות בהתאם למספר קריטריונים המעוגנים בהחלטה. ראשית, מוצע לבחון האם קיימת חברה ממשלתית דומה, או לחילופין גוף ממשלתי אחר אשר מבצע פעילות דומה לזו של החברה הממשלתית, ככל שכן, מוצע לבחון את איחוד הפעילות של הגופים וזאת על מנת להביא לחיסכון בתקורות ובהוצאות ההנהלה והכלליות של החברות. שנית, מוצע לבחון כיצד ניתן ליעל את פעילות החברות הממשלתיות באמצעות מעורבות השוק באמצעות הנפקת מניות מיעוט בחברות הממשלתיות או הנפקת אג"ח. בנוסף, מוצע לבחון פירוק חברות ללא פעילות או לחילופין סגירת חברות או צמצום פעילות של חברות שאינן עומדות בקנה אחד עם סדר העדיפויות הממשלתי או שאין צורך מקצועי להיותן ממשלתיות.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 2487 בנושא "הפרטת חברות ממשלתיות ובנקים" מיום 13 באוגוסט 1997.
החלטת ממשלה מס' 2103 בנושא "תכנית רב- שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות"
מיום 19 באוקטובר 2014.
החלטה מס' 373 מיום 5 באוגוסט 2015.
החלטה מס' 3404 מיום 11 בינואר 2018.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

עדכון מיסוי תחליפי דלק

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל ובהמשך להחלטה מס' 260 מיום 1 באוגוסט 2021 בנושא "הפנמת עלויות סביבתיות ומיסוי ירוק" ולהחלטה מס' 229 מיום 24 בפברואר 2023 בנושא "עדכון מיסוי תחליפי דלק", ובמטרה לצמצם ככל הניתן את השימוש בממסים ובשמני סיכה כתחליף לסולר לבעירה או למהילה עם סולר ובנוזין ולאפשר שימושים תעשייתיים מסוימים –

1. להטיל על שר האוצר לתקן את צו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין, התשע"ז-2017 (להלן- צו התעריף) ואת צו הבלו על דלק (הטלת בלו), התשס"ד-2004, כך שיוטלו מס קנייה ובלו על תזקיך שעונוני בגובה המס הקיים על תחליפי דלק.
2. להטיל על שר האוצר לתקן את צו התעריף ואת צו הבלו על דלק (פטור והישבון), התשס"ה-2005, כך ש:
 - א. תורחב רשימת התעשיות הזכאיות לפטור מותנה ממס קנייה או מבלו למפעלי תעשייה המשתמשים בתחליפי דלק כחומר זינה בתהליך הייצור.
 - ב. תורחב רשימת התעשיות הזכאיות לפטור מותנה ממס קנייה או מבלו למפעלי תעשייה המשתמשים בשמן סיכה או בתכשיר סיכה הבא במגע ישיר עם חומר הגלם בתהליך הייצור.

דברי הסבר

רקע כללי

בהמשך להחלטה מס' 260 מיום 1 באוגוסט 2021 בנושא "הפנמת עלויות סביבתיות ומיסוי ירוק", ביום 1 בינואר 2022 נכנסו לתוקף בלו ומס קנייה על תחליפי דלק, שמני סיכה ותכשירי סיכה. עם כניסת המס לתוקף, נכנס לתוקף גם מנגנון של פטור מותנה לשימושים תעשייתיים שונים. על מנת להמשיך ולצמצם ככל הניתן את השימוש בממסים ובשמני סיכה כתחליף לסולר לבעירה או למהילה עם סולר ובנוזין ולאפשר שימושים תעשייתיים מסוימים, יש צורך בביצוע מספר תיקונים במתווה המיסוי הקיים.

לסעיף 1

מאז כניסת המיסוי לתוקף ישנה מגמת עלייה בייבוא של תזקיך שעונוני. חומר זה מתאים לשמש כדלק לכלי רכב כבדים ולצמ"ה או כחומר בעירה, בפני עצמו או בתוך תערובת עם סולר או דלק אחר, וכיום לא חל עליו בלו בייצור המקומי או מס קנייה ביבוא. בהתאם, מוצע להטיל על שר האוצר לתקן את צו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין, התשע"ז-2017 (להלן- צו התעריף) ואת צו הבלו על דלק (הטלת בלו), התשס"ד-2004, כך שיוטלו מס קנייה ובלו על תזקיך שעונוני בגובה המס הקיים על תחליפי דלק, כלומר 4,349.41 שקלים חדשים לטון.

לסעיף 2

מנגנוני הפטור הקיימים מבלו וממס קנייה על תחליפי דלק כוללים רשימה של תעשיות הזכאיות לפטור למפעלי תעשייה, המשתמשים בתחליפי דלק כחומר זינה בתהליך הייצור וכן רשימת תעשיות הזכאיות לפטור המשתמשות בתכשיר סיכה או בשמן סיכה הבא במגע ישיר עם חומר הגלם בתהליך הייצור. על מנת להקל על התעשייה הישראלית העושה שימוש כאמור בתחליפי דלק או שמנים, מוצע להטיל על שר האוצר לתקן את צו התעריף ואת צו הבלו על דלק (פטור והישבון), התשס"ה-2005, כך שרשימות התעשיות הזכאיות לפטור כאמור יורחבו.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה ותקציב המדינה.

קידומו של צו זה צפוי להביא לתוספת הכנסות של כ- 230 מיליון ש"ח בשנה (החישוב נעשה לפי תוספת הכנסות של כ- 240 מיליון ש"ח שהמדינה הפסידה בשנת 2023 בגין השימוש בתזקיך שעונוני (במקום בסולר תקני) ומנגד הפסד הכנסות של כ- 10 מיליון ש"ח לטובת הגדלת הפטורים ממס קנייה ובלו לתעשייה על שמני סיכה וממיסים).

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם
לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם
לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
החלטת ממשלה מס' 260 והחלטת ממשלה מס' 229.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

הערכות המשק למעבר לתחבורה חשמלית ומבוססת אמצעי הנעה חליפיים מחליטים

בהמשך להחלטה מס' 171 מיום 25 ביולי 2021 (להלן - החלטה 171) שעניינה "מעבר לכלכלה דלת פחמן", להחלטה מס' 201 מיום 1 באוגוסט 2021 (להלן - החלטה 201) שעניינה "אגרות תחבורה ציבורית", להחלטה מס' 208 מיום 1 באוגוסט 2021 (להלן - החלטה 208) שעניינה "מעבר לאנרגיה ירוקה ותיקון החלטת ממשלה", להחלטה מס' 542 מיום 24 באוקטובר 2022 (להלן - החלטה 542) שעניינה "קידום תחבורה נקייה ודלת פחמן", להחלטה מספר 181 מיום 24 בפברואר 2023 (להלן - החלטה 181) שעניינה "היערכות המשק למעבר לתחבורה חשמלית ומבוססת אמצעי הנעה חליפיים", ובהתאם למחויבויות הבינלאומיות של ישראל להפחית פליטות גזי חממה, ובמטרה להיערך למעבר לצריכת תחליפי דלקים, תוך התמודדות עם האתגרים וצמצום השפעות חיצוניות שליליות של מעבר זה על תשתיות החשמל ורמת הגודש בכבישים במשק הישראלי -

1. להטיל על שר האוצר להפיץ תזכיר חקיקה אשר יכלול את תיקוני החקיקה המפורטים להלן וזאת בהליך חקיקה נפרד שאינו כחלק מתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024:
 - א. החל מיום 1 בינואר 2026 (להלן - מועד התחילה), יוטל מס נסועה חלף בלו על בעלי רכבים בהתאם להסדר שיפורט בחוק (להלן - מס נסועה), ועל פי העקרונות להלן:
 - 1) מס נסועה כאמור לא יחול על רכבים המונעים על ידי בנוזן או סולר שאינם נטענים מרשת החשמל;
 - 2) תיקבע הוראת מעבר ולפיה למשך חמש שנים ממועד התחילה מס הנסועה יחול רק על רכבים אלה: רכב פרטי, מונית, אופנוע או רכב מסחרי הנטענים מרשת החשמל (להלן - רכב חשמלי), וכן רכבים המונעים בגז פחממני מעובה (גפ"מ).
 - ב. לשר האוצר תהיה סמכות לקבוע את שיעורו של מס הנסועה. השיעור ייקבע בצו, ויעמוד על 15 אגורות לקילומטר, צמוד למדד המחירים לצרכן לחודש פברואר 2024 המפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ויעודכן אחת לשנה.
 - ג. המס ישולם לכל קילומטר נסועה שהרכב ביצע ובהתבסס על הנסועה הנמדדת במחשב הרכב ובהתאם לבדיקה שתעשה במבחן הרישוי השנתי.
 - ד. בעל הרכב יחויב בתשלום מקדמות בגין מס הנסועה, אחת לחודשיים, במנגנון שייקבע בחוק, ועל בסיס נתונים ממוצעים של בעל הרכב. בנוסף, תינתן אפשרות לשינוי המקדמות על סמך הצהרה של בעל הרכב או על סמך נתוני הרכב.
 - ה. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יהיה רשאי לשנות בצו את גובה מס הנסועה, וזאת בשנים לב לעלויות החיצוניות של שימוש ברכב.
 - ו. רשות המסים תהיה אחראית על גביית המס, לרבות על ידי החברה הממונה. החברה הממונה תנהל את מערכת הגבייה בעבור רשות המסים, בהנחייתה ובפיקוחה. מערכת הגבייה תתוכנן באופן שימנע ככל הניתן את הסיכון לפגיעה בפרטיות החייבים. החברה הממונה תהיה רשאית להתקשר עם גורמים שונים, ובכלל זה גורמים פרטיים, לשם ביצוע תפקידיה.
- תפקידי החברה הממונה יהיו:
 - 1) תכנון, הקמה, תפעול ואחזקה של אמצעים הנדרשים לגביית המס;
 - 2) תכנון, הקמה, תפעול ואחזקה של מערכת הגבייה בעבור רשות המסים, לרבות הפקה ומסירה של הודעות חיוב;
 - 3) תכנון, הקמה ותפעול של מוקד שירות לקוחות לעניין גביית המס;
 - 4) מתן הנחיות למפעילים פרטיים ובקרה על פעילותם;
 - 5) פרסום מידע לציבור בעניין המס;
 - 6) תפקידים נוספים שיוטלו על החברה לפי חוק.
- ז. על מנת, בין היתר, לפשט ולייעל תהליכים ולמנוע רגולציה עודפת, החוק יכלול הסדרים בנושאים הבאים, שיתבססו על המנגנונים האמורים, בשינויים המחויבים, בחוק מס גודש:
 - 1) מועדי תשלום המס;
 - 2) אכיפה, לרבות הוצאת הודעות חיוב ודין חיוב לעניין סרבן תשלום;
 - 3) גבייה, לרבות ניהול של מערכת גבייה, הרשאות גישה למערכת והפרשי הצמדה;
 - 4) בירור, לרבות אופן הפנייה והמידע שניתן לבקש מסגרת בירור;
 - 5) השגה או ערר, לרבות הגורם הממונה לדון בכך וערכאת הערעור.

- ח. להטיל על רשות המסים באמצעות יחידת הגודש ברשות המסים כמשמעותה בהחלטה 201 את האחריות לתכנון, הקמה, תפעול ובקרה של הסדר מס הנסועה כמפורט בהחלטה זו.
- ט. לתקן את סעיף 3(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] ולקבוע בו כי אגרה בעד רישיון רכב חשמלי כמשמעותה בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, לא תפחת מאגרה בעד רישיון לרכב שאינו רכב חשמלי בהתאם לסוג הרכב ומחירו.
- י. תוקם ועדת מעקב ליישום החוק אשר תכלול את מנהל רשות המסים או מי מטעמו, הממונה על התקציבים או מי מטעמו והכלכלן הראשי במשרד האוצר או מי מטעמו (להלן – **ועדת המעקב** או **הוועדה**). הוועדה תייעץ לשר האוצר בנוגע לעדכון התעריף של מס נסועה מעת לעת. כמו כן, תגבש ועדת המעקב המלצות בעניין הצורך והאפשרות להטיל מס נסועה שאינו חלף בלו, אלא מס נסועה דיפרנציאלי, שיחול גם על רכבי סולר ובנזין, כך שיינתן משקל להיבטים נוספים של הנסיעה בכביש המשפיעים על העלויות החיצוניות (גודש בדרכים, תאונות וכו') ותייעץ בנוגע למתן פטורים כאמור לעיל. לצורך כך, ייבחנו האפשרויות הטכנולוגיות להכללת פרמטרים נוספים במודל המס החדש שיגובש: שעת הנסיעה, מיקום הנסיעה ומספר הנוסעים, ולהתפתחויות הטכנולוגיות והתפעוליות וזאת תוך שמירה על עקרון השוויון והיבטי הגנת פרטיות הנוסעים בתיאום עם משרד המשפטים.
- יא. עד ליום 1 בינואר 2025 תגיש ועדת המעקב את המלצותיה לשר האוצר בדבר האפשרות לקבוע מס נסועה דיפרנציאלי שיחול גם על רכבי סולר ובנזין וגם על רכבים חשמליים, שאינו מס נסועה חלף בלו אלא מס שנועד להפנים עלויות אחרות שמייצר השימוש ברכבים פרטיים, בשם לב לאזורי הנסיעה ולשעות הנסיעה.

2. לצורך עידוד הכניסה של הרכבים החשמליים לישראל וכצעד משלים לחוק האמור בסעיף 1, להטיל על שר האוצר, לפרסם בצו מתווה מדורג לשיעורי מס קנייה מופחתים לרכבים חשמליים עבור השנים 2025-2027 (להלן – **מתווה מס קנייה**) בהתאם לטבלה להלן, וזאת בהמשך לשיעורים שנקבעו בצו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין (הוראת שעה מס' 7) התשע"ט-2019. לקבוע כי תחולת מתווה מס הקנייה לשנת 2025 מותנית באישור חוק מס נסועה והשוואת אגרת הרישוי של רכבים חשמליים לרכבי בנזין, וכי תחולת מתווה מס קנייה לשנת 2026 מותנית בתחילת הגבייה של מס הנסועה בהתאם לחוק.

2027	2026	2025	
65%	57%	50%	שיעור המס
25,000	30,000	35,000	תקרת ההטבה

3. להקים צוות אשר יגבש המלצות למדיניות ממשלתית בנוגע לתשתית לכניסת רכבים חשמליים ולהבטחת התחרות. הצוות יבחן, בין היתר, כיצד לעודד טעינה מנוהלת של רכבים חשמליים, כיצד לשלב בין התחרות במקטע אספקת החשמל לבין טעינת רכבים חשמליים, והיבטים נוספים הנוגעים לטעינת רכבים חשמליים בבתי משותפים ובמרחב הציבורי. הצוות יכלול נציג ממונה האנרגיה, נציג מרשות החשמל, נציג מרשות התחרות ונציג מאגף תקציבים במשרד האוצר. ההמלצות יוגשו לשר האוצר ולשר האנרגיה והתשתיות בתוך 4 חודשים ממועד קבלת החלטה זו.
4. בהחלטה זו –
5. **"החברה הממונה"** – כהגדרתה בחוק מס גודש. שר האוצר באישור הממשלה יהיה רשאי למנות חברה ממשלתית אחרת או חברת בת ממשלתית אחרת, כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, אשר אינה החברה הממונה לצורך חוק מס גודש והיא תמלא את התפקידים שנקבעו לה לפי החוק.

"חוק מס גודש" – חוק מס להפחתת גודש התנועה באזור גוש דן, התשפ"ב-2021 ;
"ועדת המעקב" – ועדה מעקב כאמור בסעיף 1(י).

דברי הסבר

רקע כללי

החלטה מס' 171 קבעה יעדים ממשלתיים להפחתת פליטות גזי חממה, ובפרט, קבעה יעדים להפחתת פליטות גזי החממה מרכבים פרטיים. החלטה זו לא באה בריק: בשנים האחרונות קיימת מגמה עולמית של הפחתת הפליטות לקילומטר נסועה ברכבים, כאשר לפי נתוני ארגון הסביבה האירופאי, בין השנים 2000-2019 הייתה הפחתה של 40% בפליטות גזי חממה לקילומטר נסועה מרכבי נוסעים חדשים.

כניסת הרכב החשמלי לשוק הרכב העולמיים בהיקפים ניכרים מהווה התקדמות טכנולוגית בעלת חשיבות רבה מבחינת מגמה זו. ביחס לרכבים המונעים באמצעות מנוע בעירה פנימית (רכבי בנזין), רכבים חשמליים שקטים יותר, מזהמים פחות, ופולטים פחות גזי חממה, באופן אשר יכול לתרום למאמצים הגלובאליים לבלימת התחממות כדור הארץ. בשנים האחרונות חלה התפתחות משמעותית בהיצע, במחיר ובטווח הנסועה של רכבים היברידיים וחשמליים וישנם פיתוחים רבים הנוגעים לכניסת רכב מונע מימן שיחזקו מגמה זו גם בעתיד.

הפחתת זיהום האוויר, גזי החממה והרעש הן התופעות המועילות ביותר כתוצאה מכניסת הרכבים החשמליים לשוק הישראלי. בהשוואה לרכב בנזין טיפוסי ועל פי תמהיל הדלקים הצפוי בשנת 2030 במשק החשמל, רכב חשמלי מייצר 66% פחות גזי חממה ו-33% פחות זיהום אוויר ומרעיש 20% פחות. בנוסף, ישנה תועלת מהתייעלות בצריכת הדלקים אשר תביא להגדלת ההכנסה הפנויה ולהפחתת התלות בייבוא, וכן בהגדלת הכנסות המדינה מגז טבעי.

לצד זאת, בהיבטים רבים, רכבים חשמליים זהים לחלוטין לרכבי בנזין כך שהשימוש בהם צפוי לגרום לאותם קשיים אשר מעורר השימוש ברכב פרטי המונע באמצעות מנוע בעירה פנימית – ובראשן בעיית הגודש בכבישים שמהווה את עיקר העלויות החיצוניות השוליות של נסיעה ברכב, ותאונות הדרכים. בהקשר זה אף יש להזכיר כי אחד מיתרונותיו של הרכב החשמלי הוא עלויות אנרגיה (חשמל) נמוכות. החיסכון לבעל הרכב יוצר ברמה המצרפית בעיה משמעותית שכן קיים חשש כי עלות השימוש הנמוכה תביא להסתמכות רבה יותר על רכב פרטי, על כל המשתמע מכך. זאת, באופן שאיננו עולה בקנה אחד עם המדיניות הממשלתית הפועלת לפיתוח התחבורה הציבורית ועידוד השימוש בה ובנסיעות שיתופיות.

הצעת מחליטים זו קובעת אסטרטגיה כוללת למיסוי הרכבים החשמליים המתייחסת מצד אחד לתועלות הסביבתיות הנובעות מכניסתם, לצד האתגרים התחבורתיים הנובעים מהשימוש בהם. מטרת ההצעה היא לגבש מערכת מיסוי המעודדת את המשך המגמה של כניסת רכבים חשמליים באמצעות שיעורי מס קנייה מופחתים לצד הטלת מס נסועה וביטול ההנחה באגרת הרישוי על השימוש השוטף בהם.

לסעיף 1 ו-2

נכון להיום, נסועת רכבים חשמליים איננה ממוסה, וזאת בניגוד לנסועת רכבי מנוע בעירה פנימית, המשלמים מס בלו עבור הדלק שהם צורכים; זאת למרות שרכבים חשמליים זהים לרכבי בעירה פנימית מבחינת רבות מהשפעותיהם החיצוניות. מצב זה, בו ההשפעות השליליות של הרכב אינן מתומחרות, עלול לעודד שימוש רב יותר ברכב, וכך להעצים את ההשפעות השליליות הללו. החלטת ממשלה זו נועדה לקבוע מנגנון למיסוי נסועה של רכבים חשמליים, באופן שישקף לנהגים ברכבים אלו את השפעותיהם החיצוניות, וכך יביא לשימוש ברכבים אלו בהיקף שישא את הרווחה החברתית.

המתווה בחוק המוצע קובע מיסוי אחיד בגובה 15 אג' עבור כל 1 ק"מ נסועה, כאשר מרחק הנסיעה ייבדק במכוני הרישוי אחת לשנה. גובה מס זה חושב כך שיהיה שקול למס הבלו אותו משלמים רכבי מנוע בעירה פנימית, בהתייחס לרכבים המתאפיינים בצריכת דלק יעילה, ותוך הפחתה של התועלות הייחודיות לרכבים חשמליים בהיבטים של הפחתת פליטות גזי חממה, זיהום אוויר והפחתת רעש.

להשוואה, גובה מס הבלו על בנזין הוא כ-3.3 ש"ח לליטר. מס הבלו המוטל על רכב חדש עם צריכת דלק של 17 ק"מ לליטר הוא כ-19.4 אג' לק"מ ועבור הרכבים באחוזון ה-20 מבחינת צריכת הדלק (19 ק"מ לליטר) מס הבלו עומד על כ-17.4 אג' לק"מ. את התועלות היחסיות של הרכב החשמלי (כ-3 אג' לק"מ בהשוואה לרכב חדש, ומעט פחות מזה ביחס לרכבים היעילים ביותר) ניתן לשקף באמצעות הפחתת המס בהיקף זה, וכך לקבל מס בגובה כ-15 אג' לק"מ, וזאת בהסתמך על ערכי עלויות הפליטה המופיעים בספר הירוק של המשרד להגנת הסביבה ועל מחקרים בינלאומיים.

מכאן נובע שעל מנת לשקף את התועלות היחסיות של רכב חשמלי, ועל מנת שמיסוי הנסועה של הרכב חשמלי לק"מ יהיה נמוך אפילו מרכבי בנזין היעילים ביותר, המס לרכב חשמלי צריך לעמוד על כ-15 אג' לק"מ. הבחירה בקביעת גובה מס השקולה למס הבלו המשולם בפועל לכל ק"מ על ידי רכבים יעילים מאוד, וזאת למרות שמרבית רכבי מנוע בעירה פנימית (לרבות מרבית הרכבים החדשים) משלמים בפועל

מס בלו גבוה יותר לכל ק"מ נסיעה (עקב יעילות צריכת דלק נמוכה יותר), נועדה להבטיח כי לא ייווצר מיסוי יתר על השימוש השולי ברכבים חשמליים ביחס לרכבי מנוע בעירה פנימית מתחרים, וזאת תוך התייחסות כאמור גם לתועלות הייחודיות של רכבים חשמליים.

על מנת למזער את הפגיעה בכניסת הרכבים החשמליים בשנים הקרובות, ועל מנת לאפשר די זמן לגיבוש המנגנון התפעולי של המס, הסעיף קובע כי המס יוחל רק החל משנת 2026; זאת גם מתוך הנחה, התואמת את הנחתם של גופי מחקר ומדיניות מובילים בעולם, כי מחיר הרכבים החשמליים צפוי לרדת בשנים הקרובות עד שיהפוך תוך מספר לא רב של שנים לתחרותי אל מול מחירי רכבי מנועי בעירה פנימית גם עם הטבות מיסוי ורגולציה מצומצמות בהיקפן ואפילו בלעדיהן.

קיימת שונות בעלות החיצונית הנובעת משימוש ברכב בהתאם לאזור וזמן הנסיעה בו. עם זאת, קיימים אתגרים רבים בפני יצירת מיסוי המשקף באופן מלא שונות זו. לפיכך, מוצע כי תוקם ועדת מעקב אשר תמליץ לשר האוצר על האפשרות לקבוע כי המס יחול באופן דיפרנציאלי בהתאם לאזור וזמן.

כמו כן, ובהתאם להחלטת ועדת האגרות הבין-משרדית מיום 24 ליוני 2020, מוצע לבטל את ההנחה הקיימת היום בתשלום אגרת הרישוי לרכבים חשמליים. השירותים בגינם נגבית אגרת הרישוי אינם שונים בין רכב רגיל לרכב חשמלי, ועל כן אין הצדקה להטבה זו שנאמדת ב-1,700 ש"ח לשנה לכל כלי רכב.

לסעיף 3

בשנת 2019 פרסמה רשות המיסים מתווה רב שנתי לשנים 2020-2024 שעיקרו שיעורי מס קנייה מופחתים לרכבים היברידיים, רכבי פלאג אין ורכבים חשמליים. מטרת המתווה הייתה לעודד קנייה של רכבים חשמליים בישראל, וזאת לאור התועלות הסביבתיות הנובעות מהשימוש בהם על פני רכבי בנזין. לאור הירידה העקבית במחירי הרכבים החשמליים, המתווה שנקבע היה מתווה עולה – דהיינו שבשנים 2023 ו-2024 חלה עלייה מדורגת בשיעורי המס, כך שהמיסוי על רכבים חשמליים החל מה-1 לינואר 2024 הוא 35% ותקרת ההטבה הינה 50 אלף ש"ח. במקביל, מגמת הכניסה של הרכבים החשמליים לישראל התחזקה עד שבשנת 2022 שיעור הרכבים החשמליים שיובאו לישראל עמד על 14% מתוך כלל הרכבים המיובאים.

לפי המצב הקיים, החל מה-1 לינואר 2025 מס הקנייה על רכבים חשמליים צפוי להשתוות למס המוטל על רכבי בנזין – 83% מס קנייה עם הפחתת המיסוי בהתאם לנוסחת מיסוי ירוק. שינוי קיצוני זה ביחס לשיעורי המיסוי בשנת 2024 צפוי לבלום את מגמת הכניסה של הרכבים החשמליים לישראל, ועל כן מוצע לקבוע בצו מדרגות נוספות בשיעורי מס הקנייה עבור השנים 2025-2027.

לסעיף 4

מספר חסמים עומדים בפני כניסת רכבים חשמליים לשוק הישראלי. אחד החסמים המרכזיים מבחינת התשתית הוא זמינות טעינת הרכב החשמלי – בעוד שלבעלי חניות פרטיות יש פתרון הטענה נגיש וזול, אנשים ללא חנייה פרטית תלויים בפריסת עמדות הטעינה ובמחירי השוק. הצוות יגבש המלצות להתמודדות בשני צירים מקבילים - הראשון הקלות רגולטוריות על הקמת עמדות טעינה בחניות משותפות הנמצאות בבתים משותפים; והשני הרחבת הפריסה של עמדות הטעינה במרחבים הציבוריים, תוך יצירת תחרות במקטע האספקה שיוביל להורדת מחירים. בנוסף, על מנת למנוע עומס על משק החשמל בשעות שיא צריכת החשמל, הצוות יגבש המלצות מדיניות שיבטיחו כי טעינת חשמל תשקף את העלויות למשק החשמל.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

- החלטה מס' 171 מיום 25 ביולי 2021;
- החלטה מס' 201 מיום 1 באוגוסט 2021;
- החלטה מס' 208 מיום 1 באוגוסט 2021;
- החלטה מס' 542 מיום 24 באוקטובר 2021;
- החלטה מס' 181 מיום 24 בפברואר 2023.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

סיום ניהול נכסים עזובים והעברתם לקניין המדינה

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל:

בהמשך להחלטה מס' 2496 מיום 15 באוגוסט 2004 שעניינה האפוטרופוס הכללי והחלטה מס' 212 מיום 13 במאי 2013 שעניינה התאמות במנגנון השקעה של הכספים המנוהלים על ידי האפוטרופוס הכללי, לתקן את חוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978 (להלן – חוק האפוטרופוס הכללי), באופן הבא:

1. לחוקק מחדש את ההוראות שפקעו במסגרת הוראת השעה שבסעיף 127 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 שעניינן סיום ניהול של נכס מקרקעין שאינו נכס של נספה השואה לפי החוק ושאינו נכס שסעיף 5 לחוק הסדרי משפט ומינהל [נוסח משולב], התש"ל-1970 חל עליו, ולקבוע מספר פעולות שידרשו לאיתור בעלי הנכס שעל האפוטרופוס הכללי לעשות בשנת הניהול האחרונה לפני העברה לקניין המדינה ובסופן, ככל שלא אותרו הבעלים או היורשים, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקניין המדינה.
2. מוצע לקבוע בחוק האפוטרופוס הכללי כי תקופת הניהול על ידי האפוטרופוס הכללי של נכס מקרקעין כאמור בסעיף 1 לעיל המיועד להעברה לקניין המדינה תהיה 15 שנים. בהתאמה לכך, האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות לאיתור בעלי הזכויות בנכסים האמורים שנה טרם העברה לקניין המדינה כאמור.
3. מוצע לקבוע בסעיף 15(ג) לחוק האפוטרופוס הכללי כי תקופת הניהול של נכס שאינו נכס של נספה שואה או שאינו נכס מקרקעין וניתן להעבירו על פי הוראות החוק, תהיה 10 שנים. בהתאמה לכך, האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות לאיתור בעלי הזכויות בנכס כאמור שנה טרם העברה לקניין המדינה.
4. לתקן את סעיף 15 לחוק האפוטרופוס הכללי כך שהאפוטרופוס הכללי יוסמך להעביר לקניין המדינה נכס שבניהולו, גם אם איתר את בעלי הזכויות בו, ובלבד שהתקיימו כלל התנאים הבאים:
 - א. האפוטרופוס הכללי הודיע לבעלי הזכויות בנכס על הנכס והם נמנעו מלנקוט אמצעים לשחרור הנכס במשך תקופה של 3 שנים לפחות מיום ההודעה כאמור;
 - ב. האפוטרופוס הכללי השתכנע כי אין הצדקה שהוא ימשיך לנהל את הנכס במטרה להשיבו לבעלי הזכויות בו;
 - ג. ניתן אישור בית המשפט להעביר את הנכס לקניין המדינה, ולתת לו תעודת שחרור.
5. למחוק את סעיפים 15(ג)(3) ו-15(ג)(2)(3) לחוק כך שהאפוטרופוס הכללי יהיה רשאי להעביר לקניין המדינה נכס עזוב המנוהל על ידו לפי צו ירושה, על פיו היה בין היורשים נעדר, לפי המנגנון הקבוע בסעיפים 15(ג) ו-15(ג) בהתאם.
6. לתקן את הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, התשכ"ב-1962, כך שלאפוטרופוס הכללי תוקנה הסמכות לאשר פעולות מסוימות של אפוטרופוסים, של מיופי כוח ושל הורים ברכוש ילדיהם הקטינים, הטעונות אישור של בית המשפט לפי סעיפים 20, 132(ד), 47 או 56 לאותו החוק, זאת בהעדר התנגדות של האפוטרופוס הכללי או צדדים שלישיים לבקשה כאמור. כן, לקבוע לתיקון זה תחילה מאוחרת של שנה שהיא תקופת ההיערכות הנדרשת לאפוטרופוס הכללי לטובת יישומו.

דברי הסבר

רקע כללי

היחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם באפוטרופוס הכללי במשרד המשפטים מנהלת נכסים עזובים – נכסים אשר בעליהם ויורשיהם אינם ידועים, בנאמנות, לטובת בעליהם הפרטיים. במקביל, היחידה עוסקת בניסיונות איתור הבעלים או היורשים במטרה להעביר להם את הרכוש שנמצא בניהול היחידה. ניהול הנכס מסתיים עם השבת הנכס לזכאים לאחר איתורם או ליורשים הזכאים לכך בחוק, או בתום תקופת הניהול הקבועה לפי סעיף 15 לחוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978 (להלן – **חוק האפוטרופוס הכללי**). במסגרת החלטה זו, מוצע לייעל ולבצע טיוב במנגנון העברת הנכסים למדינה בתום תקופת הניהול, כמפורט להלן.

סעיף 1

מוצע לחוקק מחדש את ההוראות שפקעו בסעיף 127 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 2020. ההוראה קבעה מספר פעולות לאיתור בעלי הנכס שעל האפוטרופוס הכללי לעשות טרם העברת הנכס לקניין המדינה: פרסום הודעה לציבור, ייזום הליך של חקירה ובדיקה לאיתור בעלי הזכויות בנכס, הגשת דין וחשבון לבית המשפט על פעולותיו ופעולות נוספות שקבע שר המשפטים. בסופן של הפעולות, ככל שלא אותרו הבעלים או היורשים, מועבר הנכס לקניין המדינה. משמעותן של הוראות אלה היא כי העברת נכס לקניין המדינה תבצע כמנגנון חובה ולא רשות ובלא צורך באישור בית משפט כפי שהיה עד לחקיקת הוראת השעה, תוך עיגון חובת עשיית פעולות משמעותיות לאיתור הבעלים.

סעיפים 2 ו-3

מוצע לקבוע כי תקופת הניהול של נכסים עזובים באפוטרופוס הכללי תהיה 15 שנים בנכסי מקרקעין או זכויות בהם ו-10 שנים בנכסים אחרים. ההצעה נועדה לייעל את הליכי האיתור ולפעול בתקופת זמן ממוקדת לאיתור הבעלים או היורשים של הנכסים. לאור היכולות הטכנולוגיות המתקדמות הקיימות כיום בידי האפוטרופוס הכללי לאיתור בעלים ויורשים של נכסים עזובים, קיים חוסר הצדקה להקצאת משאבי ציבור לטובת ניהול והשבחה של נכס פרטי במשך שנים רבות, זאת גם לאור החקיקה המורה להשיב את הנכס (או שווה ערך) בהינתן שבעל הזכויות בנכס יאותר גם לאחר העברתו לקניין המדינה.

סעיף 4

במקרה שבו האפוטרופוס הכללי מאתר בעלי זכויות בנכס שבניהולו אולם אלו אינם פועלים לשחרור הנכס, האפוטרופוס הכללי נדרש להמשיך ולנהל, ללא מגבלת זמן, ולממן את ההוצאות הכרוכות בניהול. מוצע לקבוע כי אם האפוטרופוס הכללי איתר את בעלי הזכויות בנכס שבניהולו והודיע להם על כך, אולם במשך תקופה של 3 שנים מיום ההודעה כאמור, נמנעו בעלי הזכויות מלפעול לשחרור הנכס, יוכל האפוטרופוס, ככל שהוא סבור שאין הצדקה להמשיך את ניהול הנכס, ולאחר שקיבל את אישור בית המשפט לכך, להעביר את הנכס לקניין המדינה.

סעיף 5

סעיפים 15(ג1) ו-15(ג2)(3) לחוק האפוטרופוס הכללי קובעים כי ההוראות המאפשרות העברת נכסים לקניין המדינה לא יחולו "לגבי נכס עזוב המנוהל בידי האפוטרופוס הכללי לפי צו ירושה אשר על פיו היה בין היורשים נעדר". מוצע לתקן את החוק ולאפשר העברת נכסים לקניין המדינה גם כאשר הזכות בנכסים נובעת מחלק בצו ירושה. גם אם מקורו של הנכס המנוהל הוא בצו ירושה שאחד מהיורשים בו הוא נעדר, עדיין מוצדק להעביר את הנכס לקניין המדינה, בחלוף תקופת הניהול וביצוע כלל פעולות האיתור הקבועות בחוק ובהתקיים יתר התנאים הנוגעים לעניין.

סעיף 6

- לפי חוק הכשרות המשפטית, פעולות מסוימות טעונות אישור של בית המשפט:
1. פעולות של אפוטרופוס המנויות בסעיף 47 (פעולה במקרקעין, ביצוע פעולות משפטיות מעל לסך של 100,000 ש"ח, מתן מתנות, הלוואות ועוד), סעיף 56 (שכר טירחת אפוטרופוס);
 2. פעולות של מיופה כוח לפי ייפוי כוח מתמשך שנכנס לתוקף לפי סעיף 132 (פעולות במקרקעין, פעולות משפטיות מעל 100,000 ש"ח, מתן מתנות, הלוואות ועוד);
 3. פעולות של הורים ביחס לילדיהם הקטינים לפי סעיף 20 (פעולות במקרקעין, פעולה שתקופה תלוי ברישום בפנקס על פי דין, נתינת מתנות שלא כנהוג בנסיבות העניין, נתינת ערבות, פעולה משפטית בין הקטין לביו הוריו או קרובי הוריו).

מדובר בכ-7,000 הליכים בבית המשפט מדי שנה. להערכת האפוטרופוס הכללי, בכ-80% מכלל המקרים, מוגשת לבית המשפט בקשה מוסכמת בין האפוטרופוס הכללי לבין המבקש. בכ-15%-20% מהמקרים בלבד מתקיים בסוגיות אלה דיון בבית המשפט, בדרך כלל נוכח התנגדות של האפוטרופוס הכללי לבקשה, ובמרבית המקרים בית המשפט מסתמך על עמדתו של האפוטרופוס הכללי. התיקון המוצע, שלפיו האישור לחלק מהפעולות האמורות יינתן כאישור מינהלי של האפוטרופוס הכללי, עתיד להקל מאד על אפוטרופוסים, מיופה כוח או הורים, לפי העניין, ולהביא לחסכון משמעותי של אלפי הליכים שיפוטיים בשנה. זאת, ככל שאין מדובר בהליך המחייב בירור מורכב ובהעדר התנגדות של האפוטרופוס הכללי או צדדים שלישיים לבקשה.

מתן אישורים מנהליים שיינתנו בידי האפוטרופוס הכללי, חלף הצורך באישור בית המשפט, יביא גם לשיפור השירות לאזרח וקיצור זמני הטיפול בבקשה ועלויות הטיפול. כמו כן, להערכת האפוטרופוס הכללי, עצם הפנייה הנדרשת כיום לבית המשפט מהווה גורם מרתיע מהגשת בקשות לאישור פעולות, ובכך פעולות שמיטיבות עם האדם שמונה לו אפוטרופוס, עם הממנה או עם הקטין – עשויות שלא להתבצע.

הדברים מקבלים משנה תוקף בעקבות מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום 7 באוקטובר 2023 ומלחמת "חרבות ברזל" בעקבותיה, כאשר נותרו עשרות קטינים ללא הורים כלל או ללא הורה מתפקד, ומונה להם אפוטרופוס מקרב בני משפחתם המורחבת, וכן נותרו מאות קטינים נוספים שאחד מהוריהם נרצח או נהרג בלחימה וההורה שנותר משמש כאפוטרופוס הטבעי שלהם. קטינים אלו ירשו חלקים מדירות הוריהם שנרצחו או נהרגו, קיבלו פיצויים וגמלאות משמעותיים וכן קיבלו כספי תרומות שגויסו עבורם. המשמעות היא שהאפוטרופוסים שמונו לקטינים אלה או ההורה שנותר להם, יידרשו, לפי הוראות החוק היום, לאישור בבית המשפט של פעולות שהם מבקשים לבצע ברכוש הקטינים, לרבות, לפי העניין, מכירה או רכישה של דירה, השקעות כספיים, פעולות משפטיות מעל 100,000 ש"ח ועוד.

כמו כן, בעקבות אירועי המלחמה, מעריך האפוטרופוס הכללי כי יידרש מינוי אפוטרופוס או שימוש בייפוי כוח מתמשך בהקשר של פצועים או נפגעי טראומה, ולו לתקופה זמנית. גם הפעולות של אפוטרופוסים ומיופי כוח אלה ברכוש של אותם פצועים או נפגעי טראומה או בכספי פיצויים שקיבלו יהיו טעונות אישורים של בית המשפט לפי הוראות החוק דהיום.

קבלת אישור מינהלי לפעולות המבוקשות בידי אותם אפוטרופוסים, מיופי כוח או הורים, לפי העניין, חלף אישור בית המשפט, יהיה בו כדי להקל משמעותית על משפחות אלה שמתמודדות עם השכול האישי והמשפחתי יחד עם הטיפול היום-יומי בקטינים שהתייתמו או בבני משפחתם שנפגעו.

תקציב

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

- החלטה מס' 1498 מיום 1 באפריל 1990;
- החלטה מס' 6171 מיום 2 באוקטובר 1995;
- החלטה מס' 2496 מיום 15 באוגוסט 2004;

החלטה מס' 212 מיום 13 במאי 2013.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

העברת עודפי מזומן בתקציב מכון התקנים

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 אילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל לתקן את חוק התקנים, התשי"ג-1953, כדלקמן:

1. שר האוצר יהיה רשאי לקבוע בצו שעודפים שנצברו במכון התקנים (להלן – המכון) יועברו לאוצר המדינה ובלבד שהחשב הכללי והממונה על התקציבים במשרד האוצר קבעו שהעברת העודפים תאפשר למכון לעמוד בהתחייבויותיו הקיימות או הצפויות.
2. לתקן את סעיף 20, כך שהמכון יהיה מחויב בתשלום מס חברות על השכר שהוא מקבל בעד השירותים אותם הוא נותן.

דברי הסבר

רקע כללי

לסעיף 1

עד לשנת 2016 מכון התקנים (להלן – המכון) נהנה ממעמד של מונופול בחסות המדינה בכל הנוגע לביצוע בדיקות הנדרשות לצורך יבוא מוצרים לישראל, מה שאפשר לו לצבור רווחים משמעותיים. כמו כן החל משנת 2016, לאחר שנעשה תיקון בחוק שאפשר גם למעבדות פרטיות לבצע בדיקות יבוא, לא התפתחה תחרות ממשית בביצוע הבדיקות.

מבדיקה של משרד הכלכלה והתעשייה עלה כי נתח השוק של המכון בתחום הבדיקות עומד על 90% והוא נותר מונופול בתחום זה גם לפי הוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988. בנוסף, במשך שנים העביר משרד הכלכלה והתעשייה למכון, בכל שנה, סכומים אשר נעו בין 20 ל-30 מיליון ש"ח כתקצוב ישיר. כיום למכון יתרות עודפים בלמעלה מ-200 מיליון ש"ח. אשר על כן, מוצע כי לאור המעמד העודף של המכון לאורך שנים שניתן בחסות המדינה, מה שהביא לכך לצבירת רווחים משמעותיים על-ידי המכון. שר האוצר יהיה רשאי להורות בצו על העברת חלק מהעודפים הצבורים לקופת המדינה ובלבד שהעברת העודפים לא תביא לכך שהמכון לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו.

לסעיף 2

ככלל תאגידים סטטוטוריים משלמים מסים על הכנסותיהם העסקיות, לאור כך. מוצע לתקן את חוק התקנים באופן שיחייב גם את המכון בתשלום מסים על השכר שהוא מקבל בעד השירותים אותם הוא נותן אשר מהווה הכנסה עסקית.

תקציב

כ-200 מיליון ש"ח בהכנסה חד פעמית.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

קידום הצעת חוק שיפור הליך שומה באמצעות קבלת מידע ממוסדות פיננסיים

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל: לפנות לכנסת בבקשה לקדם, במסגרת תיקוני חקיקה לתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024, את הצעת החוק בעניין שיפור הליך השומה באמצעות קבלת מידע ממוסדות פיננסיים, שנכללה בהצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023 (הצ"ח הממשלה מס' 1612 מיום 23 במרץ 2023).

דברי הסבר

רקע כללי

במטרה להילחם בהון השחור, להעמיק את גביית המס ולצמצם העלמת הכנסות בידי עברייני מס, קודמה במסגרת הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023 (להלן: הצעת חוק התקציב), הצעת חוק "שיפור הליך השומה באמצעות קבלת מידע מגופים פיננסיים", שעניינה החלת חובת דיווח על גופים פיננסיים, כך שנתונים על פעילות לקוחותיהם בכלל החשבונות העסקיים המנוהלים אצלם ידווחו באופן שוטף לרשות המסים. הצעת החוק פוצלה על ידי הכנסת מהצעת חוק התקציב, והיא מונחת על שולחן ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת לצורך הכנתה לקריאה שנייה ושלישית. כעת, מוצע לקדמה במסגרת תיקוני החקיקה הנערכים לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות התקציב לשנת 2024.

תקציב

צפוי גידול בסך של כ-250 מיליון ש"ח בשנת 2025 ואילך.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

מניעת עישון וקידום אורח חיים בריא

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל:

1. שינוי חלק המס הקצוב מתמהיל המס על מוצרי עישון

א. להטיל על שר האוצר לתקן את התוספת הראשונה לצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשס"ז-2017 (להלן – **צו תעריף המכס**), עד יום 20 בפברואר 2024, כך שיועלה מס הקניה הקצוב המוטל על טבק לא מעובד, סיגריות, טבק מעובד לסיגריות, יחידות טבק וסיגריות אלקטרוניות:

- ב. על טבק לא מעובד מ- 1,215.18 ש"ח לק"ג ל- 1,328.57 ש"ח לק"ג.
- ג. על סיגריות מ- 444.03 ש"ח לאלף סיגריות ל- 524.5 ש"ח לאלף סיגריות, ואת ה-אך לא פחות מ-850.62 ש"ח לאלף סיגריות ל-אך לא פחות מ- 930 ש"ח לאלף סיגריות.
- ד. על טבק מעובד לסיגריות מ- 634.34 ש"ח לק"ג ל- 749.29 ש"ח לק"ג ואת ה-אך לא פחות מ- 1,215.18 ש"ח לק"ג ל-אך לא פחות מ- 1,328.27 ש"ח לק"ג.
- ה. על יחידות טבק מ- 444.03 ש"ח לאלף יחידות חימום ל- 524.5 ש"ח לאלף יחידות חימום, ואת ה-אך לא פחות מ-850.62 ש"ח לאלף יחידות ל-אך לא פחות מ- 930 ש"ח לאלף יחידות חימום.
- ו. על סיגריות אלקטרוניות מ- 4.8 ש"ח למ"ל ל- 6.3 ש"ח למ"ל, ואת ה-אך לא פחות מ-9.2 ש"ח למ"ל ל-אך לא פחות מ- 10.7 ש"ח למ"ל, והמיסוי יחול באופן קבוע.
- ז. עדכון סכומים אלה למדד המחירים לצרכן בשנת 2025 ייעשה בהתאם למדד שפורסם בחודש דצמבר 2023.

2. להטיל על שר האוצר לתקן את התוספת הראשונה לצו תעריף המכס, עד יום 20 בפברואר 2024, כך שיוטל היטל מלאי באופן הבא:

- א. על סיגריות הנמצאות ביום פרסום הצו בידי סוחר כמלאי לצורך עסקו, יוטל מס בשיעור 5% ממחירן לצרכן ללא מע"מ ביום שלפני פרסום הצו.
- ב. על טבק לא מעובד הנמצא ביום פרסום הצו בידי סוחר כמלאי לצורך עסקו, יוטל מס בסכום של 113.390 ש"ח לק"ג.
- ג. על טבק מעובד לסיגריות הנמצא ביום פרסום הצו בידי סוחר כמלאי לצורך עסקו, יוטל מס בסכום של 113.39 ש"ח לק"ג.
- ד. על יחידות טבק הנמצאות ביום פרסום הצו בידי סוחר כמלאי לצורך עסקו, יוטל מס בשיעור 5% ממחירן לצרכן ללא מע"מ ביום שלפני פרסום הצו.
- ה. על נוזל לסיג"א וסיגריות אלקטרוניות חד פעמיות המכילות נוזל, הנמצאות ביום פרסום הצו בידי סוחר כמלאי לצורך עסקו, יוטל מס בסכום של 1.5 ש"ח למ"ל.

3. היטל המלאי לא יחול על סוחר שסך כל המס האמור, החל על כלל המלאי המצוי בידו, אינו עולה על 10,000 ש"ח.

סיגריות אלקטרוניות

4. לצורך שמירה על בריאות הציבור ומניעת התרחבות תופעת עישון הסיגריות האלקטרוניות בדגש על בני נוער:

- א. לרשום את הודעת מנהל רשות המסים בישראל על הקמת צוות אכיפה מיוחד לעניין גביית המס על סיגריות אלקטרוניות כפי שנקבע בצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין (הוראת שעה מס' 5), התשפ"ג-2023, מיום 16 בפברואר 2023. צוות זה יבחן את הצעדים הנדרשים להגדלת גביית המס על סיגריות אלקטרוניות, ויגיש את המלצותיו לשר האוצר עד יום 30 במרץ 2024. שר האוצר יידרש וישקול את המלצות הצוות בתוך 60 יום מהמועד בו הוגשו המלצותיו.

ב. להטיל על שר האוצר לתקן את צו תעריף המכס כך שהמס האחוזי שחל על נוזל לסיג"א וסיגריות אלקטרוניות חד פעמיות המכילות נוזל יעלה מ-135% ל-270%.

פטור ממס בכניסה לישראל

5. להטיל על שר האוצר לתקן את צו תעריף המכס כך שיבוטל הפטור ממיסי ייבוא בכניסה לישראל על מוצרי עישון לתושבי ישראל.

דברי הסבר

רקע כללי

שיעור המעשנים בישראל בקרב בני 21 ומעלה, נכון לשנת 2020, עומד על כ-20.1%, כך על פי סקר הבריאות הלאומי בישראל-4 (INHIS-4), שנערך על ידי המרכז הלאומי לבקרת מחלות (המלב"ם), משרד הבריאות בתקופה שבין דצמבר 2018 ועד מרץ 2020. שיעור העישון בקרב גברים גבוה מהשיעור בקרב נשים - 25.6% מכלל הגברים בישראל מעשנים ו-14.8% מכלל הנשים בישראל מעשנות. בהשוואה בינלאומית, שיעור העישון בקרב גברים בישראל שעומד על 25.6% גבוה מהממוצע העולמי שעומד על 22.5% הכולל במדינות האיחוד האירופי. שיעור העישון בקרב נשים בישראל שעומד על 14.8% גבוה גם הוא מהממוצע במדינות האיחוד האירופי שעומד על 13.9%. מעבר לכך ששיעור העישון בישראל גבוה מהממוצע העולמי, קצב הירידה בשיעורי העישון נמוך באופן משמעותי מהקיים במדינות ה-OECD. לעומת ירידה ממוצעת של 4.4 נקודות אחוז בשיעור המעשנים במדינות ה-OECD בין השנים 2011 ל-2021, בישראל הייתה ירידה רק של 1.8 נקודות אחוז, וזה ללא התייחסות לגידול בשיעור המעשנים בשנת 2023 לאור מלחמת חרבות ברזל.

סעיפים 1-3

מוצע לתקן את התוספת הראשונה לצו תעריף המכס, ולהעלות את מס הקניה המוטל על טבק לא מעובד, על סיגריות, על טבק מעובד לסיגריות, על יחידות טבק לחימום ועל נוזל לסיג"א וסיג"א המכילות נוזל. עסקינן במס המוטל על מוצרים שצריכתם יוצרת השפעות חיצוניות שליליות המתבטאות בנזקי בריאות למעשנים עצמם ולאנשים הסובבים אותם. לפיכך, העלאת המס עשויה לתרום להפגמת ההשפעות החיצוניות. בנוסף, מוצע לקבוע כי יוטל מס על מלאי מוצרי הטבק השונים החבים במס מכוח צו זה, שיימצאו בידי סוחר ביום תחילתו של הצו, וזאת בתנאי ששך המס האמור עולה על 10,000 ש"ח.

סעיף 4

אידיוי סיגריות אלקטרוניות נועד להיות חלופה לעישון סיגריות לטענת החברות המייצרות. האידיוי מסוכן לבריאות, הוא מעלה סיכון למגוון מחלות לב, נשימה וישנן עדויות מחקריות מצטברות על אפשרות לגרימת סרטן. ספציפית, אידיוי ניקוטין הוא ממכר ביותר, ולכן עלול לגרום להתמכרות מהירה וחזקה של המשתמשים, במיוחד בני נוער, לניקוטין, מה שמעלה במאות אחוזים את הסיכוי והסיכון שלהם לעבור לעישון טבק, וכן עלול לפגוע בסיכויי ההצלחה בגמילה מעישון. לניקוטין עצמו ישנה השפעה שלילית, במיוחד בקרב צעירים, על ההתפתחות המוחית, הפרעות קשב וריכוז, התנהגות אימפולסיבית, בעיות זיכרון ומעלה את הסיכוי שלהם להתמכרויות אחרות.

בשנים האחרונות הוחל מס גם על סיגריות אלקטרוניות, שעמד בצו הראשון שפורסם על ידי שר האוצר על 270%, וירד ל-145% בחודש מאי האחרון. קיים קושי בגביית מס זה בשל מורכבות המוצר, מה שמשאיר בפועל את מחיר הסיגריות האלקטרוניות נמוך מאד, ונגיש גם לבני נוער. על כן מוצע להקים צוות ברשות מנהל רשות המסים בישראל להקים צוות אכיפה מיוחד לעניין גביית המס על סיגריות אלקטרוניות כפי שנקבע בצו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין (הוראת שעה מס' 5), התשפ"ג-2023, מיום 16 בפברואר 2023. מטרת הצוות להגדיל את האכיפה והגבייה של המס שהוטל על הסיגריות האלקטרוניות, על מנת למנוע את התרחבות תופעת השימוש בהם. בנוסף, מוצע להשוות את המס על סיגריות אלקטרוניות למס שחל על סיגריות רגילות, כדי לא לתמרץ לפנות למוצר הזול יותר, שכאמור ממכר במידה דומה ומכניס למעגל העישון.

סעיף 5

כיום ישנו פטור ממס קנייה על מוצרי עישון בכניסה לארץ. פטור זה נוגד את היגיון מס הקנייה שנועד לגלם את ההשפעות החיצוניות השליליות של עישון על בריאות הצרכן, ועל כן מוצע לבטלו ולהשיט על תושב ישראלי את מס הקנייה על מוצרי עישון גם בכניסה לארץ.

תקציב

ההחלטה צפויה להגדיל את הכנסות המדינה בכ-600 מיליון ₪.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
החלטה מס' 3274 מיום 29 במאי 2011.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

הגדלת התקורה המשולמת לבתי החולים על ידי תאגידי הבריאות

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל:

1. להטיל על שר הבריאות, בהסכמת שר האוצר, לתקן את תקנות יסודות התקציב (כללים לפעולות תאגיד בריאות), התשס"ב-2002 (להלן – **התקנות**), באופן הבא:

א. תקנה 4(ב) לתקנות תתוקן כך שיובהר כי תאגיד הבריאות רשאי לספק שירותי רפואה במימון ציבורי בלבד, בהתאם להסכם הפעילות עם בית החולים או הממשלה.

ב. תקנה 6(א) לתקנות תתוקן כך שעבור הכנסות התאגיד בגין מכירת שירותי רפואה ראשונית, רפואה שניונית, שירותי אשפוז ושירותים פרא רפואיים, רפואה מונעת, קידום בריאות והדרכת סטודנטים ועובדים במקצועות בתחום הבריאות, ישלם תאגיד הבריאות לבית החולים סכום שלא יפחת מ-30% מהכנסותיו כאמור.

ג. תקנה 6(ד) לתקנות תתוקן כך שתבוטל ההחרגה מחובת התאגיד לשלם לבית החולים על הכנסות תאגיד בריאות בגין שימוש במתקני בית החולים ושירותי התשתית של בית החולים, שמקורן במכירת שירותים למשרד הבריאות ובפעילות נבחרת.

ד. תקנה 3 תתוקן באופן שסעיף 2(ג) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, יחול על תאגידי בריאות, כך שיקבע בו כי המבקר הפנימי של אגף החשב הכללי במשרד האוצר יהיה אחראי לביקורת הפנימית על ביצוע תקציב תאגיד הבריאות ושאר חובותיו של תאגידי הבריאות בתחום הכספי.

2. להטיל על שר האוצר לתקן את תקנות התחשבות בין בתי חולים לקופות חולים לשנים 2021 עד 2025 (התחשבות בעד שירותי בריאות בבתי חולים ציבוריים כלליים) (תשלום חודשי קבוע לבתי חולים ציבוריים כלליים), התשפ"ב-2022 (להלן – **תקנות ההתחשבות**), כדלקמן:

א. סכום התשלום החודשי הקבוע הכולל שמועבר לבתי החולים הציבוריים הכלליים מהמדינה יופחת ב-50 מיליון ש"ח החל משנת 2024.

ב. יתווסף לרשימת המקדמים המפורטים בתוספת השנייה, כאמור בתקנה 2(4) לתקנות ההתחשבות, בהם מוכפל חלקן היחסי של כל בית חולים בסכום התשלום החודשי הקבוע כאמור בתקנה, "בית חולים שבבעלות הממשלה". המקדם יעמוד על 0.96.

3. הגדרות –

א. **תאגיד בריאות** – כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

ב. **שירות רפואי במימון ציבורי** – שירות הממומן מתוקף התוספת השנייה או השלישית לחוק בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, או שירות אותו המבוטח זכאי לקבל במסגרת חברותו בקופת חולים כהגדרתו בחוק בריאות ממלכתי.

דברי הסבר

רקע כללי

מדינת ישראל מפעילה 11 בתי חולים כלליים ממשלתיים. בתי החולים הממשלתיים מפעילים כשמונת אלפים מיטות אשפוז ברישיון המהווים כמחצית ממיטות האשפוז הכלליות במדינת ישראל. בתי החולים הממשלתיים מוגדרים כמפעלים עסקיים, כך שהכנסותיהם אמורות לממן את הוצאותיהם. עיקר הכנסות של בתי החולים מגיע ממכירת שירותים רפואיים לקופות החולים, מהכנסות מביטוח לאומי כתשלום על שירותי מיילדות, מהכנסות נוספות משירותים רפואיים ממבטחים נוספים (משרד הביטחון, רשות פלסטינאית, תיירות מרפא ועוד) והכנסות מפעילות עסקית. להכנסות אלה מתווספות הכנסות מתקצוב של המדינה מתוקף תקנות התחשבות בין בתי חולים לקופות חולים לשנים 2021 עד 2025 (התחשבות בעד שירותי בריאות בבתי חולים ציבוריים כלליים) (תשלום חודשי קבוע לבתי חולים ציבוריים כלליים), התשפ"ב-2022.

המרכז הרפואי הממשלתי מכיל בתוכו שתי ישויות משפטיות נפרדות. בית החולים עצמו הינו יחידת סמך של משרד הבריאות, הוא מתקצב בתקציב המדינה וכח האדם המועסק בו מתקצב אף הוא בתקציב המדינה. העובדים בבית החולים הינם עובדי מדינה לכל דבר ועניין, גם ההכנסות וההוצאות של בתי החולים הנ"ל מתקצבים בתקציב המדינה. ליד כל בית חולים פועלת ישות משפטית נפרדת - תאגיד

הבריאות (או קרן המחקרים). התאגיד הינו ישות משפטית עצמאית המבצעת פעילות רפואית בתשתיות בית החולים ומקבלת הכנסה בגין פעילות זו. קיום שתי הישויות בעלות פעילות משולבת, המהוות יחדיו את המרכז הרפואי מחייב ביצוע ביקורת בראייה רוחבית בנוגע לפעילות הכספית של המרכז הרפואי בכללותו.

סעיף 1

סעיף קטן (א)

תאגידי הבריאות מתבססים על תשתית ציבורית שממומנת על ידי המדינה על מנת לספק שירותים לכלל תושבי ישראל, ללא אבחנה בין תושב שמחזיק בביטוח פרטי לבין תושב שאינו מחזיק בביטוח פרטי, או בין תושב שידו משגת לממן טיפולי בריאות באופן פרטי או שידו אינה משגת זאת. על כן מוצע לתקן את תקנות התאגידים כך שיובהר כי הסכם הפעילות עם תאגיד הבריאות יוכל לאפשר לתאגיד לבצע רק פעילות במסגרת סל השירותים הציבורי.

סעיפים קטנים (ב) ו- (ג)

תאגידי הבריאות כפופים לתקנות התאגידים שפורסמו בשנת 2002 ואינם כפופים לתקציב המדינה, הן מבחינת תקציב והן מבחינת תקני כוח האדם. פעילות התאגיד מבוססת על שימוש בתשתיות בית החולים הממשלתי, לרבות תשתיות פיזיות, כוח אדם, אדמיניסטרציה וניהול וציוד, וממילא גם הכנסותיו מבוססות על תשתיות אלו.

כיום, התקורה שהתאגיד משלם לבית החולים הממשלתי נמוכה מהעלות בפועל של אחזקת תשתיות אלה, כך שבפועל המדינה שממנת את פעילות בית החולים הממשלתי מסבסדת את הפעילות שמתרחשת בתאגיד הבריאות, גם כאשר זה אינו מפוקח או נכלל בסל הבריאות.

כך, בגין הכנסות התאגיד בגין מכירת שירותי רפואה ראשונית, רפואה שניונית, שירותי אשפוז ושירותים פרא רפואיים משלם התאגיד לבית החולים 20% מהכנסותיו ובגין הכנסות התאגיד בגין רפואה מונעת, קידום בריאות והדרכת סטודנטים ועובדים במקצועות בתחום הבריאות משלם התאגיד לבית החולים 4% מהכנסותיו.

מוצע, מוצע להעלות את שיעור התקורה בה מחויבים תאגידי הבריאות בתשלום לבית החולים הממשלתי ל-30% מהכנסות התאגיד ולבטל את ההחרגה מחובת התאגיד לשלם לבית החולים על הכנסות תאגיד בריאות בגין שימוש במתקני בית החולים ושירותי התשתית של בית החולים, שמקורן במכירת שירותים למשרד הבריאות ובפעילות נבחרת.

סעיף קטן (ד)

היעדר הביקורת בתאגידי הבריאות גורם לבעיות רבות, ביניהן פגיעה אפשרית במנהל התקין, היעדר ביקורת על תשלומי שכר, חוסר פיקוח על סיכונים שלוקח על עצמו תאגיד הבריאות שעלול לחשוף את בית החולים שלצדו, קבלת תגמולים כפולים מבית החולים ומתאגיד הבריאות על אותה יחידת זמן, הסטת פעילויות מבית החולים לתאגיד ועוד. על מנת לחזק את מנגנוני הבקרה על פעילות תאגיד הבריאות, מוצע להטיל על שר הבריאות לתקן את תקנות התאגידים כך שכך שחטיבת הביקורת באגף החשב הכללי תוסמך לערוך ביקורת ביחידות החשבות והכספים של תאגידי הבריאות כפי שהיא אחראית לביקורת הפנימית על ביצוע תקציב המדינה ביחידות החשבות והכספים של משרדי הממשלה. זאת, בהתאם לסמכותו של שר הבריאות הקבועה בסעיף 31ג(ב) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, להחיל בכללים שיקבע הוראות שיחולו על תאגידי בריאות הוראות מחוקים, מתקנות ומהוראות פנימיות אחרות החלות על המדינה.

סעיף 2

מימון בתי החולים הממשלתיים במסגרת תקנות התחשבנות בין בתי חולים לקופות חולים לשנים 2021 עד 2025 (התחשבנות בעד שירותי בריאות בבתי חולים ציבוריים כלליים) (תשלום חודשי קבוע לבתי חולים ציבוריים כלליים), התשפ"ב-2022 מהווה בחלקו סבסוד של פעילות תאגידי הבריאות. חלקם של בתי החולים הממשלתיים מתוך הסכום הקבוע שמשולם לבתי החולים גדול מחלקם של יתר בתי החולים שבבעלות קופת חולים או בבעלות עצמאית, בין היתר, בשל הצורך של בית החולים הממשלתי לסבסד את פעילות תאגידי הבריאות. על כן מוצע להפחית את הסכום הקבוע שמשולם לבתי החולים הממשלתיים בסכום שלאחר תיקון זה ישולם לבתי החולים הממשלתיים במסגרת תקורות על פעילות בתאגיד הבריאות.

תקציב

צמצום הוצאה של כ-50 מיליון ש"ח.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

צמצום ההוצאה התקציבית בשנים 2024 ואילך באמצעות תיקון החלטות ממשלה מחליטים

בהמשך להחלטות שקיבלה הממשלה להקצאת תקציבים על פני מספר שנים, בין היתר לרשויות מקומיות, וכחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לצורך התכנסות לתקציב 2024: 1. להפחית 15% מהתקציב שמוקצה החל משנת 2024 ואילך בהחלטות שלהלן, באופן שמכל אחד מהסעיפים המנויים בהן יופחת סכום זה:

- א. החלטת ממשלה מס' 550 מיום 24 באוקטובר 2021 שעניינה התוכנית הכלכלית לצמצום פערים בחברה הערבית עד לשנת 2026 (להלן – **החלטה 550**), שתוקנה בהחלטה מס' 716 מיום 28 בנובמבר 2021 שעניינה תוכנית להעצמה ולפיתוח כלכלי חברתי ביישובים הדרוזיים והצ'רקסיים בגליל ובכרמל לשנים 2021 עד 2023 ותיקון החלטות ממשלה;
- ב. החלטה מס' 549 מיום 24 באוקטובר 2021 שעניינה תכנית לטיפול בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית 2022-2026;
- ג. החלטה מס' 864 מיום 26 בדצמבר 2021 שעניינה תכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית בת קיימא ביישובי המועצה האזורית גולן וקצרין לשנים 2022 – 2025;
- ד. החלטה מס' 986 מיום 16 בינואר 2022 שעניינה תכנית לחיזוק העיר בית שמש;
- ה. החלטה מס' 994 מיום 16 בינואר 2022 שעניינה תוכנית חומש לשדרוג תשתיות ולעידוד ביקורים ברחבת הכותל המערבי 2022 – 2026, שתוקנה בהחלטה מס' 541 מיום 21 במאי 2023 שעניינה הגדלת המסגרת התקציבית של תוכנית החומש לשדרוג תשתיות ולעידוד ביקורים ברחבת הכותל המערבי;
- ו. החלטה מס' 1091 מיום 6 בפברואר 2022 שעניינה תכנית לאומית להתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים;
- ז. החלטה מס' 1416 מיום 08 במאי 2022 שעניינה תכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית ופיתוח כלכלי בר קיימא ביישובים באזור הנגב המזרחי;
- ח. החלטה מס' 1279 מיום 23 במרץ 2022 שעניינה תכנית לפיתוח כלכלי חברתי בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב 2022 - 2026 ותיקון החלטות ממשלה;
- ט. החלטה מס' 1357 מיום 10 באפריל 2022 שעניינה המשך סיוע להקמה ולפיתוח בר קיימא של היישוב חריש לשנים 2022-2025 ותיקון החלטות ממשלה;
- י. החלטה מס' 491 מיום 07 באמי 2023 שעניינה שיקום פארק (גן לאומי) שומרון (סבסטיה);
- יא. החלטה מס' 1442 מיום 15 במאי 2022 שעניינה תוכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות כמוקד לאומי ובין-לאומי לייצור מזון מן הים ומהמדבר לשנים 2022 - 2026 ותיקון החלטות ממשלה;
- יב. החלטה מס' 543 מיום 21 במאי 2023 שעניינה חיזוק ומיצוב מרחב אגן העיר העתיקה בירושלים;
- יג. החלטה מס' 545 מיום 21 במאי 2023 שעניינה הקמת מיזם "עם עולם" במרכז העיר ירושלים;
- יד. החלטה מס' 548 מיום 21 במאי 2023 שעניינה התוכנית הלאומית לחשיפת ירושלים הקדומה (תוכנית "שלם" - שלב ג');
- טו. החלטה מס' 1512 מיום 29 במאי 2022 שעניינה תוכנית החומש "לביא" לפיתוח הכלכלי של ירושלים;
- טז. החלטה מס' 1514 מיום 29 במאי 2022 שעניינה סיוע לפעילויות יד יצחק בן-צבי;
- יז. החלטה מס' 1515 מיום 29 במאי 2022 שעניינה תוכנית אסטרטגית לאנרגיה בירושלים;
- יח. החלטה מס' 1517 מיום 29 במאי 2022 שעניינה פיתוח תשתיות תחבורה בירושלים;
- יט. החלטה מס' 1688 מיום 26 ביוני 2022 שעניינה תוכנית סיוע לטבריה ולאזור סובב כנרת ולשיקום ושדרוג תשתיות תיירותיות ציבוריות כתוצאה מנזקי הסערה שהתחוללה במאי 2022;
- כ. החלטה מס' 1804 מיום 28 ביולי 2022 שעניינה תוכנית לחיזוק ופיתוח כלכלי-חברתי ליישוב ג'סר א-זרקא;
- כא. החלטה מס' 786 מיום 17 ביולי 2023 שעניינה תוכנית להצלה, לשימור, לפיתוח ולמניעת שוד והרס עתיקות באתרי מורשת באזור יהודה והשומרון ובקעת הירדן ותיקון החלטות ממשלה;
- כב. החלטה מס' 787 מיום 17 ביולי 2023 שעניינה מדיניות ממשלתית לשילובם של אזרחי ישראל ממוצא אתיופי בחברה הישראלית - המשך הפעלת תכניות משרדי הממשלה, הארכת תקופת פעילותו של מטה היישום ותיקון החלטות ממשלה, שתוקנה בהחלטה מס' 1094 מיום 27 בנובמבר 2023 שעניינה התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2023 – תיקון

החלטות ממשלה ;

כג. החלטת ממשלה מס' 880 מיום 20 באוגוסט 2023 שעניינה צמצום פערים חברתיים וכלכליים במזרח ירושלים.

2. לתקן את סעיף 23(ג) להחלטה 550, כך שבמקום "200 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2022-2026" יבוא "200 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2022-2023", בכפוף לאישור ועדת הכספים של הכנסת להפחתה המוצעת של הקצאת כספים לתגבור התקציב השוטף של רשויות התוכנית המורחבת.

דברי הסבר

רקע כללי

לנוכח מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום 7 באוקטובר 2023, הכריז שר הביטחון באותו היום על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום 12 באוקטובר 2023, לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן. כמו כן, הוכרז בצבא הגנה לישראל על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה. בנוסף, צה"ל ערך גיוס מילואים רחב, לכל המערכים בצה"ל ובמערכת הביטחון.

אלו הולידו צרכים רבים הן בהיבטי הלחימה והן בהיבטי סיוע ושיקום העורף, אשר גוררים הוצאות תקציביות נרחבות שלא נצפו בעת גיבוש ואישור חוקי התקציב לשנים 2023 ו-2024. בשל הוצאות תקציביות נוספות אלה, לצד הגדלת מסגרת ההוצאה הממשלתית נדרשים לבצע שינויים בסדרי העדיפויות ובהוצאות של משרדי הממשלה.

במסגרת זו, מוצע כעת להפחית 15% מיתרת התקציב שמוקצה החל משנת 2024 ואילך בהחלטות הממשלה אשר בהן מוקצים תקציבים על פני מספר שנים, כמפורט בהחלטה. יובהר, כי ההפחתה האמורה לא תחול על החלטות ממשלה שבמסגרתן הוקצו תקציבים לסיוע לרשויות מקומיות בהתמודדות עם מצב החירום או לחיזוק רשויות מקומיות בשל מצבן הביטחוני, בשל היותן סמוכות לגבול או בשל האיום מירי תמ"ס עליהן, ולכן החלטות ממשלה אלו אינן מנויות בהצעת החלטה זו.

כמו כן, מוצע לקבוע כי לא יוקצו עוד סכומים לתגבור התקציב השוטף של הרשויות המקומיות שנכללו בהחלטה מס' 550 שעניינה התוכנית הכלכלית לצמצום פערים בחברה הערבית עד לשנת 2026, ובאופן זה להפחית סך של 200 מיליון ש"ח שלפי ההחלטה האמורה צריכים היו להיות מוקצים לרשויות המקומיות מידי שנה, עד לשנת 2026. זאת, ככל שיינתן להפחתת ההטבה המוצעת אישור ועדת הכספים של הכנסת. בכפוף לאישור ועדת הכספים של הכנסת.

תקציב

כמפורט בהצעה.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
כמפורט בהצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

הגדלת ההפרשה לקרן הפיצויים בעקבות מלחמת חרבות ברזל מחליטים

להורות לשר האוצר לתקן את תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (שיעור ההפרשה לקרן פיצויים), התשנ"א-1991, כך שבשנת 2024 שיעור ההפרשה לקרן פיצויים יעמוד על 70 אחוז, במקום על 25 אחוז, ובשנת 2025 יעמוד שיעור ההפרשה לקרן הפיצויים על 100 אחוז, במקום על 25 אחוז.

דברי הסבר

רקע כללי

בעקבות פרוץ מלחמת חרבות ברזל ביום 7 באוקטובר 2023, היקף הנזק שנגרם במהלכה ומתווי הפיצויים שאושרו לנפגעים ממנה, היקף ההוצאות מקרן הפיצויים על פני השנים 2023-2024 צפוי לחרוג מהיקף יתרות הקרן נכון למועד פרוץ הלחימה, אשר הוערכו בכ-17.8 מיליארד ש"ח. על כן, ולצורך עיבוי יתרות הקרן הן לצורך המשך פעילותה במידה ותמשך המלחמה, והן לצורך שיקום הקרן לקראת אירועים ביטחוניים עתידיים, יש להעלות את היקף ההפרשה לקרן הפיצויים. לאור האמור, מוצע כי בשנים 2024 ו-2025 יעמוד שיעור ההפרשה לקרן הפיצויים מתוך גביית מס הרכישה על 100% במקום על 25%.

תקציב

בגין ההצעה צפוי הפסד הכנסות בסך של כ-2.5 מיליארד ש"ח בשנת 2024, 5.25 מיליארד ש"ח בשנת 2025.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התייעלות בהוצאות הממשלה

התאמות בתקציב הממשלתי לפרסום, לייעוץ ולהדרכה מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל ובהמשך להחלטה מס' 208 מיום 13 במאי 2013, שעניינה הפחתה בתקציב הפרסום הממשלתי, בהמשך להחלטה מס' 2080 מיום 7 באוקטובר 2014, שעניינה הפחתה בתקציב הפרסום הממשלתי, בהמשך להחלטה מס' 366 מיום 5 באוגוסט 2015, שעניינה הפחתת עלויות הפרסום הממשלתי, בהמשך להחלטה מס' 2991 מיום 25 באוגוסט 2017, שעניינה תקציב הפרסום הממשלתי, בהמשך להחלטה מס' 4681 מיום 3 בספטמבר שעניינה תקציב הפרסום הממשלתי 2019, ובהמשך להחלטה מס' 255 מיום 1 באוגוסט 2021 שעניינה הפחתה בתקציב הפרסום הממשלתי לקבוע כי:

1. להפחית תקציב משרדי הממשלה לטובת פרסום באופן הבא:
 - א. יופחת מבסיס התקציב לשנת הכספים 2024 סכום השווה למחצית מהיתרה המאושרת להתקשרות עם לשכת הפרסום הממשלתי בתום שנת 2023, כמפורט בנספח א'.
 - ב. להנחות את חשבי המשרדים לסגור התקשרויות פתוחות עם לשכת פרסום הממשלתי בהיקף שלא יפחת מהסכומים המפורטים בנספח א'.
 - ג. להנחות את כלל משרדי הממשלה לפעול לצמצום היקף הפרסום הממשלתי בשנת 2024 כך שיבוצע פרסום לו יש תועלת ישירה לאזרח בלבד.
2. להפחית את תקציב משרדי הממשלה להוצאות רכש הייעוץ וההדרכה בשיעור של 25% בכל משרד, כך שיפחתו מבסיס תקציבי המשרדים בשנים 2024 ואילך הסכומים המפורטים בנספח ב'.

נספח א' – סכומי ההפחתה מתקציב הפרסום בבסיס תקציבי משרדי הממשלה
כאן יבוא נספח א'

נספח ב' – סכומי ההפחתה מתקציב הייעוץ וההדרכה בבסיס תקציבי משרדי הממשלה
כאן יבוא נספח ב'

דברי הסבר

רקע כללי נתונים כלכליים ותקציב

בהמשך להחלטה מס' 208 מיום 13 במאי 2013, שעניינה הפחתה בתקציב הפרסום הממשלתי, בהמשך להחלטה מס' 2080 מיום 7 באוקטובר 2014, שעניינה הפחתה בתקציב הפרסום הממשלתי, בהמשך להחלטה מס' 366 מיום 5 באוגוסט 2015, שעניינה הפחתת עלויות הפרסום הממשלתי, בהמשך להחלטה מס' 2991 מיום 25 באוגוסט 2017, שעניינה תקציב הפרסום הממשלתי, בהמשך להחלטה מס' 4681 מיום 3 בספטמבר שעניינה תקציב הפרסום הממשלתי 2019, בהמשך להחלטה מס' 255 מיום 01 באוגוסט 2021 שעניינה הפחתה בתקציב הפרסום הממשלתי מוצע לבצע הפחתה בתקציב הפרסום של המשרדים בהתאם לגובה יתרת התקציב של המשרדים בהתקשרויות פתוחות למול לשכת הפרסום הממשלתי.

כמו כן מוצע לבצע הפחתה בתקציבי רכש הייעוץ וההדרכה בשיעור של 25%, זאת לבסיס התקציב בשנים 2024 ואילך.

תקציב

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
החלטה מס' 208 מיום 13 במאי 2013;

החלטה מס' 2080 מיום 7 באוקטובר 2014 ;
החלטה מס' 366 מיום 5 באוגוסט 2015 ;
החלטה מס' 2991 מיום 25 באוגוסט 2017 ;
החלטה מס' 4681 מיום 3 בספטמבר 2019 ;
החלטה מס' 255 מיום 1 באוגוסט 2021 .

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024 .

התאמות בתקציב משרד האנרגיה

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל, להפחית את תקציב משרד האנרגיה ב-18 מיליון ש"ח בהוצאה.

דברי הסבר

רקע כללי

נוכח הצורך לנקוט צעדי התאמה לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות בשנת 2024 ואילך, ועל מנת לתמוך במימון הוצאות הלחימה, ובהתאם להיקף ביצוע תקציב משרד האנרגיה בשנים האחרונות, הוחלט להפחית את תקציב המשרד ב-18 מיליון ש"ח.

תקציב

להפחית את תקציב משרד האנרגיה ב-18 מיליון ש"ח בהוצאה

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

דחיית ביצוע פרויקטי תשתית וביטול תוספות בתקציב הסובסידיה

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל, ולשם עמידה במסגרות הפיסקליות הקבועות בחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992:

1. לדחות את תחילת הביצוע של הפרויקטים המפורטים להן, ובהתאם לכך להפחית את תקציב הפיתוח של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – **משרד התחבורה**) בשנים 2024-2027 בסך כולל של 2,395 מיליוני ש"ח בהרשאה להתחייב:
 - א. מטרונית קרית אתא – עוקף מזרחי;
 - ב. כביש 60 - עוקף אל ערוב – בני נעים;
 - ג. מחלף המוביל;
 - ד. מחלף עתלית;
 - ה. מחלף עיסוואיה;
 - ו. כביש 60 – צומת אלעזר – צומת הגוש;
 - ז. כביש 45 – ציר המחצבות;
 - ח. כביש 85 – מחלף נחל עמוד;
 - ט. כביש 781 – מחלף גלעם;
 - י. מחלף עטרות;
 - יא. פרויקט המטרופן.
2. להפחית את תקציב הביצוע של פרויקטים המבוצעים במסגרת סלים תקציביים, ובהתאם לכך להפחית את תקציב הפיתוח של משרד התחבורה בשנים 2024 בסך כולל של 630 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב וכן בכל אחת מן השנים 2025-2027 בסך כולל של 470 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב כמפורט להלן:
 - א. סל בטיחות – 160 מיליון ש"ח;
 - ב. כשלים ברשת – 80 מיליון ש"ח;
 - ג. פתרונות לגודש – 50 מיליון ש"ח;
 - ד. אחזקה ותאורה ביו"ש – 160 מיליון ש"ח;
 - ה. מוקדי סיכון – 180 מיליון ש"ח.
3. להאריך את התכנית האסטרטגית לדרכים עד שנת 2028, ובהתאם לכך להפחית את תקציב הפיתוח של משרד התחבורה בשנת 2024 ב-2,000 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב בגין התכנית האסטרטגית לדרכים.
4. בהמשך להחלטה מס' 1838 מיום 11 באוגוסט 2016 שעניינה "תכנית השקעה רב שנתית לפיתוח התחבורה הציבורית במטרופולינים" (להלן – **החלטה 1838**), ולצורך התאמת הטכנולוגיות לביקושים במערכות הסעת המונים, לקבוע כי:
 - א. במקום קו רכבת קלה במטרופולין חיפה, תוקם מערכת BRT. בהתאם לכך לבצע את התיקונים הבאים בהחלטה 1838:
 - (1) בסעיף 3, בכל מקום, במקום "קו רכבת קלה" יבוא "מערכת BRT".
 - (2) יבוטלו רכיבי ההקמה הרלוונטיים להקמה של רכבת קלה המפורטים בסעיף 3(ב).
 - ב. להורות לחברת חוצה ישראל בע"מ, לפעול בהתאם לאמור בסעיף זה.
 - ג. הממשלה רושמת לפנייה את הודעת משרד התחבורה והבטיחות בדרכים כי בעקבות שינוי הטכנולוגיה כאמור לעיל, אומדן הפרויקט הקבוע בסעיף 3(ח), יהיה 5.5 מיליארד שקלים חדשים.
 - ד. קידום הקמת מערכת ה-BRT על ידי חברת חוצה ישראל בע"מ כמפורט בהחלטה זו, יותנה בקביעת צוות המנכלים כאמור בסעיף 3(א)(ז) להחלטה 1838, ובאישור עקרונות להסכם המסגרת על ידי הממשלה בהתאם לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993.

5.

- א. להפחית את התקציב הארגוני של חברות התשתית בעשרה אחוזים לשנה ובהתאם לכך להפחית את תקציב הפיתוח של משרד התחבורה בכל אחת מן השנים 2024 – 2027 באותו הסכום, במזומן ובהרשאה להתחייב.
- ב. בהמשך להחלטה מס' 483 מיום 3 במאי 2023 שעניינה אישור עקרונות להסכם מסגרת בין ממשלת ישראל לבין חברת רכבת ישראל בע"מ, להטיל על משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ומשרד האוצר להנחות את נציגי הממשלה, כהגדרתם בהסכם שנחתם בין הממשלה לבין חברת רכבת ישראל בע"מ (להלן – רכבת ישראל), לפעול למול רכבת ישראל על מנת לתקן את ההסכם כך שיופחת סכום של 10% בשנה מתוך תקציב הארגוני של החברה ובהתאם לכך להפחית את תקציב הפיתוח של משרד התחבורה בכל אחת מן השנים 2024-2027 באותו הסכום, במזומן ובהרשאה להתחייב.
7. לקבוע כי לא יתווסף שירות בין אם באמצעות הוספת קווים חדשים ובין אם באמצעות הגברת תדירות בקווים קיימים באופן שיגדיל את תקציב הסובסידיה לתחבורה ציבורית בשנת 2024 ובהתאם לכך להפחית את תקציב הפיתוח של משרד התחבורה בסך כולל של 100 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2024.
8. לבטל את החלטה מס' 920 מיום 10 בספטמבר 2023 שעניינה "קביעת אזורים לעניין מתן הנחות בתחבורה הציבורית".
9. בהתאם לאמור בסעיפים 7-1 להפחית את תקציב הפיתוח של משרד התחבורה בשנים 2024-2027 במזומן בסכומים הבאים:
- א. בשנת 2024 – 1,223 מיליון ש"ח;
- ב. בשנת 2025 – 1,782 מיליון ש"ח;
- ג. בשנת 2026 – 2,375 מיליון ש"ח;
- ד. בשנת 2027 – 2,015 מיליון ש"ח.
10. לפנות לכנסת בבקשה לקדם הליכי החקיקה של הצעת חוק רכבת תחתית (מטרור) (תיקון), התשפ"ג-2023 ושל הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023 פרק ז': רכבת תחתית (מטרור) – רכיב למימון, כך שיונחו על שולחן הכנסת לקריאה שנייה ושלישית עד ליום 19 בפברואר 2024.
11. להפחית 50 תקני כח אדם במכוני הרישוי של משרד התחבורה בשנת 2024 ובהתאם לכך להפחית את בסיס התקציב השוטף של משרד התחבורה בסך כולל של 11.5 מיליון ש"ח במזומן.
12. בהחלטה זו –
- "חברות התשתית" – חברת נתיבי ישראל בע"מ, חברת חוצה ישראל בע"מ, חברת נתיבי תחבורה עירוניים בע"מ, חברת נתיבי איילון בע"מ, צוות תכנית אב לתחבורה.
- "מערכת BRT" – מערכת מתע"ן כהגדרתה לפי חוק התכנון הבנייה, התשכ"ה-1965, שאינה מסילתית ("BRT").

דברי הסבר

רקע כללי

בעקבות מלחמת חרבות ברזל והצורך להביא מחדש לשינוי סדרי עדיפויות בתקציב הממשלה, מוצע להפחית את תקציב הפיתוח וכן את התקציב השוטף של משרד התחבורה.

סעיף 1-3

על מנת להביא להפחתת תקציב הפיתוח של משרד התחבורה ולהתייעלות תקציבית מוצע להפחית את הפרויקטים המפורטים בהחלטה לפי הקריטריונים הבאים: פרויקטים שלא נמצאים בתכנית האסטרטגית לדרכים בדירוג 1, פרויקטים שנמצאים בתכנית האסטרטגית אך הם בעלי כדאיות כלכלית נמוכה וכן קידומי זמינות שניתן לדחות מבלי להשפיע על לוחות הזמנים הסופיים של הפרויקט. כמו כן, מוצע להפחית את תקציבי הסלים העירוניים ב-50% באופן שבו הפרויקטים המבוצעים מכל סל יהיו הפרויקטים הכדאיים ביותר. בנוסף, מוצע להאריך את משך התכנית האסטרטגית לדרכים ולהפחית את ההרשאה להתחייב בשנת 2024 בגין התכנית.

סעיף 4

קו רכבת הקלה בין נצרת לחיפה נקבע בהחלטת ממשלה 1838, ומבוצע על ידי חברת חוצה ישראל. לאור ביקושי הנסועה בפרויקט אשר אינם דומים לאלו ביתר צירי הביקוש בהם מוקמות מערכות רכבות קלות, ולאור תוואי הפרויקט, אשר עובר בסמיכות ליישובים במקומות בעלי ציפוף אוכלוסין נמוך, ניכר כי טכנולוגיית BRT הינה מתאימה יותר לאופי הפרויקט. מערכת הסעת המונים בטכנולוגיה זו, ותאפשר שמירה על רמת שירות התחבורתי הנדרש באזור, תוך צמצום בעלויות ובמשאבים המוקצים לשם הקמתה. על כן, מוצע לתקן את טכנולוגיית השימוש במערכת מרכבת קלה ל-BRT, ומתוקף כך גם לתקן את החלטה 1838 כך שעבודות שלב ב' בהתאם להחלטה לא יכללו מערכות רכבות קלות. עוד בעקבות ההחלטה יתוקנו ההוראות בעניין הרחבת מטרות חברת חוצה ישראל, כך שיכללו גם את הקמת מערכת BRT, וכן יתוקנו ההוראות כי צוות המנכ"לים כהגדרתו בתקנות המכרזים ישקול כי החברה תהה זרוע הביצוע של הממשלה להקמת המערכת. בעקבות שינוי הטכנולוגיה האמור, עלות הפרויקט תופחת, ותעמוד על 5.5 מיליארד ש"ח. יובהר, כי נכון למועד זה הוגשו הצעות במסגרת מכרז להקמה, תפעול ותחזוקה של פרויקט רכבת קלה בין חיפה לנצרת בהתאם להחלטה 1383, והחלקים הנוגעים להצעה הטכנית וההצעה הפיננסית נבחנו על ידי ועדת המכרזים בחברת חוצה ישראל אך טרם נפתחו הצעות המחיר. בשל השלב המכרזי הנוכחי, ולאור הוראות הסכם הזיכיון, ייתכן כי ביטול המכרז עשוי להיות כרוך בתשלום פיצויים.

סעיף 5

חברות התשתית הינן חברות מתוקצבות ב-100% על ידי המדינה, בשל הפחתת הפעילות הצפויה בעקבות מלחמת חרבות ברזל, מוצע להפחית 10% מהתקציב הארגוני של כל אחת מחברות התשתית. בעקבות קיומו של הסכם מסגרת בתוקף עם חברת רכבת ישראל בע"מ, אשר כולל בתוכו את מסגרת התקציב הארגוני של החברה, מוצע לפנות אל רכבת ישראל במטרה לייצר הסדר זהה להסדר עם יתר חברות התשתית.

סעיף 6-7

בשל הצורך בביצוע התאמות בתקציב המדינה, מוצע לקבוע כי לא יצאו לפועל תוספות שירות הן בצורת תוספת קווים והן בצורת תוספת נסיעות לקווים קיימים בשנת 2024, כמו כן, מוצע לבטל את החלטה מס' 920 שקובעת אזורים לעניין הנחות בתחבורה הציבורית, על מנת לא להגדיל את תקציב הסובסידיה לתחבורה הציבורית.

סעיף 8

בהמשך להפחתות המוצעות בתקציב הפיתוח של משרד התחבורה, מוצע להפחית את תקציב המזומן בהתאמה.

סעיף 9

חוק רכבת תחתית (מטרו) מטרתו להסיר חסמים שיאפשרו את הקמת פרויקט הרכבת התחתית בצורה מהירה ויעילה, וכן להסדיר את אמצעי המימון לטובת ביצוע הפרויקט. לאור התקדמות הפרויקט, והצורך המידי בהסדרי חקיקה אלו, אשר יאפשרו את האצת הפרויקט לאור השלב הנוכחי בקידומו, וכן את מקורות המימון בו. לאור כך מוצע לקבוע אל הכנסת בבקשה להביא את הצעת החוק לשולחן הכנסת לקריאה שניה ושלישית עד ליום ה-19 בפברואר 2024.

סעיף 10

משרדי הרישוי אותם מפעיל משרד התחבורה מעניקים שירותים לתושבים בכל הנוגע לרישיונות הרכב. עם זאת, הפעילות של משרדים אלו אינה יעילה שכן ניתן לבצע תהליכי דיגיטציה רבים על מנת להעביר מרבית הפעולות הנדרשות מצד האזרחים לביצוע מרחוק באמצעות אתר אינטרנט ייעודי. משרד התחבורה אף התקשר כבר עם חברה חיצונית על מנת לשדרג את תשתיות המחשוב של המשרד ולהעביר אותם לענן הממשלתי, דבר שיקל על העברת הפעילות מרחוק. לאור זאת, מוצע להפחית 50 תקנים במשרדי הרישוי של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ובכך להביא לחיסכון בתקציב המדינה. המשמעות היא כי במידה שעובד יעזוב את תפקידו במשרד, משרד התחבורה לא יגייס תחתיו עובד חדש כך שמספר התקנים יופחת בהדרגה.

תקציב

הפחתה מצטברת של 7,395 מיליון ש"ח בשנים 2024-2027.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
הפחתה של 50 תקני כח אדם במשרד התחבורה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
החלטה מס' 483 מיום 3 במאי 2023.
החלטה מס' 920 מיום 10 בספטמבר 2023.
החלטה מס' 1838 מיום 11 באוגוסט 2016.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בזכאות לסיוע בשכר דירה לעולים מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל, כמפורט להלן:

1. להורות לשר העלייה והקליטה, לקבוע בנוהל, שבמסגרת הזכאות לסיוע בשכר דירה לעולים הזכאים לדיור ציבורי, יוגבל מספר הפעמים שבהם עולה יוכל לסרב לדיור ציבורי שיוצע לו, כך שיעמוד על 3 פעמים, ולהמשיך לקבל את סכום הסיוע המוגדל בשכר הדירה.
2. להורות לשר העלייה והקליטה, לקבוע בנוהל, שהזכאות לסיוע מוגדל בשכר דירה תוגבל לעולים שעלו לישראל 10 שנים או פחות לפני הגיעם לגיל פרישת חובה, לפי חוק גיל פרישה, התשס"ד-2004.
3. להורות לשר העלייה והקליטה לקצר את תקופת הזכאות לסיוע אוטומטי בשכר דירה.
4. בהתאם, להפחית החל מיום 1 בפברואר 2024 ואילך מתקציב משרד הבינוי והשיכון לשנת 2024 סך של 40 מיליון ש"ח.

דברי הסבר

רקע כללי

עולים חדשים זכאים באופן אוטומטי לסיוע בשכר דירה למשך חמש עד שש שנים לאחר העלייה. מוצע לבצע מספר תיקונים בנהלי משרד הקליטה לזכאות עולים לסיוע בשכר דירה.

"עולה" הוא אדם שעלה לישראל וקיבל מעמד "עולה" ממשרד הפנים על פי חוק השבות, התש"י 1950. חוק השבות קובע שכל יהודי, בן זוגו, ילדיו נכדיו ובני זוגם זכאים לעלות לישראל. בעלי מעמד "עולה" זכאים לסיוע מיוחד המוענק לעולים על ידי משרדי ממשלה וגופים נוספים, בהתאם לקריטריונים שנקבעו לכל נושא.

מוצע להגביל את מספר הפעמים שבהם עולה, הזכאי לדיור ציבורי, יוכל לסרב לדירה המוצעת לו ולהמשיך להיות זכאי למלוא הסיוע המוגדל בשכר דירה, שניתן בהתאם לנהלי משרד העלייה והקליטה. זאת, בדומה לנהלים הקיימים כיום לכלל הזכאים הממתינים לדיור ציבורי.

בנוסף, מוצע להגביל את הזכאות לסיוע מוגדל בשכר דירה לעולים שהם אזרחים ותיקים, הקיימת כיום בנהלי משרד העלייה והקליטה, רק עבור עולים אשר עלו לארץ 10 שנים או פחות לפני הגעתם לגיל פרישה.

תקציב

החל מיום 1 בפברואר 2024 ואילך יופחת מתקציב משרד העלייה והקליטה לשנת 2024 סך של 40 מיליון.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב משרד העבודה

מחליטים

- כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל כמפורט להלן:
1. לבטל את פעילות מרכזי ההזדמנות – מרכזי התעסוקה העירוניים לאוכלוסיות יעד מגוונות, שאותם מפעיל משרד העבודה (להלן – מרכזי הזדמנות), ובהתאמה לא תתוקצב פעילותם.
 2. אין באמור בסעיף 1 בכדי למנוע החלטה על פעילות מרכזי הזדמנות ביחס למי שמקום מגוריו הקבוע הוא ביישוב שנקבע לגביו בהחלטת ממשלה על פינוי תושביו בעקבות מלחמת חרבות ברזל, ובלבד שפעילות זו תתוקצב ממקורות מנהלת תקומה.
 3. בהמשך להחלטה מס' 198 מיום 1 באוגוסט 2021 שעניינה "פיתוח הון אנושי", לשנות ולייעל את המבנה הארגוני של האגף להכשרות מקצועיות במשרד העבודה (להלן – האגף להכשרות מקצועיות) באופן הבא:
 - א. להעביר את הפעלת מערך הבחינות של האגף להכשרה מקצועית במשרד העבודה, למפעיל חיצוני. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד העבודה, החל משנת 2024, סך של 2,300 אלפי ש"ח בהוצאה.
 - ב. לצמצם את יחידות המטה במחוזות של האגף להכשרה מקצועית במשרד העבודה ולאחד את פעילותם עם מטה האגף. בהתאם, להפחית את תקציב שיא כוח האדם של משרד העבודה ב-50 תקני כוח אדם.
 4. להפחית מבסיס תקציב האגף להכשרת נוער במשרד העבודה, החל משנת 2024, סך של 11,000 אלפי ש"ח בהוצאה ו-4,500 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב.
 5. להפחית את פעילות המחוזות במשרד העבודה ואת הוצאות התפעול שלהם. בהתאם, להפחית מבסיס התקציב של משרד העבודה, החל משנת 2024, סך של 2,000 אלפי ש"ח בהוצאה.

דברי הסבר

רקע כללי

במסגרת מאמצי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות התקציב לשנת 2024 מוצע להפחית את הפעולות הבאות במשרד העבודה:

לסעיף 1 – מוצע לבטל את פעילותם של מרכזי ההזדמנות שמפעיל משרד העבודה. מרכזי ההזדמנות מספקים הכוון תעסוקתי לאוכלוסייה שבחלקה הגדול הינה אוכלוסייה כללית שאינה חלק מאוכלוסיות היעד של משרד העבודה. מאז תחילת פעילותם לא נבדקה האפקטיביות של מרכזי ההזדמנות ועלה קושי ממשי לבדוד את ההשפעה שלהם על הפרטים שהמקבלים מהם סיוע ולבחון האם סיוע זה היה משמעותי.

לסעיף 2 – דו"ח הוועדה לקידום תחום התעסוקה לקראת שנת 2030 בראשות פרופסור צבי אקשטיין קבעה כי "השגת הרפורמה באופן מיטבי דורשת איחוד פעולות בתחומים של בניית תכניות לימודים, תקצוב ופיקוח". בהתאם לכך, ועל מנת ליישם את החלטת ממשלה מספר 198 מיום 1 באוגוסט 2021 שעניינה "פיתוח הון אנושי" על פיה כלל הפעולות והסמכויות ינוהלו באופן אחיד מהמטה, מוצע ליייעל ולשנות את המבנה הארגוני של אגף הכשרות מקצועיות במשרד העבודה.

לסעיפים 3 ו-4 – מוצע להפחית ולייעל את תקציב אגף הכשרת הנוער ושל המחוזות במשרד העבודה.

תקציב

הפחתה של 15,300 אלפי ש"ח בהוצאה ו-4,500 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2024.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

הפחתה של 50 תקני כוח אדם.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 198 מיום 1 באוגוסט 2021 שעניינה התכנית הכלכלית לשנים 2021-2022.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב המשרד להגנת הסביבה מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל:

להפחית את תקציב המשרד להגנת הסביבה ב-22 מיליון ש"ח בעבור הפחתת השתתפות המשרד בהוצאות הבאות:

1. יופחתו 10 מיליון ש"ח מתקציב המשרד בעבור הפחתת התמיכה ביחידות הסביבתיות של המשרד להגנת הסביבה מבסיס התקציב החל משנת 2024.
2. כחלק ממתווה להפרטת חברת פארק אריאל שרון והעברת הפעילות לגורם אחר שאינו הממשלה, יופחתו 12 מיליון ש"ח מבסיס תקציב המשרד בעבור התמיכה בחברת פארק אריאל שרון בע"מ החל משנת 2024. לצורך מימוש תקציב זה יוקם צוות המורכב מהמשרד להגנת הסביבה, רשות החברות ואגף התקציבים באוצר אשר יבחן את מתווה ההפרטה וזאת תוך 3 חודשים מיום החלטה זו.

דברי הסבר

רקע כללי

לאור המצב הפיסקלי של המדינה והצורך בצמצום הגרעון, מוצע להפחית את תקציב המשרד להגנת הסביבה.

סעיף 1

יחידות סביבתיות הן יחידות לטיפול בנושאי איכות סביבה ברמה העירונית, ועל כן עיקר מימון הפעילות שלהן הוא מתקציבי הרשויות המקומיות. בנוסף לתקציבים מהרשויות, היחידות מתוקצבות גם בידי המשרד להגנת הסביבה, ומקבלות ממנו הנחיות מקצועיות הנוגעות במגוון היבטים סביבתיים. מוצע להפחית את התמיכה של המשרד להגנת הסביבה ביחידות הסביבתיות במסגרת תקציב המדינה ב-10 מיליון ש"ח.

סעיף 2

פארק אריאל שרון היא חברה ממשלתית אשר הכנסותיה נמנות ממספר מקורות ובניהם תקציב המדינה. מוצע להפחית את חלקו של תקציב המדינה במימון עלויות הפארק השוטפות ב-12 מיליון ש"ח, ולפעול להפריט את הפארק ולהעביר את מימון הפארק לגורם רלוונטי שאינו הממשלה.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב הפיתוח של רשות המים מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל: לקבוע כי בשנת 2024, יופחת הסכום המוקצה מתקציב המדינה לטובת תקציב הפיתוח של רשות המים המשמש לצורך הענקת מענקים לפיתוח תשתיות ביוב, בסך של 100 מיליון ש"ח. בהתאם, להפחית את תקציב הביוב של רשות המים לשנת 2024 ב-100 מיליון ש"ח.

דברי הסבר

רקע כללי

כיום תקציב המדינה משתתף בחלק מעלויות הפיתוח של משק הביוב, זאת בנוסף להשקעות הנעשות מתעריף המים שמשלמים הצרכנים. מוצע להפחית את הסכום הניתן מתקציב המדינה לפרויקטים לפיתוח תשתיות ביוב. החלטה זו עניינה הפחתת סובסידיה ואין בה כדי לגרוע מכללים שנקבעו לפי סעיף 35א(ו) לחוק המים, תשי"ט-1959, אשר קובע כי מועצת הרשות הממשלתית תקבע בכללים תעריפים לשירותי תשתית לפי עלותם, ואלו יתייחסו לעלות כלל השירותים הניתנים על ידי בעל התשתית, לרבות שירותי הביוב אשר ניתנים על ידי תאגידי מים וביוב ומועצות אזוריות או למענקים או תשלומים שיבוצעו באמצעות תעריף המים, בהתאם לכל דין.

תקציב

הפחתת תקציב הביוב של רשות המים לשנת 2024 ב-100 מיליון ש"ח

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב משרד התיירות

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל:

1. לצמצם את הוצאות השיווק של משרד התיירות ולהפחית 25,000 אלפי ש"ח בהוצאה מבסיס תקציב המשרד בסעיף 37.
2. לצמצם את הוצאות המשרד על תשתיות תיירות לרבות השקעה במלונות ולהפחית 165,000 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב ו-11,000 אלפי ש"ח בהוצאה מסעיף הפיתוח של המשרד.

דברי הסבר

רקע כללי

ענף התיירות בישראל נהנה מתמיכה ממשלתית בהיקף של מעל 3 מיליארד שקלים חדשים, הן על ידי קביעת מע"מ בשיעור אפס לתיירים זרים, והן על ידי תמיכה ישירה של הממשלה, המשקיעה בענף באופן ישיר כמיליארד ש"ח בשנה על ידי תמיכה בהקמת חדרי מלון בשיעור של כ-20% מעלות ההשקעה, בהקמת תשתיות תיירות, העמדת תקציב שיווק משמעותי לקידום מדינת ישראל כיעד תיירותי והחלטות ממשלה נקודתיות לתמיכה בענף התיירות בעתות משבר.

מדיניות התמיכה הממשלתית תומכת גם בצד הביקוש, על ידי ניסיון לעודד כניסת תיירים זרים לישראל, וגם בצד ההיצע, על ידי תמיכה בהקמת מתקנים מלונאים ותשתיות תיירות. לאור האתגרים הכלכליים עמם מתמודדת ממשלת ישראל מוצע לצמצם את הוצאות משרד התיירות לתמיכה בענף התיירות שכן התועלות הכלכליות מענף זה אינן חריגות לטובה באופן המצדיק היקף השקעה משמעותי בענף.

תקציב

צמצום סך של 36 מיליון ש"ח מתקציב המשרד.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

ייעול ההוצאה הממשלתית בתחום הפצת שידורים

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל:

1. לבטל את חוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות, תשע"ב-2012 (להלן – **חוק הפצת שידורים**) כך שתבוטל החובה לתכנן, להקים ולהפעיל תחנות שידור ספרתיות, תבוטל החובה למנות גורם מפעיל כהגדרתו בחוק הפצת שידורים לביצוע פעולות אלה, תבוטל החובה להפיץ שידורי טלוויזיה ורדיו באמצעות תחנות שידור ספרתיות, ולא תוטלנה על הגורם המפעיל, ועל משדרי ערוצי הטלוויזיה והרדיו החובות הנלוות להפצת השידורים האמורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות.
2. בהמשך לאמור בסעיף 1, להנחות את הרשות השנייה לשידורי טלוויזיה ורדיו להפסיק את הפצת שידורי הטלוויזיה והרדיו הקיימים באמצעות מערך עידן פלוס; לסגור את חוזהו והתקשרויותיה הכרוכות בהפעלת מערך עידן פלוס; ולגבות את כל חובות דמי ההפצה התלויים והעומדים.
3. לתקן את חוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982 (להלן – **חוק התקשורת**), כך שההסדר המפורט בפרק ד' 2 לחוק הפצת שידורים בדבר רישום ספק תכנים, ובדבר חובת הגופים שהיו משודרים בתחנות שידור ספרתיות למסירת הסכמה לספק תכנים רשום להפצת שידורי טלוויזיה ברשת האינטרנט בלא תמורה, יועבר לחוק התקשורת בשינויים המחויבים, באופן שבו ימשיך לחול ההסדר האמור גם לאחר ביטול חוק הפצת שידורים.

דברי הסבר

רקע כללי

מערך עידן פלוס הקיים, המשמש להפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות המתבססות על תדרי רדיו, הוא מערך מיושן, יקר ומוגבל ביכולת הנשיאה שלו. הקמת המערך נועדה לענות על הצורך להנגיש שידורים מרכזיים לכלל משקי הבית ללא צורך ברכישת מנוי יקר לספקי הכבלים או הלוויין מחד גיסא ולייצר תחרות לספקים אלה מאידך גיסא. עם התפתחות הטכנולוגיה התגברה התחרות, ומשוק שבו פועלים שני ספקי תכנים בלבד ככבלים ובלוויין, אנו עדים לשוק שבו פועלים חמישה ספקי תכנים מרכזיים המנגישים את תכני הערוצים המסחריים לצופה בעלויות הנמוכות ביותר מ-85% אחוזים ביחס למחירים אותם גבו ספקי הכבלים והלוויין בעבר. יתרה מכך, נכון להיום אותם השידורים המופצים במערך עידן פלוס גם נגישים לצופים בחינם באפליקציות או באתרים של הערוצים.

לאור האמור ההצדקה להשקעת תקציב ציבורי בהפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות באופן לא יעיל אינה קיימת עוד. על כן מוצע לתקן את חוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות, התשע"ב-2012 (להלן – **חוק הפצת שידורים**), כך שתבוטל החובה לתכנן להקים ולהפעיל תחנות שידור ספרתיות, תבוטל החובה למנות גורם מפעיל כהגדרתו בחוק הפצת שידורים לביצוע פעולות אלה, תבוטל החובה להפיץ שידורי טלוויזיה ורדיו באמצעות תחנות שידור ספרתיות ולא תוטלנה על הגורם המפעיל, ועל משדרי ערוצי הטלוויזיה והרדיו החובות הנלוות להפצת השידורים האמורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות.

במקביל מוצע שלא לבטל את פרק ד' 2 לחוק הפצת שידורים המתייחס למערכת היחסים העסקית שבין הערוצים המסחריים לספקי התכנים הרשומים הפועלים על רשת האינטרנט. הסדר זה יועבר בשינויים הנדרשים לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982.

ביום 24 ביולי 2023 פורסם להערות הציבור תזכיר חוק התקשורת (שידורים), התשפ"ג-2023, שכלל אף הוא הסדר של ביטול חוק הפצת שידורים, והעברת שידורי מערך עידן פלוס לאפליקציה. בשלב זה לא מוצע להקים אפליקציה ממשלתית במסגרת הצעה זו שכן כלל התכנים מופצים ונגישים לציבור באמצעות הגופים המשדרים ובכלל זה באמצעות אפליקציות ואתרי האינטרנט של המשדרים.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב משרד החקלאות

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל: כמפורט להלן:

1. לסגור את סניפי המחוזות של משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – משרד החקלאות) ולרכז את פעילותם השוטפת ביחידת מטה מרכזית. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד החקלאות 12,000 ו-85 תקני שיא כוח אדם בשנת 2024, 25,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025 ו-28,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2026.
2. להפעיל באמצעות מיקור חוץ את שירותי ההדרכה והמקצוע לחקלאים הניתנים היום על ידי יחידת שירותי ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות. משרד החקלאות יקים מאגר של מדריכים מורשים מהם יוכלו החקלאים לרכוש שירותי הכשרה והדרכה מסובסדים. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד החקלאות 33,000 אלפי ש"ח בהוצאה ו-120 תקני שיא כוח אדם בשנת 2024, 66,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025 ו-72,500 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2026.
3. לצמצם את תקציבי היחידה המרכזית לאכיפה וחקירות במשרד החקלאות. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד החקלאות 3,000 אלפי ש"ח בהוצאה ו-60 תקני שיא כוח אדם בשנת 2024, 7,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025 ו-9,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2026.
4. לצמצם את תקציבי השכר והרכש במכון המנהל החקלאי. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד החקלאות 41,000 אלפי ש"ח בהוצאה החל משנת 2024 ו-52 תקני שיא כוח אדם.
5. לצמצם את תקציבי התפעול במשרד החקלאות. בהתאם להפחית מבסיס תקציב משרד החקלאות 8,000 אלפי ש"ח בהוצאה החל משנת 2024.
6. לסגור את תקציבי התמיכה בעמותות במשרד החקלאות הניתנים מכוח סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד החקלאות 10,150 אלפי ש"ח בהוצאה החל משנת 2024.

דברי הסבר

רקע כללי

במטרה לתמוך במאמצי הממשלה בביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות התקציב לשנת 2024, מוצע כמפורט להלן:

סעיף 1 סגירת סניפי המחוזות

משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – משרד החקלאות) מפעיל כיום חמישה מחוזות בפריסה ארצית אשר נועדו לספק שירותים אדמיניסטרטיביים, תכנון ומידע לציבור החקלאים (הקצאת גורמי ייצור, היתרי בניה, היתרי שריפת גזם חקלאי וחומר צמחי, המלצות לפטור מאגרת רישוי, הקצאות מים לחקלאות, ועדת השכרות, ועדת קרקעות, טיפול בבקשות להיתר לשימוש חורג במסגרת חוק ההתיישבות, רישיונות כריתה והובלה, הקצאת שטחי מרעה, שימור קרקע וניקוז, שמיטה, ותחקירים אפידמיולוגיים מחלות בעלי חיים). נוכח רמת זמינות נמוכה של סניפי המחוזות וכן בשל פיתוחים טכנולוגיים אשר מאפשרים להנגיש את רוב שירותי הסניפים באופן דיגיטלי, מוצע לסגור את סניפי המחוזות ולרכז את כלל הפעילות השוטפת תחת יחידת מטה מרכזית, תוך קידום העברת כלל השירותים האדמיניסטרטיביים לדיגיטל.

סעיף 2 צמצום יחידת ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות

יחידת שירותי ההדרכה והמקצוע (להלן – יחידת שה"מ) במשרד החקלאות ופיתוח הכפר מופקדת על הפצת ידע חקלאי באמצעות עריכת מחקרי שדה יישומיים וביצוע הכשרות והדרכות לציבור החקלאים. יחידת שה"מ פועלת שנים רבות כאשר תועלת הפעלתה כגוף ציבורי אינה מובהקת, אל מול עלויות תפעול ושכר גבוהות בהפעלתה. נוכח האמור, מוצע לצמצם את פעילות יחידת שה"מ ולהפעיל את שירותי ההדרכה לחקלאים באמצעות מיקור חוץ בדומה לפעילות המעוף בסוכנות לעסקים קטנים

ובינוניים במשרד הכלכלה. במסגרת זאת, משרד החקלאות יקים מאגר של מדריכים מורשים מהם יוכלו החקלאים לרכוש שירותי הכשרה והדרכה מסובסדים.

סעיף 3 צמצום פעילות היחידה המרכזית לאכיפה וחקירות

היחידה המרכזית לאכיפה וחקירות (להלן - **יחידת הפיצו"ח**) הוקמה בעקבות הסכמים חקלאיים בין ישראל לבין הרשות הפלסטינית במטרה לפקח על מעבר תוצרת חקלאית מן הרשות הפלסטינית למדינת ישראל ומניעת העברת תוצרת חקלאית אסורה. כיום, בנוסף לכך היחידה מבצעת אכיפה נגד "שחיטה שחורה", שימוש בחומרי הדברה, פיקוח על ענף ההטלה ואכיפת חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994. יחידת הפיצו"ח במשך שנים רבות אינה עומדת ביעדי הביצוע שהוגדרו לה. בנוסף, במסגרת דו"ח מבקר המדינה שפורסם בשנת 2015, תוארו כשלים קשים בפעילות היחידה בכל הנוגע למנהל תקין וטוהר המידות. בהתאם, ובשל הצורך בהתכנסות תקציבית ליעדים הלאומיים, מוצע לצמצם את תקציב היחידה.

סעיף 4 הפחתת תקציב מנהל המחקר החקלאי

מנהל המחקר החקלאי הוא מוסד העוסק במחקר ופיתוח בתחומי החקלאות ומדעי המזון, תוך סיוע בפתרון בעיות בתחומים אלו לציבור החקלאים. בשל הצורך בהתכנסות תקציבית ליעדים הלאומיים, מוצע להפחית 15% מתקציב פעילות ורכש ו-15% מתקציב השכר.

סעיף 5 הפחתת תקציב התפעול והרכש

תקציב התפעול של משרד החקלאות גדל בשנים האחרונות. לצורך התכנסות ליעדי התקציב הנדרשים מוצע להפחית אותו.

סעיף 6 הפחתת תקציב התמיכות

משרד החקלאות ופיתוח הכפר מפעיל נוהלי תמיכה שונים בעמותות העוסקות בתחום החקלאות בתחומי פעילות שונים. בשל הצורך בהתכנסות תקציבית בהתאם ליעדים הלאומיים מוצע לבטל נוהלי תמיכה אלו.

תקציב

הפחתה של 107,150 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2024, 157,150 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025, ו 168,650 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2026.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
הפחתה של 317 תקני שיא כוח אדם.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

מיקוד הפעילות הממשלתית בחו"ל

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל ובמטרה למקד את הפעילות הממשלתית בחו"ל ובהמשך להחלטה מס' 2600 מיום 8 לספטמבר 1997, החלטה מס' 242 מיום 7 בספטמבר 1999, החלטה מס' 780 מיום 15 בספטמבר 2003, החלטה מס' 402 מיום 5 באוגוסט 2015 והחלטה מס' 3400 מיום 11 בינואר 2018:

1. להפחית 42 מיליון ש"ח מבסיס התקציב של משרד החוץ לשנת 2024 ואילך ולהפחית את מספר השליחים בחו"ל מטעם משרד החוץ בנציגויות השונות ב-20 שליחים על ידי צמצום מספר הנציגויות של משרד החוץ בחו"ל, בין היתר על ידי הפחתה במספר הנציגויות של משרד החוץ בחו"ל שהן בעלות שליח אחד ומעבר לשגרירויות אזוריות, תוך ניצול היתרון לגודל של השגרירות האזורית המאוחדת. במסגרת סגירת הנציגויות בחו"ל בהתאם להחלטה זו, לא ייסגרו נציגויות אשר הממשלה החליטה על פתיחתן ב-5 השנים האחרונות. יתרת התקציב שיתפנה בשל סגירת הנציגויות כאמור יופנה לצורך פעילות הסברה בחו"ל.
2. להורות לחשב הכללי במשרד האוצר לבצע מיפוי של כלל משרדי הממשלה הפועלים בחו"ל ושאינם יושבים במבנה הנציגות הרשמית של מדינת ישראל באותה המדינה, ולגבש תכנית להעברת הפעילויות של אותם המשרדים לנציגויות הרשמיות בתוך שנה מיום קבלת החלטה זו. כמו-כן, להפחית, החל משנת 2025 ואילך, את החיסכון הנאמד בגין העברת הפעילות כאמור מתקציב המשרדים.
3. להקים צוות בינמשרדי בראשות המנהל הכללי של משרד האוצר שחבריו יהיו: הממונה על התקציבים במשרד האוצר, החשב הכללי במשרד האוצר, המנהל הכללי של משרד החוץ, המנהל הכללי של משרד הביטחון, המנהל הכללי של משרד הכלכלה והתעשייה, המנהל הכללי של משרד העלייה והקליטה, המנהל הכללי של משרד התיירות, המנהל הכללי של המשרד לביטחון לאומי, המנהל הכללי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר או נציגים מטעמם (להלן – **הצוות הבינמשרדי**). הצוות הבינמשרדי יזמין לדיוני גורמים רלבנטיים ככל שימצא לנכון. תפקידי הצוות הבינמשרדי יהיו, בין היתר, כדלקמן:
 - א. בחינה, מיפוי וביטול כפילויות בפעילות משרדי הממשלה הפועלים בחו"ל.
 - ב. גיבוש המלצות וקביעת אבני דרך לריכוז הפעילויות בעבודת הממשלה, תיאום העבודה בין המשרדים השונים, מניעת כפילויות ויעול השימוש בתקציב פעולות משרדי הממשלה הפועלים בחו"ל.
 - ג. בחינת הכדאיות באיחוד פעילויות האבטחה של כלל הנציגויות של משרדי הממשלה בחו"ל תחת אחריות מערך האבטחה של משרד החוץ.
 - ד. הצוות הבינמשרדי יגיש את המלצותיו לאישור הממשלה בתוך 120 יום מיום קבלת החלטה זו ולאחר מכן יפעל ליישומן.

דברי הסבר

רקע כללי

סעיף 1

מוצע להפחית סכום של 42 מיליון ש"ח על ידי התייעלות בהיקף השליחים והאתרים של משרד החוץ בחו"ל בין היתר תוך מעבר לשגרירויות אזוריות. כך למשל, שגרירות הודו מהווה את הנציגות האזוריות גם של סרי לנקה ובהוטן. על משרד החוץ הוטל במסגרת החלטה מס' 402 מיום 5 באוגוסט 2015 לגבש תכנית התכנסות לנציגויות אזוריות כך שיסגרו 7 נציגויות, כאשר בפועל נסגרו 4 נציגויות בלבד. מוצע כי משרד החוץ יממש את המשך התוכנית שגיבש לאור החלטה האמורה, וימקד את פעילות הממשלה בחו"ל בדרכים נוספות בהתאם לשיקול דעתו בנוגע למיקום הנציגויות.

סעיף 2

משרדי ממשלה שונים פועלים ממגוון אתרים במדינות השונות, התנהלות אשר מובילה לכפילויות משמעותית בהיבטים המנהליים, החל משכירות וכלה באבטחה, אבטחת מידע, תקשוב ולוגיסטיקה. מוצע כי החשב הכללי במשרד האוצר יגבש תכנית שתביא לחיסכון בתקציבי של המשרדים השונים באמצעות התכנסות למבני הנציגות הרשמית של מדינת ישראל במדינות השונות וכי החיסכון הנאמד יופחת מתקציבים של המשרדים.

סעיף 3

מוצע להקים צוות בינמשרדי אשר ימפה את פעילות הממשלה בחו"ל ויגבש המלצות לייעול הפעילות. הצוות ימפה את הפעילות, יבחן כיצד ניתן לאגם אותה ולייעל את השימוש בתקציב פעולות משרדי הממשלה הפועלים בחו"ל ויבחן כיצד ניתן לייעל את ההוצאה על אבטחת הנציגות בחו"ל.

תקציב

הפחתה של 42 מיליון ש"ח בתקציב משרד החוץ משנת 2024 ואילך.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

הפחתה של 20 שיאי כוח אדם במצבת משרד החוץ.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 2600 מיום 8 לספטמבר 1997 ;

החלטה מס' 242 מיום 7 בספטמבר 1999 ;

החלטה מס' 780 מיום 15 בספטמבר 2003 ;

החלטת מס' 402 מיום 5 באוגוסט 2015 ;

החלטה מס' 3400 מיום 11 בינואר 2018.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

הגברת היעילות הממשלתית - צמצום כפילויות וריכוז סמכויות ותחומי פעולה בעבודת הממשלה

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל ובמטרה לצמצם את הכפילויות בעבודת הממשלה, המביאה לפגיעה בפיריון הממשלתי ומעמיסה בירוקרטיה לצד פגיעה בשירות לאזרח והקצאת משאבים לא יעילה לקבוע כמפורט להלן:

לבטל את החלטה מס' 2880 מיום 23 ביולי 2017 שעניינה הקמת רשות צעירים ושיתוף צעירים וצעירות בגופים שונים בקבלת החלטות ובהתוויית מדיניות, ובהתאמה את רשות הצעירים ואת התקציבים שהוקצו למימון שטח פעולה זה.

איחוד הטיפול באוכלוסיית האזרחים הוותיקים

1. בהתאם לסעיף 31(ד) לחוק-יסוד: הממשלה, להעביר את שטח הפעולה אגף בכיר אזרחים ותיקים ממשד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי למשרד הרווחה והביטחון החברתי, כמו גם את כל הפרויקטים שמבוצעים בתחום האזרחים הוותיקים. בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-1(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, תימסר הודעה בדבר העברת שטח הפעולה כאמור לישוב ראש הכנסת, על מנת שיביאה לידיעת הכנסת.
2. להעביר את סמכויות שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לפי חוק האזרחים הוותיקים, התש"ן-1989, לשר הרווחה והביטחון החברתי, ובהתאם לסעיף 31(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, להביא את האמור לאישור הכנסת.
3. לתקן את החלטה מס' 109 מיום 5 בפברואר 2023 שעניינה שינוי שם המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל ל"משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי"; העברת שטחי פעולה; העברת סמכויות משר לשר ותיקון החלטות ממשלה בהתאם, ובין היתר לקבוע כי החלטות הממשלה המפורטות בסעיף 6(ב)(4) להחלטה האמורה יתוקנו כך שבמקום משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי יבוא משרד הרווחה והביטחון החברתי.
4. להקים צוות ליווי בראשות שר האוצר ובהשתתפות נציגי אגף בכיר אזרחים ותיקים, משרד הרווחה והביטחון החברתי, משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, אגף התקציבים, אגף החשב הכללי ונציבות שירות המדינה, שיגיש בתוך 21 ימים את המלצותיו לגבי אופן ביצוע העברת שטח הפעולה והסמכויות כאמור בסעיף זה, לרבות העברת כוח אדם, נלוות, תקציבים, יישום החלטות ממשלה שלגביהן התחייב משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי התחייבות תקציבית, אמצעים, הסכמים וכל נושא נוסף שימצא לנכון.
5. יופחת תקציב משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בסכום שהוקצה לטובת מימון שטח הפעולה האמור ולמימון פרויקטים ותוכניות הנוגעים לאזרחים ותיקים ומנוהלים מחוץ לאגף בכיר אזרחים ותיקים.
6. עד להשלמת ההיערכות המינהלית לקליטת אגף בכיר אזרחים ותיקים במשרד הרווחה והביטחון החברתי, ולא יאוחר מתום התקופה שתסוכם בין המשרדים, ימשיך אגף בכיר אזרחים ותיקים לקבל את מלוא השירותים הדרושים לפעולתו הסדירה ממשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

צמצום כפילויות בטיפול ברשויות מקומיות

7. א. להנחות את שר האוצר, בתיאום עם שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, לקדם תזכיר חוק לביטול חוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991, ובהתאם להתקדמות החקיקה להפחית את התקציב המיועד לפעילות הרשות, אשר מוקצה למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.
- ב. להנחות את שר האוצר, בתיאום עם שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, לקדם תזכיר חוק לביטול חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993, ובהתאם להתקדמות החקיקה להפחית את התקציב המיועד לפעילות הרשות, אשר מוקצה למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

- ג. בשל חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021, שבו הוקמה רשות האסדרה ובהתאם לתפקידיה, בין היתר בהתאם לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, לסגור את אגף רישוי עסקים במשרד הפנים ולהפחית את תקציב המשרד בהתאם.
- ד. לבטל את החלטת ממשלה מס' 277 מיום 5 במאי 2023 שעניינה תגבור הסיוע בפיתוח תשתיות תחבורה עירוניות לרשויות המקומיות על ידי משרד הפנים ולהפחית את התקציב האמור בהחלטה מתקציב הפיתוח של משרד התחבורה.
- ה. להקים צוות בינמשרדי בראשות מנכ"ל משרד הפנים, ובהשתתפות אגף התקציבים במשרד האוצר, מנהל מינהל הדיור הממשלתי, מינהל התכנון, משרד הבינוי והשיכון, משרד הרווחה והביטחון החברתי, משרד הבריאות, משרד החינוך והמשרד להגנת הסביבה. הצוות יגבש מפת מחוזות אחידה לכלל משרדי הממשלה, תוך איחוד הוצאות המינהלה והתפעול של משרדי הממשלה בכל מחוז, ככל הניתן, ויביאה לאישור הממשלה בתוך 60 ימים מיום קבלת החלטה זו.

סנכרון הטיפול הממשלתי בחירום

8. לבחון את תפקידי אגף חירום במשרד הפנים, התאמתם למשרד הפנים ולסמכויותיו, ואפשרות ההעברה של תחום זה למשרד הביטחון. בהתאם למסקנות הבחינה האמורה, יבוצעו ההתאמות הנדרשות בתקציב משרד הפנים.

ייעול פעילות הממשלה אל מול ציבור היצרנים והיבואנים בתחום מוצרי צריכה

9. במטרה להביא להפחתה משמעותית של יוקר המחייה ולייעל את פעילות הממשלה אל מול ציבור היצרנים והיבואנים בתחום מוצרי צריכה, להקים חטיבת מוצרי צריכה במשרד הכלכלה והתעשייה ולקבוע כמפורט להלן:
10. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה, להעביר למשרד הכלכלה והתעשייה את שטחי הפעולה הבאים:
- ממשרד הבריאות את שטחי הפעולה של שרות המזון הארצי ומחלקת התמרוקים.
 - ממשרד החקלאות את שטחי הפעולה של השירותים הווטרינריים והשירותים להגנת הצומח.
11. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה ובכפוף לאישור הכנסת כאמור בסעיף זה, להעביר לשר הכלכלה והתעשייה את הסמכויות המפורטות להלן:
- סמכויות שר האנרגיה לפי פרקים ג'-ז' לחוק מקורות אנרגיה, התש"ן-1989.
 - סמכויות שר הבריאות והמנהל הכללי של משרד הבריאות לפי חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015.
 - סמכויות שר הבריאות לפי פרק ז' לפקודת הרוקחים, התשמ"א-1981.
 - סמכויות שר החקלאות ופיתוח הכפר לפי חוק הגנת הצומח, התשט"ז-1956.
 - סמכויות שר החקלאות ופיתוח הכפר לפי פקודת מחלות בעלי חיים, התשמ"ה-1985.
12. להקים צוות ליווי בראשות נציג שר הכלכלה והתעשייה, ובהשתתפות נציג שר הבריאות, נציג שר החקלאות ופיתוח הכפר, נציג שר האנרגיה, נציג אגף התקציבים במשרד האוצר, נציג אגף החשב הכללי ונציג מנציבות שירות המדינה. הצוות יגיש לשר הכלכלה והתעשייה, שר הבריאות ושר החקלאות ופיתוח הכפר, בתוך 21 יום ממועד הקמתו, את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטחי הפעולה והסמכויות כאמור בהחלטה זו; לרבות בעניין העברת כוח-אדם, נלוות, תקציבים, אמצעים, הסכמים וכל נושא נוסף שימצא לנכון, וכן המלצות בדבר תיקוני חקיקה ותיקון החלטות ממשלה, ככל שיידרשו.

הגברת הפיקוח והבקרה על תקציב מערכת הביטחון

13. להסמיך את ועדת השרים להצטיידות, או את ועדת השרים לביטחון לאומי (הקבינט המדיני-ביטחוני) אם לא מונתה ועדת שרים להצטיידות, לאשר מיזמים בטחוניים של שירות הבטחון הכללי ושל המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים שעלותם המוערכת המצטברת עולה על הסכומים

המפורטים להלן, ולבחון מיזמים אלו ביחס למיזמים בטחוניים אחרים של הגופים הבטחוניים, כהגדרתם בהחלטה מס' 233 מיום 1 באוגוסט 2021 שעניינה הגברת הפיקוח והבקרה על תקציב מערכת הביטחון (להלן - החלטה 233), ולצורך כך לתקן את החלטה 233 באופן הבא:

א. בסעיף 1 להחלטה 233 אחרי "במצטבר" יבוא "וכל מיזם ביטחוני של שירות הביטחון הכללי או של המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, שעלותו המוערכת המצטברת הינה 80 מיליון ש"ח ומעלה בתקציב רב שנתי או 30 מיליון ש"ח בתקציב שנתי, במטבע מקומי או זר, או הגדלת תכנית כאמור בשיעור העולה על 30% במצטבר".

ב. בסעיף 2 להחלטה 233:

(1) סעיף קטן (א) בסופו יבוא: "7" כלל ההשקעות הכרוכות במענה לצורך כאמור בפסקה (1), ובכלל זה סך המשאבים המופנים לעניין על ידי כלל הגופים הביטחוניים, לרבות כוח אדם."

(2) בסופו יבוא:

"1. במסגרת דיונים על מיזם בטחוני של גוף בטחוני בוועדה, הוועדה או הקבינט ישקלו אם אישור המיזם הבטחוני שעל סדר יומם מצריך תיקון של החלטות קודמות בדבר מיזמים בטחוניים אחרים של הגופים הבטחוניים ובכלל כך שינוי תכולת המיזמים."

(3) בסוף החלטה 233 יבוא:

"9. היה המיזם הבטחוני משותף לכמה גופים בטחוניים -

העלות המוערכת המצטברת של המיזם הביטחוני לצורך סעיף 1 תחושב כעלות המוערכת המצטברת של כלל הגופים הביטחוניים המשתתפים במיזם.

במידה ושירות הביטחון הכללי או המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים שותפים למיזם, יובא המיזם הבטחוני כולו (כולל העלויות של הגופים הבטחוניים האחרים) לאישור ועדת השרים להצטיידות או לאישור הקבינט המדיני בטחוני, ככל ולו היה מדובר במיזם בטחוני רק של אחד הגופים האמורים, היתה עלותו המוערכת המצטברת מחייבת את הבאתו לאישור הוועדה או הקבינט לפי סעיף 1."

איחוד רשויות גז וחשמל

14. להטיל על שר האנרגיה להקים צוות שיבחן את המשמעויות של איחוד רשות הגז הטבעי עם רשות החשמל. הצוות יכלול נציג ממושרד האנרגיה, נציג מרשות הגז, נציג רשות החשמל ונציג מאגף תקציבים במשרד האוצר. על הצוות להביא את מסקנותיו לשר האנרגיה ושר האוצר עד ארבעה חודשים מקבלת החלטת ממשלה זו.

ייעול ההשקעה הממשלתית במחקר יישומי

15. על מנת להשיא את התועלת מהתמיכה הממשלתית במחקר יישומי, וכן במטרה להאיץ את קידום המחקר היישומי בישראל על ידי איגום משאבים וריכוזם בקרן עצמאית שתפעל במודל תחרותי בדומה לקרן הלאומית למדע, לקבוע כי משרדי הממשלה לא יהיו רשאים לממן מחקר יישומי, בכלל זה מחקר אקדמי וכלל התקצוב לנושא יינתן על ידי הקרן העצמאית כאמור. בהתאם, להפחית מהמשרדים הבאים את תקציבי המדען הראשי והתקנים כמופיע בטבלה (הסכומים במיליוני ש"ח):

שם המשרד	תקציב הרשאה שיופחת	תקני שכ"א שיופחתו	תקציב מזומן 2024	תקציב מזומן 2025	תקציב מזומן 2026	תקציב מזומן 2027
משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה	120	10	25	35	65	90
משרד החקלאות ופיתוח הכפר	40	14	10	25	40	55
משרד האנרגיה והתשתיות	30	14	0	3	8	10
משרד הבריאות	15	14	15	15	15	15
המשרד להגנת הסביבה	4.5	3	4.5	4.5	4.5	4.5
משרד התחבורה ובטיחות בדרכים	8	4	4	8	8	8
משרד החינוך	9.8	7	3	6	9	10
המשרד לביטחון לאומי	6	10	6	6	6	6
משרד הרווחה והביטחון החברתי	2.4	7	2.4	2.4	2.4	2.4

טיפות חלב ולשכות

16. להקים צוות בינמשרדי בראשות הממונה על התקציבים ובהשתתפות מנכ"ל משרד הבריאות או מי מטעמו, נציגי קופות חולים ונציגי המרכז לשלטון מקומי שיעסוק בייעול עבודת לשכת הבריאות וטיפות החלב, שייבחן את הסוגיות הבאות:
- התפקיד הרגולטורי של לשכות הבריאות, התאמתם לצרכי האוכלוסייה המתפתחים והסרת חסמי צמיחה
 - העברת טיפות החלב לקופות החולים ליצירת רצף טיפולי, תוך התייחסות לרשויות מקומיות מרוחקות.
 - הזדמנויות לדיגיטציה ומתן שירות מרחוק בלשכות הבריאות.

העברת המוסד לבטיחות ולגיהות למשרד העבודה ואיחודו עם מינהל הבטיחות

17. במטרה למקד ולהגביר את האפקטיביות של הפעילות הממשלתית להגברת הבטיחות בעבודה, ובהתאם לדו"ח מבקר המדינה 66'ג, בדבר אימוץ המלצות הוועדה הציבורית לקידום הבטיחות בעבודה והבריאות התעסוקתית במדינת ישראל (להלן – ועדת אדם), לשינוי מעמדו הסטטוטורי של המוסד לבטיחות ולגיהות (להלן – המוסד) ושילובו במינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית (להלן – מינהל הבטיחות) במשרד העבודה, לפעול כדלקמן:
- בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה ובכפוף לאישור הכנסת כאמור בסעיף זה, להעביר לשר העבודה את הסמכות הנתונה לשר הכלכלה והתעשייה לפי הפרק השלישי לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן – חוק הפיקוח על העבודה), וכן את סמכות הביצוע והתקנת התקנות לפי סעיף 43 לחוק לעניין פרק זה, כך ששר העבודה יהיה השר האחראי על המוסד לבטיחות ולגיהות.
 - להנחות את שר העבודה להפיץ בתוך 30 יום תזכיר חקיקה לתיקון חוק הפיקוח על העבודה, כך שכלל סמכויות המוסד לפי חוק הפיקוח על העבודה יועברו למינהל הבטיחות.

- ג. מבנה מנהל הבטיחות לאחר האיחוד יהיה בהתאם להמלצות דוח ועדת אדם: יחידת מניעה, יחידת אכיפה ויחידת מחקר וניהול ידע.
- ד. לעניין עובדים אשר היו עובדים של המוסד ערב תחילתו של תיקון החקיקה המוצע, תוסדר אפשרות לקבל עובדים אלו כעובדי מדינה במינהל הבטיחות בפטור במכרז, בהתאם לצרכי מינהל הבטיחות ובהתאם להוראות חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

דברי הסבר

רקע כללי,

סעיפים 1-9:

אוכלוסיית הצעירים בישראל בין בגילאי 18-35 מונה כ- 25% מכלל אזרחי המדינה. אוכלוסייה זאת מתקצבת הן בצורה עקיפה דרך כלל השירותים הנתינים על ידי משרדי הממשלה והן בצורה ישירה על ידי מענים ספציפיים לאוכלוסייה זאת דרך המשרדים הבאים:

1. משרד הביטחון - 2.2 מיליארד ש"ח לתקצוב הקרן והיחידה להכוונת חיילים משוחררים.
2. משרד הרווחה - 65 מיליון ש"ח לתקצוב תכנית 'יתד'.
3. המשרד לשוויון חברתי - 75 מיליון ש"ח לתקצוב רשות הצעירים.
4. משרד הנגב והגליל - 20 מיליון ש"ח לתקצוב מרכזי צעירים

במסגרת זאת מפעילים במקביל הן המשרד לשוויון חברתי והן משרד הנגב והגליל מרכזי צעירים. מרכזים עירוניים המופעלים במסגרת הרשויות המקומיות על מנת לתת מענה לצעירים ביישוב בהיבטים של התנדבות ותעסוקה.

בנוסף, מוצע לתקן את החלטת ממשלה מספר 109 מיום 5 בפברואר 2023 במסגרתה הועבר שטח הפעולה בתחום האזרחים הוותיקים למשרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי ולהעביר את תחום הפעילות האמור למשרד הרווחה וזאת על מנת לרכז את כלל הפעילות הנוגעת לאזרחים ותיקים במשרד הרווחה.

כמו כן, מוצע לתכלל את הפעילות הנוגעת לנגב ולגליל במשרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי ולהנחות את שר האוצר לקדם תזכיר חוק לביטול הרשויות האמורות, ולהפחית בהתאם את התקציב המיועד לפעילות השוטפת של הרשויות.

במסגרת חוק ההסדרים לשנת 2021, תוקן חוק רישוי עסקים כך שהוקמה הועדה לאסדרה של רישוי עסקים והסמכות לפרסום מפרטי רישוי עסקים עברה ממשרד הפנים לוועדה לאסדרה תחת רשות הרגולציה. בכך למעשה צומצמה האחריות של שר הפנים בתחום רישוי עסקים באופן משמעותי והצטמצם משמעותית תפקידו של האגף לרישוי עסקים במשרד הפנים. מוצע כעת להעביר את תחומי הפעילות הקיימים לרשות האסדרה, הן על מנת לייעל את עבודת הממשלה בתחום בכך שכל הידע המקצועי ירוכז במקום אחד והן בכך שהתחום יוכווון בהתאם לתפיסה המקצועית של רשות האסדרה.

כן מוצע לבטל את החלטת ממשלה מס' 277 על מנת למקד את תחום הפעילות של פיתוח תשתיות תחבורה במשרד התחבורה.

משרדי ממשלה, מוסדות המדינה ורשויות סטטוטוריות שונים מחלקים את הארץ גאוגרפית למחוזות בצורה שונה, כך למשל תחת משרד הבריאות פועלים עשרה מחוזות ואילו תחת משרד הרווחה רק ארבעה. זאת, לצד העובדה כי תפיסת המקום של המחוז בקשר בין המשרד ובין הרשויות המקומיות או התושבים, מייצרים חוסר תיאום בעבודת הממשלה מול הרשויות המקומיות, חוסר סנכרון בין המשרדים ונקודת מבט צרה. מוצע כעת להקים צוות שיהיה מורכב מהמשרדים והגופים שפועלים באמצעות מחוזות שמטרתו לגבש מודל אחיד לגבולות הגזרה של המחוזות, יאחד בין משאבי המחוזות וינצל את היתרון לגודל, יגבש מודל פעילות משולב ויצמצם כפילויות בעלויות, באחריות ובפעילות.

סעיפים 10-13 :

כיום פועלים בתחום מוצרי הצריכה מספר רגולטוריים מרכזיים. במספר לא מבוטל של פעמים נדרש היצרן, היבואן או המשווק לעבוד אל מול מספר רגולטורים אשר המדיניות שלהם אינה בהכרח אחידה. בשנים האחרונות פועלת מדינת ישראל רבות להפחתת יוקר המחיה ולשיפור הסביבה העסקית. במסגרת זאת מוצע לאחד את כלל הרגולטורים שעיסוקם בתחום מוצרי הצריכה תחת חטיבה אחת במשרד הכלכלה והתעשייה. הכל על מנת לייעל את מתן השירות לציבור, ובתוך כך לאמץ נקודת מבט רחבה לעניין האיזון בין ניהול הסיכונים והבטיחות לצרכן הישראלי לבין יוקר המחיה.

בהתאם, במסגרת החלטה זו מוצע לאחד תחת חטיבת מוצרי הצריכה את הממונה על התקינה שכבר כיום נמצא במשרד הכלכלה והתעשייה, לצד שירות המזון הארצי ומחלקת התמרוקים במשרד הבריאות וכן השירותים הווטרינריים והשירותים להגנת הצומח שכיום נמצאים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

סעיף 14 :

החלטה מס' 233 מיום 1 באוגוסט 2021 שעניינה הגברת הפיקוח והבקרה על תקציב מערכת הביטחון (להלן - החלטה מס' 233) קבעה כי מיזם בטחוני של משרד הבטחון או צבא ההגנה לישראל שהיקף עלותו המוערכת המצטברת עולה על 400 מיליון ש"ח בתקציב רב שנתי ו-150 מיליון ש"ח בתקציב שנתי, יובא לאישור ועדת שרים להצטיידות, ואם לא הוקמה ועדה שכזו לאישור ועדת השרים לביטחון לאומי (הקבינט המדיני-בטחוני). כעת מוצע לקבוע כי גם מיזמים בטחוניים של שירות הבטחון הכללי ושל המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים יובאו לאישור כאמור, כאשר היקף העלות המצטברת אישור הוועדה (או הקבינט) מותאם לגופים אלו. בהמשך לכך מוצע לקבוע כי עלות מיזם בטחוני שמוותף לכמה גופים בטחוניים (כהגדרת מונח זה בהחלטה 233) תהא סך העלות של כל הגופים הבטחוניים, וכי רף ההבאה לאישור הוועדה או הקבינט לפי הענין יהיה לפי הרף הנמוך העומד על 30 מיליון ש"ח לתקציב שנתי או 80 מיליון ש"ח בתקציב רב שנתי. כמו כן מוצע לחייב את הוועדה או הקבינט לפי הענין, בעת הבחינה אם לאשר מיזם בטחוני, לבחון מיזמים ביטחוניים של הגופים הבטחוניים האחרים וכן לשקול לשנות מיזמים אלו. מטרת ההצעה היא למנוע הוצאות כפולות על פרויקטים של גופים ביטחוניים שונים.

סעיף 15 :

כיום ישנם מספר גורמים האמונים על רגולציה ואסדרה בתחום האנרגיה, בניהם רשות החשמל ורשות הגז הטבעי. כ-88% מהגז הטבעי משמש לייצור חשמל וישנה חפיפה בין הפעילויות של הרשויות בנושאים כמו מתן מענה אנרגטי לצרכני קצה גדולים, תחזיות ביקוש לחשמל במשק חופפות במידה רבה לתחזיות הביקוש לגז טבעי ומחירי הגז הטבעי משפיעים בצורה המשמעותית ביותר על תעריף החשמל. איחוד של שתי הרשויות יסייע בייעול פעילות הממשלה ובהפחתת רגולציה.

סעיף 16 :

הידע הקיים באקדמיה הינו אחד ממנועי הצמיחה הפוטנציאליים המשמעותיים ביותר למשק, ועל כן קיימת חשיבות רבה במנגנון יעיל להעברתו מהאקדמיה ליישום בתעשייה. לצד מספר סיפורי הצלחה מרשימים כגון מובילאיי, קופקסון וכדומה, קיימת תמימות דעים כי קיים פוטנציאל רב אשר איננו ממומש. נתון מרכזי שיכול להעיד על כך הינו מדד החדשנות העולמי לשנת 2019 - במסגרת מדד זה מדורגת ישראל במקום השני בעולם בכמות המחקר והפיתוח המבוצעת על ידי חברות פרטיות, אך רק במקום ה-54 בכמות המימון של חברות פרטיות במחקר ובמקום ה-65 בתשלום על שימוש בקניין רוחני. לעיתים קיים צורך במחקר המשך בין השלב בו החוקר סבור שלמחקר הבסיסי עשוי להיות יישום מעשי, לבין מסלולי המימון של רשות החדשנות, בהם כבר נדרש להצביע על אופק מסחרי ו/או קיום חברה המביעה עניין בידע המפותח. פער זה, הידוע בכינויו "עמק המוות" (Death valley) הינו השלב המקשר בין המחקר הבסיסי למחקר היישומי ברמת בשלות גבוהה ובפוטנציאל מימוש טכנולוגי ומסחרי. במהלך שלב זה החוקר נדרש למימון נוסף על מנת לבצע את פעולות המחקר המשלימות הנדרשות לשם הבאת הידע לפוטנציאל מסחרי (כגון ביצוע בחינות ברמה דיוק גבוהה יותר או יצירת אב-טיפוס). פער מימוני זה, עלול להוות מכשול לביצוע מחקרי המשך בעלי פוטנציאל מסחרי. בעוד המחקר הבסיסי ממומן באמצעות קרנות תחרותיות כמו הקרן הלאומית למדע, רוב המימון של המחקרים היישומיים נעשה על ידי יחידות המדענים הראשיים שמפוזרות במשרדי הממשלה בהם: משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, משרד החקלאות, משרד האנרגיה, משרד הבריאות, המשרד להגנת הסביבה, משרד החינוך, המשרד לביטחון לאומי, משרד הרווחה ועוד. ביזור הקצאת מקורות המימון מקשה על צמיחת תחום המחקר היישומי באופן תחרותי מהשטח והעברת הידע מהאקדמיה לתעשייה, ובנוסף אינו מאפשר טיפול נכון במחקרים רב-תחומיים המאוד שכיחים בימים אלה או בנושאים בהם אין משרד ממשלתי

המטפל בנושא. הואיל וכך, מוצע להקים קרן לאומית למחקר יישומי אשר תפעל במודל תחרותי דומה לקרן הלאומית למדע, ותנוהל ע"י מועצה בה יהיו חברים המדענים הראשיים של משרדי ממשלה שונים לצד מומחים מהאקדמיה ומהתעשייה. המועצה תקבע את האסטרטגיה המדעית של הקרן, ובכלל זאת אחוז המענקים שיחולקו עבור יוזמות מהשטח-מעלה (Bottom-up) ואלו שימוקדו בתחומי העדיפות אשר יוגדרו מלמעלה-למטה (Top-down). הקרן תמומן על ידי איגום משאבים מיחידות המדענים הראשיים של המשרדים השונים. תכנית זו תוביל למיצוי פוטנציאל הצמיחה של התעשייה עתירת הידע הישראלית וכן תתרום לקידום השפעת הידע הנוצר באקדמיה על רווחת הציבור הישראלי.

סעיף 17:

משרד הבריאות מפעיל שבע לשכות מחוזיות, המעסיקות 2,500 עובדי מדינה. לשכות אלה אמונות על מתן מענה רגולטורי בתחום הבריאות לרשויות המקומיות והנמלים שנמצאים במחוז, מפעילים ועדות לבחינת זכאות לשירותי תוספת שלישית, ומנהלים את טיפות החלב שבבעלות משרד הבריאות בשטחי המחוז. מוצע לבחון את פעילות מחוזות אלה באמצעות צוות בינמשרדי, שיעסוק הן בתפקיד הלשכות ברגולציה על הרשויות המקומיות והתעשייה תוך שימת דגש על רגולציה מאפשרת, והן בבחינת העברת טיפות החלב לקופות החולים במסגרת שיפור הרצף הטיפולי.

סעיף 18:

בשנת 2011 הוקמה על ידי שר התעשייה, המסחר והתעסוקה דאז הוועדה הציבורית לקידום הבטיחות והבריאות התעסוקתית במדינת ישראל, בראשות אלוף (במיל') אודי אדם (להלן – ועדת אדם), וזאת מתוך הכרה כי ממשלת ישראל נדרשת לשינוי שיציעיד אותה לקידום הטיפול בתחום ולהגנה משופרת על בטיחות ובריאות העובד, כפי שנהוג במדינות המערב. ועדת אדם כללה שבעה עשר חברים בעלי ידע ומומחיות מקשת רחבה של תחומי העשייה בנושאי הבטיחות בעבודה והבריאות התעסוקתית ומנציגי משרדים וגופים ממשלתיים רלוונטיים. ועדת אדם הגישה דין וחשבון מסכם על עבודתה בחודש אפריל 2014, אשר כלל שורת המלצות לעדכונים מבניים ותיקוני חקיקה. רבות מההמלצות קודמו מאז פרסומן. אחת מההמלצות המרכזיות של הוועדה הייתה הקמתו של "גוף ממלכתי מרכזי לניהול הבטיחות והבריאות התעסוקתית שייצור כתובת אחת מרכזית לציבור שתהיה רשות פנים ממשלתית [...] ותעניק קשת שירותים שלמה בתחומי הבטיחות והבריאות התעסוקתית, ברמה אחידה וגבוהה, תוך איחוד האחריות והסמכויות בתחום [...] מתוך ראייה מערכתית כוללת". המלצה זו של הקמת גוף לאומי לבטיחות ובריאות תעסוקתית אף הוזכרה בדו"ח מבקר המדינה מספר 66'ג שתמך ביישום המלצות ועדת אדם, אך לא מומשה מאז הוגש הדו"ח. מוצע כעת לאחד בין הגופים העוסקים בתחום זה אשר תקדם תפיסת בטיחות מערכתית ולאומית כוללת עם יכולת, כוח אדם ותקציב אשר תפעל לשיפור בטיחותם של העובדים ובריאותם, בין היתר במתן מענה מהיר לצורך הציבורי, על פי סדרי העדיפות הלאומיים בתחום, ובהתחשב בצרכי המשק, תוך שיפור התקשורת ושיתוף הפעולה בין בעלי העניין השונים.

להלן הסבר מפורט לפי סעיפי החלטה:

סעיף א:

מוצע לקבוע, לפי סעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, כי תועבר לשר העבודה הסמכות הנתונה לשר הכלכלה והתעשייה לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן – חוק הפיקוח על העבודה) – פרק שלישי: המוסד לבטיחות ולגיהות, וכן סעיף 43 לחוק לעניין הביצוע והתקנת תקנות מכוח הפרק השלישי בלבד, כך שיהיה השר האחראי על המוסד לבטיחות ולגיהות.

סעיף ב:

מוצע לתקן את חוק הפיקוח על העבודה, כך שכלל סמכויות המוסד לפי חוק הפיקוח על העבודה יועברו למינהל הבטיחות.

סעיף ג:

מוצע לקבוע כי מבנה מנהל הבטיחות לאחר ביצוע הפעולות לפי החלטה זו יהיה בהתאם להמלצות דוח ועדת אדם: יחידת מניעה, יחידת אכיפה ויחידת מחקר וניהול ידע.

סעיף ד :

מוצע לקבוע כי עובדי המוסד לבטיחות ולגיהות ערב תחילתו של תיקון החקיקה המוצע, יוכלו להתקבל לעבודה כעובדי מדינה במינהל הבטיחות בפטור במכרז, בהתאם לצרכי מינהל הבטיחות ובהתאם להוראות חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

סעיפים 1-4 :

החלטת ממשלה מס' 2880 מיום 23.07.2017 "הקמת רשות צעירים ושיתוף צעירים וצעירות בגופים שונים בקבלת החלטות ובהתוויות מדיניות".
החלטת ממשלה מס' 1199 מיום 07.01.2010 "הקמה ותמיכה במרכזי צעירים בנגב ובגליל".
החלטת ממשלה מס' 631 מיום 01.11.2015 "שינוי שם המשרד לפיתוח הנגב והגליל ל"משרד לפיתוח הפריפריה, והנגב והגליל" והתפטרות השר אריה מכלוף דרעי מתפקידו כשר הכלכלה".

סעיף 9 :

החלטה מס' 87 מיום 25 במרץ 2003.
החלטה מס' 485 מיום 12 בספטמבר 2006.
החלטה מס' 4088 מיום 8 בינואר 2012.
החלטה מספר 233 מיום 1 באוגוסט 2021.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב משרד התרבות והספורט

מחליטים

- כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל, לערוך בתקציב משרד התרבות והספורט את השינויים הבאים:
1. להפחית את תקציב סל הספורט ב-20 מיליון ש"ח.
 2. להפחית את תקציב התמיכה בהתאחדויות בתי הספר ב-9 מיליון ש"ח.
 3. להפחית את תקציב התמיכה בענף הספורט המוטורי ב-5 מיליון ש"ח.
 4. לתקן את חוק הספריות הציבוריות, התשל"ח-1975 (להלן – חוק הספריות), כך שסך ההקצאה של הממשלה לטובת הספריות תעמוד על 60 מיליון ש"ח.
 5. להפחית מהתקציב שיועד למימון ספריות ציבוריות על פי חוק הספריות סך של 25 מיליון ש"ח.

דברי הסבר

רקע כללי

לאור הגידול הניכר בהוצאות הממשלה כתוצאה ממלחמת חרבות ברזל, הממשלה מעדכנת את תקציב 2024, תוך אישור חוק תקציב חדש לשנה זו, על אף שאושר תקציב לשנת הכספים 2024 ב-24 במאי 2023. במסגרת עדכון התקציב לשנת 2024 הממשלה מבצעת צעדים רבים לצמצום הוצאותיה, בכלל המשרדים, על מנת להפחית את ההוצאה הכוללת ואת הגרעון הצפוי בשנה זו, כחלק ממדיניות פיסקלית שנועדה לתמוך בהמשך הלחימה ובהמשך הצמיחה במשק, המצריכים אחריות פיסקלית. לצורך צמצום הוצאות משרד התרבות והספורט, מוצעים הצעדים הבאים:

סעיף 1

להפחית את תקציב סל הספורט, אשר מממן פעילויות ספורט ברשויות המקומיות וכן אירועי ספורט אחרות ברמה המקומית, ופעילות ספורט עממי. סל הספורט והפעולות הממומנות מתוכו אינן בליבת האסטרטגיה של משרד התרבות והספורט לפיתוח הספורט בישראל. היקף ההפחתה המוצעת הוא 20 מיליון ש"ח.

סעיף 2

להפחית את תקציב התמיכה בהתאחדויות בתי הספר, אשר מממן פעילויות ספורט לא מקצועי בארגונים השייכים להתאחדויות בתי הספר. התאחדויות בתי הספר והפעולות הממומנות על ידן אינן בליבת האסטרטגיה של משרד התרבות והספורט לפיתוח הספורט בישראל. היקף ההפחתה המוצעת הוא 9 מיליון ש"ח.

סעיף 3

להפחית את תקציב התמיכה הייעודית בענף הספורט המוטורי, אשר מייעד לענף זה תקציב מיוחד, להבדיל מיתר ענפי הספורט הזכאים לתמיכות ממשרד התרבות והספורט. הספורט המוטורי אינו ענף בעל חשיבות עליונה ביחס לענפי ספורט אחרים אשר נבחרו כענפי על במסגרת האסטרטגיה של משרד התרבות והספורט לפיתוח הספורט בישראל. היקף ההפחתה המוצעת הוא 5 מיליון ש"ח.

סעיפים 4 ו-5

לפי סעיף 5 לחוק הספריות, שעניינו "שיעור ההשתתפות" על אוצר המדינה להקצות סכום העומד על 50% מסכום הבסיס לרשויות מקומיות, ובפועל סך של כ-85 מיליון ש"ח. מוצע להפחית את התקציב המיועד לתמיכה בספריות כך שהוא יעמוד על 60 מיליון ש"ח. בעקבות התיקון המוצע בחוק הספריות, משרד התרבות והספורט יקבע את אופן ואת היקף התמיכה בספריות, בהתאם לקריטריונים העומדים בקנה אחד עם האסטרטגיה של המשרד לקידום התחום, ובכפוף להוראות סעיף 3(א) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

תקציב

צמצום סך של 59 מיליון ש"ח מתקציב המשרד.

השפעה על מצבת כח אדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת
לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב משרד הכלכלה והתעשייה מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל, כמפורט להלן:

1. לבטל את תכנית "כסף חכם" במשרד הכלכלה והתעשייה ביחס לשנת 2024 והלאה. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד הכלכלה והתעשייה 79,443 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב, וכן 11,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2024, 33,000 אלפי ש"ח בשנת 2025 ו-47,000 אלפי ש"ח בשנת 2026.
2. לבטל את החלטה מס' 1272 מיום 2 בפברואר 2014, שעניינה "מסלולי סיוע לקליטת עובדים נוספים בעסקים 2014" ביחס לשנת 2024 והלאה. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד הכלכלה והתעשייה החל משנת 2024 32,083 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב, וכן 4,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025 ו-8,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2026.
3. לבטל את החלטה מס' 858 מיום 30 ביולי 2023, שעניינה "קידום תעשייה תחרותית, העלאת הפריץ והטמעת טכנולוגיות ייצור מתקדמות בתעשייה", ביחס לשנת 2024 והלאה. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד הכלכלה והתעשייה החל משנת 2024 29,682 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב וכן 4,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025 ו-8,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2026.
4. להפחית את התקציב המיועד למסלול המענקים שניתן לפי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, ביחס לשנת 2024 והלאה. להנחות את מנהל הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה להביא לאישור מנהלת הרשות תיקון לכללים להקצאת תקציב במסלול המענקים כאמור, כך שמענק יינתן רק לפעילות הקמה של מפעל חדש באזור פיתוח א' או הרחבה באזור זה שצפויה להגדיל את פעילות המפעל במעל 60%. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד הכלכלה והתעשייה החל משנת 2024 100,000 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב וכן 12,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025 ו-25,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2026;
5. לבטל את החלטה מס' 857 מיום 30 ביולי 2023, שעניינה "השתתפות בהוצאות פיתוח באזורי תעשייה" ביחס לשנת 2024 והלאה. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד הכלכלה והתעשייה החל משנת 2024 70,000 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב וכן 8,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025 ו-18,000 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2026.
6. לבטל את פעילות קהילות החדשנות במשרד הכלכלה והתעשייה, ביחס לשנת 2024 והלאה. בהתאם, להפחית מבסיס תקציב משרד הכלכלה והתעשייה החל משנת 2024 6,500 אלפי ש"ח בהוצאה, מתקציב משרד הבריאות 400 אלפי ש"ח בהוצאה, מתקציב משרד הבינוי והשיכון, 300 אלפי ש"ח בהוצאה, מתקציב משרד החקלאות ופיתוח הכפר 400 אלפי ש"ח בהוצאה, מתקציב מערך הדיגיטל הלאומי 1,400 אלפי ש"ח בהוצאה, מתקציב רשות המים 400 אלפי ש"ח בהוצאה, מתקציב המשרד לפיתוח הנגב והגליל 400 אלפי ש"ח בהוצאה, מתקציב מערך הסייבר הלאומי 350 אלפי ש"ח בהוצאה, ומתקציב הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית 2,000 אלפי ש"ח בהוצאה.
7. להפחית את פעילות התפעול והמחשוב של משרד הכלכלה והתעשייה בבסיס התקציב החל משנת 2024 ב-25,000 אלפי ש"ח בהוצאה.
8. להפחית את תקציב שיא כוח האדם של משרד הכלכלה והתעשייה ב-50 תקני כוח אדם.

דברי הסבר

רקע כללי

במסגרת צעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות התקציב לשנת 2024 מוצע להפחית את הפעולות הבאות במשרד הכלכלה והתעשייה:

לסעיף 1 – משרד הכלכלה והתעשייה מפעיל את "תכנית כסף חכם" שמטרתה לסייע לחברות להרחיב את פעילות הייצוא שלהם בשווקים הבינ-לאומיים. קיים קושי מובנה בבחינת האפקטיביות של תכנית זו, שכן לא ניתן לדעת האם החברה לה מסייעים הייתה מבצעת את ההשקעה הנדרשת, בסכום של מאות אלפי שקלים בלבד, וחודרת לשוק הבינ-לאומי גם ללא התכנית. כמו כן, יצוין כי לאור העובדה שמדובר בסיוע בעל היקף נמוך, סביר כי מרבית החברות אשר מעוניינות להרחיב את פעילותן, היו עושות זאת גם ללא התכנית. משכך, ההשקעה התקציבית בתוכנית אינה יעילה. יתר כל כן, לאור העובדה שהייצוא

במדינת ישראל עמד על כ-560 מיליארד ש"ח בשנת 2022 וצמח משמעותית בשנים האחרונות לא ברור איזה כשל תכנית זו נועדה לפתור.

לסעיף 2 – בהתאם להחלטה מס' 1272 מיום 2 בפברואר 2014, שעניינה "מסלולי סיוע לקליטת עובדים נוספים בעסקים 2014", משרד הכלכלה והתעשייה מסבסד שכר של עובדים במטרה לתמרץ את השתתפותם בתעסוקה. עלות הסבסוד עשויה להגיע לעד 115 אלף ש"ח לעובד. לעומת זאת, במשרד הכלכלה והתעשייה ובמשרד העבודה מופעלים כלים זולים יותר ואפקטיביים יותר להשמה של עובדים בעלות של כ-10 אלף ש"ח לעובד. בהתאם, בשל יחס עלות תועלת נמוך במיוחד לעומת כלי סיוע אחרים שמפעילה הממשלה – מוצע לסגור את מסלול זה.

לסעיף 3 – לפי החלטה מס' 858 מיום ביולי 2023, שעניינה "קידום תעשייה תחרותית, העלאת הפריון והטמעת טכנולוגיות ייצור מתקדמות בתעשייה", ניתנים מענקים להשקעות בתעשייה לצורך העלאת הפריון והטמעת ייצור מתקדם בתעשייה. מאז שהחלו להינתן מענקים אלו בשנת 2018 האפקטיביות שלהן לא נבחנה. בפרט, לא ניתן לדעת מה הוא היקף ההשקעות שהיו מתבצעות גם ללא מתן סובסידיה מהמדינה. ככלל, השקעה והעלאת הפריון אמורה להשתלם לעסקים במידה שבה זה משתלם למדינה. כלומר, מתברר כי לא קיים כשל שוק שבו על המדינה להתערב לצורך ביצוע ההשקעות.

לסעיף 4 – מתוקף חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, ניתנים על ידי מנהלת הרשות מענקים לתעשייה בישראל. מרבית המענקים ניתנים לפעילות שוטפת של המפעלים בהשקעות סטנדרטיות. מוצע להפחית את התקציב הניתן למסלול המענקים שניתן מכוח החוק האמור ולהורות למנהל הרשות להביא לאישור מנהלת הרשות תיקון לכללים להקצאת תקציב אשר ימקדו את מתן המענקים רק בהשקעות בעלות תרומה משמעותית - הקמה של מפעלים חדשים באזור פיתוח א' או הרחבה של מפעלים באזור זה באופן משמעותי.

לסעיף 5 – בהתאם להחלטה מס' 857 מיום 30 ביולי 2023, שעניינה "השתתפות בהוצאות פיתוח באזורי תעשייה", משתתף משרד הכלכלה והתעשייה בהוצאות הפיתוח של מפעלים המקיימים את פעילותם באזורי תעשייה שפיתח המשרד. הטבה זו מצטברת לצד הטבות אחרות של הקצאת קרקע בפטור ממכרז, שומה נמוכה ברשות מקרקעי ישראל וכלי סיוע נוספים שמפעיל המשרד. לאור קיומו של ביקוש רב בשנים האחרונות להקמת מפעלים באזורי התעשייה, מרבית המגרשים שפיתח ומפתח משרד הכלכלה והתעשייה משווקים בשיטה של עודף ביקוש על היצע. אשר על כן, מוצע לבטל את הסבסוד של הוצאות הפיתוח.

לסעיף 6 – משרד הכלכלה והתעשייה מפעיל יחד עם משרדי ממשלה אחרים פעילות של קהילות חדשנות. פעילות זו מאגדת פעילות של חברות קיימות מהמגזר הפרטי בתחומים שונים במטרה לייצר ערך מוסף באמצעות בניית קהילה. ככל שלפעילות יש ערך לאותם גורמים ששווה את עלותה, יבצע אותה המגזר הפרטי ללא צורך בהשתתפות הממשלה. לכן, מוצע לבטל את השתתפות הממשלה בקהילות החדשנות.

לסעיפים 7 ו-8 – מוצע להפחית ולייעל את תקציבי התפעול, המחשוב וכוח האדם של משרד הכלכלה והתעשייה.

תקציב

הפחתה של 48,150 אלפי ש"ח בהוצאה ו-311,208 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2024. הפחתה של 98,150 אלפי ש"ח בהוצאה בשנת 2025 והפחתה של 143,150 אלפי ש"ח בשנת 2026.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
הפחתה של 50 תקני כוח אדם.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

סיוט

התאמות בתקציב המשרד לשירותי דת, משרד הנגב והגליל ומשרד המורשת

מחליטים

- כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל:
1. להפחית סך של 25 מיליון ש"ח בשנה, החל משנת 2024, מתקציב המשרד לשירותי דת המיועד למימון סכום ההשתתפות של הממשלה בהוצאות התקציב של המועצות הדתיות. לעניין הפחתה זו יחולו הוראות סעיף 11ה לחוק שירותי הדת היהודים [נוסח משולב], התשל"א-1971.
 2. להפחית סך של 75 מיליון ש"ח בשנה, החל משנת 2024, מתקציב משרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי המיועד לתקצוב פעילות חברה וקהילה ברשויות המקומיות.
 3. להפחית סך של 45 מיליון ש"ח בשנה, החל משנת 2024, מתקציב משרד המורשת המיועד למימון קול הקורא למיזמי מורשת מוחשית ובלתי מוחשית.
 4. להפחית סך של 15 מיליון ש"ח בשנה, החל משנת 2024, מתקציב משרד המורשת המיועד למימון סכום השתתפות הממשלה בתקציב רשות העתיקות.

דברי הסבר

רקע כללי

לנוכח מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום 7 באוקטובר 2023, הכריז שר הביטחון באותו היום על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)1 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)5 לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום 12 באוקטובר 2023, לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן. כמו כן, הוכרז בצבא הגנה לישראל על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה. בנוסף, צה"ל ערך גיוס מילואים רחב, לכל המערכים בצה"ל ובמערכת הביטחון.

אלו הולידו צרכים רבים הן בהיבטי הלחימה והן בהיבטי סיוע ושיקום העורף, אשר גוררים הוצאות תקציביות נרחבות שלא נצפו בעת גיבוש ואישור חוקי התקציב לשנים 2023 ו-2024. בשל הוצאות תקציביות נוספות אלה, לצד הגדלת מסגרת ההוצאה הממשלתית נדרשים לבצע שינויים בסדרי העדיפויות ובהוצאות של משרדי הממשלה. במסגרת זו של צמצום פעילות לא הכרחית או המשכית בכלל משרדי הממשלה, מוצעים הקיצוצים הבאים:

סעיף 1 - משרד הדתות יצמצם את תמיכתו במועצות הדתיות בסך של כ-25 מיליון ש"ח החל משנת 2024. עוד יצויין כי לאור שיטת התקצוב של המועצות הדתיות בישראל, הקבועה בחוק שירותי הדת היהודים [נוסח משולב], התשל"א-1971, אשר עובדת על בסיס מנגנון מאצ'ינג של 40-60 (חלק המדינה מול חלק הרשויות המקומיות, בהתאמה), הפחתה בסכום השתתפות הממשלה תביא גם להפחתה בסכום השתתפות הרשויות המקומיות, דבר שיסיע גם להן להתמודד עם הוצאותיהן הנובעות מהמלחמה.

סעיף 2 - מוצע להפחית מתקציב פעילות חברה וקהילה במשרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי סך של 50 מיליון ש"ח המוקצים לפעולות שאינן מיועדות לפיתוח כלכלי או פיתוח תשתיות ברשויות המקומיות.

סעיף 3 - מוצע להפחית חצי מתקציב הקול הקורא למיזמי מורשת מוחשית ובלתי מוחשית. מיזמי המורשת נועדו לשקם, להעצים או לשמר נכסי מורשת מוחשית או בלתי מוחשית. בעת הזאת נכון לצמצם את היקף הפעילות כך שתתמקד רק בשיקום דחוף או בפעילות שהפסקתה עשויה לצמצם פגיעה פרמנטית או מניעת הוצאה גבוהה יותר עתידית הנובעת מהיעדר ההשקעה. משכך מוצע לצמצם באופן ניכר את היקף התקצוב עד לסך של 45 מיליון ש"ח, משנת 2024 ואילך.

סעיף 4 – פעילות רשות העתיקות מתקצבת בעיקרה באמצעות אגרות שגובה הרשות בגין פרויקטים שמבצעת עבור יזם (רובן משולמות על ידי הממשלה). מדי שנה הרשות מתקצבת בסכום נוסף שנועד לעבות את תקציב הרשות עבור פרויקטים ייחודיים והרחבת יכולות הרשות. בעת הזאת של שינוי סדרי העדיפויות מוצע להפחית 30% מההשתתפות הנוספת של המדינה בהוצאות הרשות במטרה לעודד ייעול וצמצום פעילות שאינה הכרחית.

תקציב

התייעלות בתקציב בהיקף של 160 מיליון ש"ח בשנה, החל משנת 2024.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב משרד הבינוי והשיכון

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל:

1. לצורך ביצוע התייעלות במשאבי כוח האדם במשרד הבינוי והשיכון, להפחית סך של 20 שיאי כוח אדם ו- 9 מיליון ש"ח מתקציב משרד הבינוי והשיכון החל משנת 2024.
2. להפחית סך של 10 מיליון ש"ח מתקציב התמיכה של הרשות להתחדשות עירונית במנהלות ההתחדשות העירונית, החל משנת 2024.

דברי הסבר

רקע כללי

סעיף 1

לאור מלחמת "חרבות ברזל", אשר גוררת הרחבה פיסקאלית משמעותית וגידול בהוצאות לצורך מימון המלחמה, נדרשת הממשלה לעדכן את תקציב המדינה ולצמצם את הוצאותיה לשנת 2024. בהתאם לכך, מבוצע קיצוץ משמעותי בתקציב המדינה לשנת 2024 של כלל משרדי הממשלה. במסגרת זאת, מוצע להפחית סך של 20 שיאי כוח אדם ו- 9 מיליון ש"ח מתקציב משרד הבינוי והשיכון החל משנת 2024.

סעיף 2

במסגרת המאמץ לקידום ההתחדשות העירונית ברחבי הארץ, הוקמו מנהלות התחדשות עירונית הפועלות בתחום הרשויות המקומיות, תחת הרשות להתחדשות עירונית. תכליתן של אותן מנהלות היא, בין היתר, לרכז ולקדם את פרויקטי ההתחדשות העירונית תחת אותה רשות. מנהלות אלה נתמכות הן על ידי הרשויות המקומיות והן על ידי הרשות להתחדשות עירונית. כאמור, לאור מלחמת "חרבות ברזל", הצורך לעדכן את תקציב המדינה ולצמצם את הוצאות הממשלה, וכחלק מהקיצוץ המשמעותי בתקציב המוצע לשנת 2024, מוצע להפחית סך של 10 מיליון ש"ח מתקציב התמיכה של הרשות להתחדשות עירונית במנהלות ההתחדשות העירונית, החל משנת 2024.

תקציב

החל מיום ה-1 בפברואר 2024 ואילך יופחתו מתקציב משרד הבינוי והשיכון סך של 9 מיליון ש"ח, ומתקציב הרשות להתחדשות עירונית סך של 10 מיליון ש"ח.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

התייעלות בהיקף של 20 שיאי כוח אדם החל מיום ה-1 בפברואר 2024.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

הפחתת מספר תקני כח אדם שאינם מנוצלים במשרדי הממשלה ותקציב השכר והנלוות בגינם

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024, ולאור הצורך בשמירה על מסגרות התקציב, נוכח, בין היתר, המצב המיוחד בעורף, והוצאות הממשלה, שלא נצפו בעת תכנון ואישור התקציב לשנת הכספים 2024 –

- א. לצמצם בהוצאת הממשלה בגין תקני כח אדם לא מנוצלים באופן הבא:
- א. להפחית בשנת הכספים 2024 את מספר תקני שיא כח אדם בסעיפי ההוצאה בתקציב המדינה בהתאם למפורט בנספח א'.
- ב. בהמשך לאמור בסעיף קטן (א), להפחית בשנת הכספים 2024 את הוצאות השכר והנלוות של תקני כח האדם המופחתים, כמפורט בנספח א'.
- ב. להפחית את תקציב המשרד לביטחון לאומי בסך של 430 מיליון ש"ח בשנת 2024 שתוכנן עבור מימון רכש נלווה לתקני כוח אדם, אשר אינם צפויים להיות ממומשים במלואם בשנת 2024, ולקבוע כי משרד האוצר יקצה למשטרת ישראל סך של עד 430 מיליון ש"ח למימון הרכש כאמור ככל שיידרש, וזאת לפי קצב האיוש בפועל בשנת 2024.
(כאן יבוא נספח א')

דברי הסבר

רקע כללי,

לסעיף 1 – בעקבות מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום 7 באוקטובר 2023, הכריז שר הביטחון באותו היום על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9ג(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9ג(א)(ג) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום 12 באוקטובר 2023, לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן. כמו כן, הוכרז בצבא הגנה לישראל על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה.

מצב החירום הוביל להוצאות תקציביות נרחבות שלא נצפו בעת גיבוש ואישור חוק התקציב לשנת 2024. לאור זאת, ולצורך צמצום בהוצאות המדינה שאינן חיוניות בעת הזו, מוצע לצמצם במספר תקני השיא כח אדם בתקציב לשנת 2024 שאינם מנוצלים, וכן להפחית את הוצאות השכר והנלוות של תקנים המופחתים.

לסעיף 2

במסגרת חוקי התקציב לשנים 2023-2024 הוקצו למשרד לביטחון לאומי תוספת של 3,225 תקני כח אדם עבור משטרת ישראל. תוספת זו כללה, בין היתר, תקציב בעבור הצטיידות תקני המשטרה (רכש ניידות, ציוד מבצעי, וכיוצא באלה). בשנת 2023 משטרת ישראל התכוונה לאייש 2,760 תקנים חדשים מתוך התוספת האמורה, ובכלל זאת לצמצם את תת האיוש שעמו פתחה את השנה, ותקציב ההצטיידות הועבר למשטרת ישראל בהתאם. בפועל המשטרה איישה, מתוך התקנים האמורים, 600 תקנים בלבד כך שתקציב ההצטיידות שכבר הועבר אליה לא נוצל באופן מיטבי ויעיל.

לאור זאת, מאחר ואיוש תוספת תקני כח אדם במשטרת ישראל, שהייתה מתוכננת בתקציב המשרד לביטחון לאומי בשנת 2024, אינה צפויה להיות ממומשת במלואה במהלך שנת 2024, מוצע להפחית מתקציב המשרד לביטחון לאומי סך של 430 מיליון ש"ח, ולהעביר תקציב הצטיידות למשטרת ישראל בהתאם לקצב האיוש בפועל, בדומה למנגנון העברת התקציב המיועד לרכיבי השכר.

תקציב
חיסכון של כ-930 מיליוני ש"ח בתקציב המדינה בשנת הכספים 2024.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
צמצום של 3,250.5 תקני שיא כח אדם.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

מיוזם

התאמות בתקציב הממשלתי לתמיכות לפי סעיף 3(א) לחוק יסודות התקציב

מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל, להפחית את תקציב משרדי הממשלה לתמיכות על פי סעיף 3(א) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב) בשיעור של 5% בכל משרד, כך שיפחתו מבסיס תקציבי המשרדים בשנים 2024 ואילך הסכומים המפורטים בנספח א'. נספח א' – סכומי ההפחתה מתקציב התמיכות לפי סעיף 3(א) לחוק יסודות התקציב בבסיס תקציבי משרדי הממשלה כאן יבוא נספח א'

דברי הסבר

רקע כללי,

מוצע לבצע הפחתה בשיעור של 5% מתקציב התמיכות לפי סעיף 3(א) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לבסיס התקציב בשנים 2024 ואילך.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

התאמות בתקציב משרד הבריאות מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל ובמטרה לקדם התייעלות במטה משרד הבריאות, ולנוכח העיכוב שחל בהתכנסות ועדת הסל בעקבות המלחמה, שגרר דחייה בלתי נמנעת במועד תחולת התוספת לסל –

1. להפחית מהוצאות מטה משרד הבריאות סך של 150 מיליון ש"ח מבסיס תקציב משרד הבריאות.
2. לקבוע כי התוספת הטכנולוגית בסל הבריאות בשנת 2024 תעמוד על סך של 650 מיליון ש"ח. ואולם, בשנת 2024 יופחתו מתוספת זו סך של 108 מיליון ש"ח באופן חד פעמי.
3. להנחות את שר הבריאות להגיש בתוך 30 יום לאישור ועדת הכספים של הכנסת בהתאם לסעיף 1(ב) לחוק יסוד: משק המדינה, תיקון לתקנות אגרות בריאות, התשמ"ט-1989, לאחר קבלת המלצת ועדת האגרות הבין משרדית, ואישור שר האוצר לפי סעיף 39ב לחוק יסודות תקציב, התשמ"ה-1985, כך שיעודכנו סכומי האגרות הנגבות בתחומים הבאים:
 - א. בעד רישום מרפאה החייבת רישום או בעד חידושו לפי סעיף 16א לתקנות בריאות העם (רישום מרפאות), התשמ"ז-1987, המופעלת שלא על ידי ספק ציבורי.
 - ב. בעד מתן רישיון שנתי עבור הפעלת מכשירי קרינה לטיפול רפואי המופעלים שלא על ידי ספק ציבורי.
 - ג. בעד אגרות הנוגעות לרישום, בדיקה ואישור שיווק תכשירים רפואיים.
 - ד. בעד אגרות הנוגעות לנושאי בדיקה ומתן רישיון לשיווק תמרוקים.

דברי הסבר

רקע כללי

סעיף 1
מלחמת חרבות ברזל הביאה לצרכים תקציביים משמעותיים הדורשים שינוי בסדרי העדיפויות. בעקבות כך, ועל מנת לקדם התייעלות במטה משרד הבריאות, מוצע לבטל פעילויות ותכניות שאינן חיוניות ולהפחית 150 מיליון ש"ח מתקציב המשרד, על מנת לאפשר הקצאה של משאבים לתחומים הנדרשים לאור המלחמה.

סעיף 2
בשנת 2024 התוספת לסל הבריאות עבור טכנולוגיות ותרופות צפויה לעמוד על 650 מיליון ש"ח. עקב מלחמת חרבות ברזל התעכבה עבודת ועדת הסל המכריעה בנוגע לתרופות והטכנולוגיות שייכללו בסל, ולפיכך למימון תוספת זו נדרשים השנה סך של 542 מיליון ש"ח מתוך הסכום האמור.

סעיף 3
משרד הבריאות בתפקידו כרגולטור מקצה אישורים ורשיונות לגופים עסקיים שונים, למשל בתחום הרוקחות (רישום תכשירים רפואיים, מתן רישיון לשיווק תמרוקים), בתחום הרישוי (מתן רישיון למכשירים רפואיים מיוחדים, רישוי מרפאות) ותחומים נוספים. כחלק ממהלכי התייעלות של הממשלה, מוצע כי המשרד יפעל לעדכן את סכומי האגרות אותן הוא גובה במקרים בהם הן משקפות הערכת חסר לשווי הרישיון הניתן. בתחומים מסוימים, למשל רישום תרופות, מחירה הנמוך של האגרה בצירוף משכי רישום ארוכים גורמים לחברות התרופות להגיש בקשות מרובות לרישום לתרופות שמטעמים מסחריים בסופו של דבר לאחר הרישום כלל אינן משווקות בשוק, אך מבלי שמגיש הבקשה מושך את הבקשה שהוגשה. הדבר יוצר עומס משמעותי על המערכת ומאריך עוד יותר את משכי הרישום.

תקציב

ההצעה צפויה להוביל להתייעלות בהוצאה בהיקף של כ-270 מיליון ש"ח בשנה.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
א"ן.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת
לתקציב המדינה לשנת 2024.

כינוס

התאמות בתקציב משרד החינוך מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל, ובמטרה ולייעל את עבודת משרדי הממשלה להנחות את שר החינוך להחיל את הצעדים הבאים:

1. להפחית את סל שעות ההוראה השבועיות המוקצה לכל אחד ממנהלי המחוזות במשרד החינוך, מ-0.85 שעות הוראה שבועיות לכל כיתה נורמטיבית כהגדרתה בחוזר המנהל הכללי של משרד החינוך מיום 4 ביולי 2023 בתחומי המחוז, ל-0.5 שעות הוראה שבועיות לכל כיתה נורמטיבית. בהתאם להפחית מבסיס תקציב משרד החינוך סכום של 80,000 אלפי ש"ח בשנת 2024 ו-240,000 אלפי ש"ח החל משנת 2025.
2. להפחית מבסיס תקציב משרד החינוך 80,000 אלפי ש"ח מתקציב הפעולות של המשרד בשנת 2024 ו-240,000 אלפי ש"ח החל משנת 2025. שר החינוך, בהסכמת שר האוצר, יקבע את אופן הפחתת התקציב.
3. להכפיף את כלל המשרות המנהלתיות במנהל לחינוך התיישבותי ובאגף למוסדות תורניים במשרד החינוך אשר קיימת להם מקבילה במטה המשרד תחת מטה משרד החינוך, לרבות מחלקות התקציבים, לשכות משפטיות וחשבונאיות. בהתאם, להפחית X תקני כוח אדם המהווים כפילות בתוך מנהלים אלה משנת 2025 ואילך.

דברי הסבר

רקע כללי

סעיף 1

סל מנהל מחוז הנו סל תוספתי גמיש המוקצה בהתאם למספר הכיתות הנורמטיביות בכל מחוז, כאשר מנהל המחוז מחלק את השעות לבתי הספר בהתאם לצורך. לפיכך, ההפחתה איננה צפויה לפגוע בליבת הפעילות של משרד החינוך אלא תעודד התייעלות במערכת החינוך. מוצע להפחית את סל שעות ההוראה השבועיות, מ-0.85 שעות הוראה שבועיות לכל כיתה נורמטיבית בתחומי המחוז, ל-0.5 שעות הוראה שבועיות לכל כיתה נורמטיבית. ההפחתה תעשה מבסיס תקציב משרד החינוך בהיקף של 80 מיליון ש"ח החל משנת 2024 ו-240 מיליון ש"ח משנת 2025 ואילך.

סעיף 2

על פי דו"ח של ארגון ה-OECD מ-2015, עולה כי היעילות התקציבית של מערכת החינוך בישראל היא מהנמוכות במדינות הארגון (מקום 25 מתוך 30 מערכות חינוך שלקחו חלק במחקר). מוצע כי שר החינוך, בהסכמת שר האוצר, יקבע את אופן הפחתת תקציב הפעולות, לרבות מאילו מנהלים, בכדי לוודא שההתייעלות תואמת את המדיניות הרחבה של משרד החינוך. ההפחתה תעשה מבסיס תקציב משרד החינוך בהיקף של 80 מיליון ש"ח החל משנת 2024 ו-240 מיליון ש"ח משנת 2025 ואילך.

סעיף 3

משרד החינוך מורכב ממטה המשרד, אגפים, מינהלים ומחוזות גיאוגרפיים. במנהל לחינוך התיישבותי קיימת מחלקת תקציבים, לשכה משפטית ומחלקת כספים נפרדות באופן אשר מייצר כפילות משרות למול מטה המשרד. כמו כן, קיימת מחלקת חשבות נפרדת באגף למוסדות התורניים. הכפפת המחלקות בהם קיימת כפילות זו למטה המשרד ואיחוד המשרות הכפולות צפוי להפחית את הנטל הרגולטורי ולייעל את עבודת משרד החינוך. לפיכך, מוצע להכפיף את המשרות הרלוונטיות תחת מטה המשרד ולבטל את המשרות הכפולות משנת 2025 ואילך.

תקציב

הפחתה מבסיס תקציב משרד החינוך סכום של 80,000 אלפי ש"ח בשנת 2024 ו-240,000 אלפי ש"ח החל משנת 2025.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
הפחתת X תקנים משיא כוח האדם של המשרד.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

מיוזמת

הקרן לשמירת הניקיון מחליטים

כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנת 2024 ואילך עבור הוצאות הנגרמות ממלחמת חרבות ברזל

1. להנחות את שר האוצר והשרה להגנת הסביבה לפנות בתוך 10 ימים ממועד קבלת החלטה זו אל הנהלת הקרן לשמירת הניקיון, בבקשה להעביר בשנת 2024, סך של 820 מיליון ש"ח מיתרת המזומנים שבחשבון היטל ההטמנה בקרן לשמירת הניקיון לשימוש משרדי הממשלה.
2. כנגד העברת הסכום שבסעיף 1, לתקצב את הקרן לשמירת הניקיון בהרשאה להתחייב בסך של 820 מיליון ש"ח בשנת 2024 אשר ישמשו לביצוע מטרות הקרן לפי סעיף 11ג(ב) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984.

דברי הסבר

רקע כללי, נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

ביום 3 בנובמבר 2023 התקבלה החלטת ממשלה מס' 1023, לפיה הקרן לשמירת הניקיון תעביר סך של 820 מיליון ש"ח מיתרת המזומנים שבחשבון היטל ההטמנה בקרן לשמירת הניקיון לצורך מימון פעולות הוקרה, סיוע ותגמול לחיילים ששירתו בתקופת הלחימה במלחמת "חרבות ברזל". מכיוון שהחלטה זו לא בוצעה בשנת 2023, ביום 7 בינואר 2024, התקבלה החלטת ממשלה מס' XXX, לפיה סך של 400 מיליון ש"ח מתוך הסכום האמור הוקצו לצורך הייעוד האמור בשנת 2024. לאור זאת מוצע לייעד את יתרת הסכום, בסך של 420 מיליון ש"ח, למימון תקציב המדינה לשנת 2024.

תקציב

כמפורט בהחלטה.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 1023 מיום 3 בנובמבר 2023, שעניינה "הוקרה, סיוע ותגמול לחיילים ששירתו בתקופת הלחימה במלחמת "חרבות ברזל";
החלטה מיום 7 בינואר 2024, שעניינה "הוקרה, סיוע ותגמול לחיילים ששירתו בתקופת הלחימה במלחמת "חרבות ברזל".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

מענים משקיים

תכנית להאצת ענף ההייטק ולשימור מעמדה של ישראל בחזית החדשנות העולמית מחליטים

בהמשך להחלטה מס' 172 והחלטה מס' 173 מיום 24 בפברואר 2023 ולנוכח החשיבות שרואה הממשלה בשימור ההובלה של מדינת ישראל במחקר ופיתוח ובזירות החדשנות השונות, וכן לאור החשיבות של ענף ההייטק בכלכלה הישראלית ומתוך רצון להאיץ את ענף זה ביום שאחרי המלחמה:

1. לרשום את הודעת שר האוצר בשיתוף עם הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (להלן – רשות החדשנות) על הפעלת תכנית בשנת 2024 לתמיכה בהשקעות גופים מוסדיים בקרנות הון סיכון ישראליות. יעדי התכנית הינם כדלקמן:
 - א. הרחבת זמינות המימון לשוק הון הסיכון הישראלי בשנים הקרובות;
 - ב. הגדלת משקל ההון המקומי בחברות הייטק ישראליות;
 - ג. הגדלת יציבות שוק הון הסיכון בישראל אל מול זעזועים ותנודתיות בטווח הארוך.
2. לרשום את הודעת רשות החדשנות על הפעלת תכנית אסטרטגית כוללת להבניית אקוסיסטם בתחומים טכנולוגיים בעלי זמינות הון נמוכה בישראל. זאת, באמצעות הכלים הבאים:
 - א. הקמת קרן הזנק בשנת 2024 במטרה להאיץ הנבטה של סטארטאפים בעלי טכנולוגיה עמוקה (Deep Tech) וחדשנות פורצת דרך (להלן – חברות דיפטק), בשווקים, בעלי פוטנציאל כלכלי גבוה וזמינות נמוכה של הון פרטי, בדגש על התחומים הבאים: ביו-טכנולוגיה, מכשור רפואי, פארמה, אנרגיה, חקלאות, קוואנטום, שבבים, חומרים מתקדמים, טכנולוגיית בניה, מיכון ורובוטיקה.
 - ב. הפעלת מסלול בשנת 2024 להקמת גופי הנבטה חדשים המתמחים ביצירת חברות דיפטק, וגיבוין הפיננסי. זאת, כולל ע"י מסחור והבניית ידע מהאקדמיה, ותמיכה לאורך השלבים הראשוניים, בגיבושן ובהכוונתן הטכנולוגית, העסקית והפיננסית. כשלאחר תקופת התמיכה יתבססו כגופים עצמאיים וחזקים.
3. לרשום את הודעת שר האוצר בשיתוף עם רשות החדשנות על המשך הפעלה בשנת 2024 של תכנית "הערוץ המהיר" להזרמת מימון לחברות הייטק בשלבים מוקדמים בעלות יתרת מזומנים (Runway) של שישה חודשים ובעלות נכסים טכנולוגיים ו/או עסקיים משמעותיים.
4. במטרה לקדם מחקר אקדמי חדשני, תחרותי ופורץ דרך, לפעול להשבת מוחות ולטיפוח דורות העתיד, לטובת ביסוס וחיזוק ההון האנושי למחקר ולתעשייה עתירת הידע בישראל וליצירת מוקדי כוח ברמה בינלאומית, לפנות לוועדה לתכנון ותקצוב בבקשה לבחון להקים תכנית חדשה בקרן הלאומית למדע. התכנית תעניק מענקי מצוינות מיוחדים לטובי המוחות, ובכך תעזור לגיוס מדענים וחוקרים בכירים מצטיינים מחו"ל והעברת פעילותם לישראל, ולשימור וטיפוח חוקרים מצטיינים בישראל. התכנית תפעל במודל תחרותי ותתבסס על קריטריונים של מצוינות מדעית ואקדמית וועדות שיפוט בינלאומיות.
5. להנחות את שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה, במטרה לקדם העברת ידע מהאקדמיה לתעשייה, ולהבשיל מחקר בסיסי שנעשה באקדמיה לכדי שימושים יישומיים לשיפור הכלכלה והחברה בישראל, וכן במטרה להאיץ את קידום המחקר היישומי בישראל על ידי איגום משאבים למימון שלביו המוקדמים, לפנות לאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים בתאום הוועדה לתכנון ותקצוב בבקשה לבחון להקים קרן לאומית למחקר יישומי, אשר תפעל במודל תחרותי דומה לקרן הלאומית למדע, ותנוהל ע"י מועצה בה יהיו חברים המדענים הראשיים של משרדי ממשלה שונים לצד מומחים מהאקדמיה ומהתעשייה. המועצה תקבע את האסטרטגיה המדעית של הקרן, ובכלל זאת אחוז המענקים שיחולקו עבור יוזמות מהשטח-מעלה (Bottom-up) ואלו שימוקדו בתחומי העדיפות אשר יוגדרו מלמעלה-למטה (Top-down). מימון הקרן יעשה על ידי ייעול התמיכה הממשלתית במחקר ופיתוח יישומיים כאמור בהחלטת הממשלה "הגברת היעילות הממשלתית - צמצום כפילויות וריכוז סמכויות ותחומי פעולה בעבודת ממשלה" מיום 11 בינואר 2024 בסעיף X.

דברי הסבר

רקע

לענף ההייטק חשיבות רבה למשק הישראלי בזכות חלקו בתוצר, ביצוא ובהכנסות המדינה ממיסים (שכירים, עצמאים וחברות). בשנת 2022 היווה ענף ההייטק 18.1% מהתמ"ג בישראל, והיה לענף בעל תרומת התוצר הגדולה ביותר למשק. כמו כן, הענף אחראי על כ-48.3% מסך הייצוא מישראל. המרכזיות של ענף ההייטק ואקוסיסטם החדשנות לכלכלה הישראלית בולטת גם בקנה מידה עולמי: בשנת 2021 שיעור ההוצאה הלאומית למו"פ כאחוז מהתמ"ג עמד על 5.6% מההוים כ-88 מיליארד שקלים. מדובר בשיעור ההוצאה הלאומית למו"פ הגבוה ביותר מבין מדינות ה-OECD.

לאור תמורות בשווקים ואתגרים גלובליים ובהם משבר הקורונה ומלחמת רוסיה-אוקראינה שהובילו ללחצים אינפלציוניים ועלייה בריבית חסרת הסיכון, לצד תמורות בשוק המקומי בהם חקיקה הנוגעת למערכת המשפט ופרוץ מלחמת "חרבות ברזל", החל מהמחצית השנייה של שנת 2022 ולאחר שנת שיא בהייטק העולמי בשנת 2021, ענף ההייטק חווה ירידה משמעותית בהשקעות הון סיכון בחברות הייטק עד לשפל של כשבעה מיליארד דולר בשנת 2023 (בדומה לרמות הגיוס של השנים 2018-2019). מבחינת התפלגות השקעות הון הסיכון בסטרטאפים ישראליים, עולה כי משקל המשקיעים הזרים בהון סיכון הישראלי בשנים 2021-2022 הוא לפחות כ-80%-75%. הדבר מעיד אמנם על האטרקטיביות של ענף ההייטק הישראלי, אך בעתות משבר של אי יציבות פוליטית או ביטחונית, התלות של ההייטק הישראלי במשקיעים זרים מובילה כאמור להאטה. בהקשר זה, מחקרים מראים כי מהירות ההתאוששות של שוקי הון סיכון קטנים ומרוחקים איטית במיוחד.

כמו כן, בשנים האחרונות הועצמה מגמת ריכוז ההשקעה בהייטק הישראלי בתחומים מוטי תוכנה ומיעוט של משקיעים בעלי התמחות בתחומי טכנולוגיה עמוקה שאינם ICT (בעיקר תחומי הסייבר, פינטק ותוכנה ארגונית). בהתאם, מספר העסקאות והחברות החדשות הקמות בתחומים אלו נמוך מאד ביחס לתחומי התוכנה ומקשה על מיצוי הפוטנציאל היזמי והטכנולוגי של ישראל.

הירידה בהשקעות שענף ההייטק חווה בתקופה האחרונה וכן המיקוד התמטי של ההשקעות עלולים להביא לפגיעה בפתיחת חברות טכנולוגיה חדשות או בצמיחה של חברות קיימות. התכנית המוצעת נועדה לשנות מגמה זו, לשמר את מעמדו של ענף ההייטק הישראלי בחזית החדשנות העולמית וכן את תרומתו הענפה לכלכלה הישראלית.

סעיף 1:

מחקרים מראים כי למשקיעים מוסדיים נטייה להשקיע בקרנות הון סיכון מקומיות, זאת, מאחר ואלו מניבות תשואות גבוהות יותר מהשקעות בקרנות הון סיכון בשווקים זרים. הסיבה לכך הינה פערי מידע פחותים בקרנות הזרות למול קשרים ישירים עם מנהלי הקרנות המקומיות. כך גם בישראל - השקעות מוסדיים בקרנות ישראליות הינן בעלות ביצועים גבוהים יותר מהשקעות בחו"ל אף על פי כן, מבדיקה שנערכה על נתוני 2019 סך ההשקעות המוסדיים בישראל בקרנות הון סיכון היוו 0.6% מנכסיהם כאשר רק כמחצית הוקצה לקרנות הון סיכון ישראליות. לעומתם, המוסדיים בארה"ב משקיעים בקרנות הון סיכון כ-2.4% מנכסיהם, מתוכם כ-82% בממוצע מוקצה לשוק המקומי. באירופה ההטיה לקרנות הון סיכון מקומיות עומדת על כ-62% ובקרוב מדינות אסיה כ-80%. התכנית לתמיכה בהשקעות גופים מוסדיים בקרנות הון סיכון ישראליות, נועדה אפוא בראש ובראשונה להתמודד עם הקפאת ההשקעות בחברות הייטק ישראליות על ידי הרחבת זמינות המימון לשוק הון הסיכון הישראלי בשנים הקרובות ובטווח הבינוני להגדיל את משקל ההון המקומי בחברות הייטק ישראליות, על ידי חיזוק יכולות ההשקעה של המוסדיים הישראליים בקרנות הון סיכון ישראליות וכך להביא להגדלת יציבות שוק הון הסיכון בישראל אל מול זעזועים ותנודתיות בטווח הארוך.

סעיף 2:

חברות הטכנולוגיה שקמו בעשור האחרון פועלות בשלושה תחומים מרכזיים בולטים: תוכנה ארגונית, פינטק וסייבר. כן, כ-57% מחברות ההייטק הפעילות כיום בישראל שייכות לתחומי התוכנה, כאשר כשליש מכלל החברות הטכנולוגיות בישראל פועלות בתחומי התוכנה הארגונית, הפינטק והסייבר. בהתאם, גם קרנות הון הסיכון הישראליות פיתחו מומחיות בתחומים אלו ורוב ההשקעות מנותב אליהם. כך, מבדיקה של רשות החדשנות עולה כי תחומי התוכנה הארגונית, הפינטק והסייבר מובילים לא רק בסך ההשקעות ובמספר החברות החדשות, אלא גם במספר הקרנות הפועלות בתחומן ובמספר הקרנות המתמחות. יצוין כי ההטיה של ההשקעות לתחומים אלו לא מתואמת בהכרח עם מגמות עולמיות בתחום ההשקעה בחברות הייטק ועולה החשש שחברות בתחומים חדשים יתקשו לקום לאור היעדר המימון. הואיל וכך, רשות החדשנות תטמיע במדיניות ההשקעה שלה עדיפות להשקעה בחברות בתחומים טכנולוגיים בעלי זמינות הון נמוכה בישראל וכן תפעיל מגוון תוכניות במטרה לתמוך בהקמת חברות חדשות במקביל לעידוד הקמת גופי Venture Creation חדשים ומשמעותיים בישראל, אשר יפתחו

ויתמכו בגדילת חברות מתחומים אלו. מודל כלכלי שנבנה ברשות החדשנות כבר עתה העלה כי התחומים הנמצאים במימון חסר כיום הינם: ביו-טכנולוגיה, מכשור רפואי, פארמה, אנרגיה, חקלאות, קוואנטום, שבבים, חומרים מתקדמים, טכנולוגיית בניה, מיכון ורובוטיקה (להלן – תחומי דיפטק).

סעיף 2.א. – מיקוד כלי התמיכה הישיר של הרשות בסטארטאפים בעלי טכנולוגיה עמוקה (Deep Tech) וחדשנות פורצת דרך, בשוקים בעלי פוטנציאל כלכלי גבוה וזמינות נמוכה של הון פרטי, במטרה להאיץ הנבטה של חברות בתחומי דיפטק.

סעיף 2.ב. – הפעלת מסלול ברשות החדשנות להקמת גופי הנבטה חדשים המתמחים ביצירת חברות בתחומי דיפטק, וגיבוין הפיננסי. זאת, כולל ע"י מסחור והבניית ידע מהאקדמיה, ותמיכה לאורך השלבים הראשוניים, בגיבושן ובהכוונתן הטכנולוגית, העסקית והפיננסית. כשלאחר תקופת התמיכה יתבססו כגופים עצמאיים וחזקים.

סעיף 3:

כמענה לאתגרים שנוצרו לסטרטאפים ישראלים לאור השינויים הגלובליים והמקומיים שתוארו לעיל, בדגש על מלחמת "חרבות ברזל", מוצע להמשיך את הפעלתו של ערוץ מענקים מהיר לתמיכה במענקי מו"פ של סטרטאפים עם Runway קצר (עד 6 חודשים) במהלך תהליך גיוס הון, אשר מתקשים לגייס כסף ממשקיעים בעקבות המצב, וזקוקים לגישור מימוני עד לסבב גיוס ההון הבא ולהם נכסים משמעותיים כמו קניין רוחני, תשתיות, מוצר בעיצומו של פיתוח, לקראת/במהלך תחילת מכירות וצוות מגובש.

סעיף 4:

מחקר בסיסי מוטה סקרנות (Blue Skies Research) הוא המקור לחידושים ולפיתוחים פורצי דרך. אחת הדוגמאות הבולטות לכך לאחרונה הוא מחקרה רב השנים של ד"ר קתלין קריקו שהניח את היסודות לחיסוני הקורונה, וזיכה אותה בפרס נובל לרפואה ב-2023. קשה להתחקות אחר המרכיבים של חדשנות פורצת דרך, אך מבחינת תכניות המחקר התחרותיות והמוצלחות ביותר בעולם (לפי קריטריונים של כמות המאמרים המצוטטים ביותר, ההמצאות והטכנולוגיות המצליחות ביותר וכו') עולה כי קיים שילוב של שיפוט על בסיס מצוינות החוקר (בהתייחס לביצועי עבר) ומצוינות הצעת המחקר. מטרת התכנית בסעיף זה הינה לזהות את החוקרים הטובים ביותר, בעלי פוטנציאל פריצת הדרך הגבוה ביותר ולאפשר להם מימון נדיב בכדי שאלו יגיעו לפסגת ההישגים (High Risk High Gain). זאת, על ידי מתן מענק מצוינות מיוחד לתקופה של כשבע שנים, במסגרת הקרן הלאומית למדע (ISF). גובה המענק ומשכו הגבוה מן הממוצע יאפשרו לחוקרים אלו לבצע מחקרים שאפתניים במיוחד שיוכלו למצב את ישראל בחזית המדע והמחקר העולמי. התכנית מכוונת למשוך את החוקרים הטובים ביותר מחו"ל, כמו גם לטפח את טובי המוחות המקומיים, תהפוך חוקרים אלו לאבן שואבת עבור דורות צעירים של חוקרים מבטיחים במיוחד ולבסס מוקדי כח ברמה בינלאומית שיעזרו לדחוף קדימה מחקר איכותי מעולה ואת התעשייה עתירת הידע שתצמח סביבו.

סעיף 5:

הידע הקיים באקדמיה הינו אחד ממנועי הצמיחה הפוטנציאליים המשמעותיים ביותר למשק, ועל כן קיימת חשיבות רבה במנגנון יעיל להעברתו מהאקדמיה ליישום בתעשייה. לצד מספר סיפורי הצלחה מרשימים כגון מובילאיי, קופקסון וכדומה, קיימת תמימות דעים כי קיים פוטנציאל רב אשר איננו ממומש. נתון מרכזי שיכול להעיד על כך הינו מדד החדשנות העולמי לשנת 2019 - במסגרת מדד זה מדורגת ישראל במקום השני בעולם בכמות המחקר והפיתוח המבוצעת על ידי חברות פרטיות, אך רק במקום ה-54 בכמות המימון של חברות פרטיות במחקר ובמקום ה-65 בתשלום על שימוש בקניין רוחני. לעיתים קיים צורך במחקר המשך בין השלב בו החוקר סבור שלמחקר הבסיסי עשוי להיות יישום מעשי, לבין מסלולי המימון של רשות החדשנות, בהם כבר נדרש להצביע על אופק מסחרי ו/או קיום חברה המביעה עניין בידע המפותח. פער זה, הידוע בכינויו "עמק המוות" (Death valley) הינו השלב המקשר בין המחקר הבסיסי למחקר היישומי ברמת בשלות גבוהה ובפוטנציאל מימוש טכנולוגי ומסחרי. במהלך שלב זה החוקר נדרש למימון נוסף על מנת לבצע את פעולות המחקר המשלימות הנדרשות לשם הבאת הידע לפוטנציאל מסחרי (כגון ביצוע בחינות ברמה דיוק גבוהה יותר או יצירת אב-טיפוס). פער מימוני זה, עלול להיות מכשול לביצוע מחקרי המשך בעלי פוטנציאל מסחרי. בעוד המחקר הבסיסי ממומן באמצעות קרנות תחרותיות כמו הקרן הלאומית למדע, רוב המימון של המחקרים היישומיים נעשה על ידי יחידות המדענים הראשיים שמפוזרות במשרדי הממשלה בהם: משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, משרד החקלאות, משרד האנרגיה, משרד הבריאות, המשרד להגנת הסביבה, משרד החינוך, המשרד לביטחון לאומי, משרד הרווחה ועוד. ביזור הקצאת מקורות המימון מקשה על צמיחת תחום המחקר היישומי באופן תחרותי מהשטח והעברת הידע מהאקדמיה לתעשייה, ובנוסף אינו מאפשר טיפול נכון במחקרים רב-תחומיים המאוד שכיחים בימים אלה או בנושאים בהם אין משרד ממשלתי המטפל בנושא. הואיל וכך, מוצע להקים קרן לאומית למחקר יישומי אשר תפעל במודל תחרותי דומה לקרן הלאומית למדע, ותנוהל ע"י מועצה בה יהיו חברים המדענים הראשיים של משרדי ממשלה שונים

לצד מומחים מהאקדמיה ומהתעשייה. המועצה תקבע את האסטרטגיה המדעית של הקרן, ובכלל זאת אחוז המענקים שיחולקו עבור יוזמות מהשטח-מעלה (Bottom-up) ואלו שימוקדו בתחומי העדיפות אשר יוגדרו מלמעלה-למטה (Top-down). הקרן תמומן על ידי איגום משאבים מיחידות המדענים הראשיים של המשרדים השונים. תכנית זו תוביל למיצוי פוטנציאל הצמיחה של התעשייה עתירת הידע הישראלית וכן תתרום לקידום השפעת הידע הנוצר באקדמיה על רווחת הציבור הישראלי.

תקציב

1.2 מיליארד ש"ח.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 172 מיום 24 בפברואר 2023 ;
החלטה מס' 173 מיום 24 בפברואר 2023 ;
החלטה מס' 212 מיום 1 באוגוסט 2021 ;
החלטה מס' 218 מיום 1 באוגוסט 2021 ;
החלטה מס' 4398 מיום 23 בדצמבר 2018 ;
החלטה מס' 2118 מיום 22 באוקטובר 2014.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.

קידום הסדרת האיגוח בישראל

מחליטים

במטרה להגביר את התחרות בשוק האשראי בישראל, להרחיב את היצע האשראי לעסקים קטנים ובינוניים, לאפשר פיזור סיכונים יעיל יותר במשק ולהרחיב את אפיקי ההשקעה למשקיעים בישראל – להטיל על שר המשפטים ושר האוצר להכין ולהגיש לוועדת השרים לענייני חקיקה תוך 100 ימים, טיוטות חוק שבהם ייקבעו תיקוני החקיקה הנדרשים על בסיס העקרונות שנקבעו בתזכיר חוק הסדרת עסקאות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023, ובתזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס'...), התשפ"ג-2023, בהתאמה, שפורסמו להערות הציבור ביום 30 ביולי 2023, ולאחר הטמעת ההערות שהתקבלו, תוך קביעת עקרונות מיסוי ניטראליים לעסקאות איגוח שלא ייצרו נטל עודף על היזם או על המשקיעים.

דברי הסבר

רקע כללי, נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

עסקת איגוח היא עסקה שבה מונפקות תעודות התחייבות שפירעוןן מובטח על ידי תזרים מזומנים צפוי ומוגדר הנובע מתיק אשראי או מחובות מכח דין. הנפקת תעודות ההתחייבות מתבצעת על ידי תאגיד ייעודי לביצוע האיגוח, אשר קיבל את הנכסים המגבים בהמחאה מאת תאגיד אחר (להלן – היזם) תמורת הנפקת תעודות ההתחייבות. השימוש בתאגיד הייעודי נועד לאפשר השקעה שהסיכון הכרוך בה ממוקד לנכסים המגבים בלבד ללא הסיכון שכרוך בהשקעה כוללת ביזם. כלומר, שעסקת האיגוח תהיה נפרדת מהיזם מבחינה משפטית וכלכלית, ולא תהא כפופה לסיכונים חדלות הפירעון שלו. בשל האמור, עסקאות איגוח הן מכשיר פיננסי חשוב בשוקי ההון בעולם. בדין הישראלי הקיים אין הסדר משפטי המיוחד לעסקאות איגוח. ועדת חיימוביץ-אשר, שמונתה בשנת 2005 על ידי שר האוצר ויושב ראש רשות ניירות ערך על-מנת לבחון היבטים הנוגעים להנפקת אגרות חוב מגובות בנכסים, סברה כי היעדר הסדר בדין, מהווה חסם משמעותי המונע התפתחות שוק איגוח תקין, כיוון שעסקאות האיגוח מלוות באי ודאות משפטית, חשבונאית ומיסויית.

בחודש נובמבר 2015 פורסם דוח הצוות לקידום האיגוח בישראל שסיכם את עבודתו של צוות בין-משרדי בהשתתפות נציגי בנק ישראל, רשות ניירות ערך, רשות המסים, משרד המשפטים ומשרד האוצר שבו הומלץ על קידום פתרון חקיקתי כולל וזאת על מנת לאפשר ודאות משפטית בקשר לעסקאות איגוח להקנות מענה מספק לקשיים הרגולטוריים העולים מעסקאות איגוח מסורתיות או פשוטות (להלן – הצוות הבין-משרדי). הצוות הבין-משרדי סבר כי חקיקת החוק עשויה לתרום לפיתוח שוק האשראי החוץ-בנקאי, הן באמצעות גופים מוסדיים וחברות פיננסיות והן באמצעות חברות ריאליות שיוכלו לאגח נכסים ולגייס הון באופן בלתי-אמצעי בשוק ההון, במקום שימוש במערכת הבנקאית. פיתוח שוק זה יסייע לקדם תחרות למערכת הבנקאית, להנגיש ולהוזיל מקורות מימון, בפרט לעסקים קטנים ובינוניים ולמשקי בית.

על רקע האמור, ביום 30 ביולי 2023 פורסם תזכיר חוק הסדרת עסקאות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023, המבוסס על העקרונות שנדונו והוסכמו בצוות הבין-משרדי ועל דיונים התקיימו בשנים שלאחריו בין רשות ניירות ערך, בנק ישראל, רשות שוק ההון, משרד האוצר, רשות המסים ומשרד המשפטים. הצוות פעל לגיבוש פתרון חקיקתי כולל, שיצמצם את חוסר הוודאות הנלווה כיום לעסקאות איגוח.

בד בבד עם הפצת התזכיר האמור וכחלק מיישום מסקנות הצוות הבין-משרדי כאמור לעיל, הופץ באותו היום, קרי 30 ביולי 2023, תזכיר לתיקון פקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961, ובו הסדר המס שיחול על עסקאות איגוח, לצורך עידודן. המדובר בתזכירי חוק הכרוכים זה בזה ויחד יוצרים מנגנון שלם לאסדרת עסקאות איגוח בישראל.

מאז התפרסמו התזכירים המצוינים לעיל, התקבלו הערות ציבור בנושא, ובתוך כך החלה עבודת הגורמים הרלוונטיים במתן מענה להערות הציבור שהתקבלו, וככל שנמצאו מוצדקות, בהטמעתן בנוסח החקיקה.

בהמשך לאמור לעיל, ועל מנת להגביר את התחרות בשוק האשראי בישראל, להרחיב את היצע האשראי לעסקים קטנים ובינוניים, לאפשר פיזור סיכונים יעיל יותר במשק ולהרחיב את אפיקי ההשקעה למשקיעים בישראל, במסגרת החלטה מוצע להטיל על שר המשפטים ושר האוצר להכין ולהגיש לוועדת

השרים לענייני חקיקה תוך 100 ימים, טיוטות חוק שבהם ייקבעו תיקוני החקיקה הנדרשים על בסיס העקרונות שנקבעו בתזכיר חוק הסדרת עסקאות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023, ובתזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס'...), התשפ"ג-2023, בהתאמה, שפורסמו להערות הציבור ביום 30 ביולי 2023, ולאחר הטמעת ההערות שהתקבלו.

כמו כן, לאור הערות הציבור שהתקבלו ועל מנת לאפשר את קיומו של שוק איגוח בישראל, מוצע לקבוע שטיוטת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה תתואם כך שתקבע עקרונות מיסוי ניטראליים לעסקאות איגוח שלא ייצרו נטל עודף על היזם או על המשקיעים.

תקציב
אין.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024

מימון הטבות לחיילי מילואים לשנת 2024 מחליטים

בהמשך להחלטת ממשלה מס' 1226 מיום 7 בינואר 2024 בנושא הוקרת משרתי המילואים, לייעד תקציב בהיקף של 3.5 מיליארד ש"ח למימוש ההחלטה האמורה.

דברי הסבר

רקע כללי

בהחלטת הממשלה מס' 1226 מיום 7 בינואר 2024 נקבעו צעדים שונים בהוקרת משרתי המילואים. מוצע לאשר הגדלה תקציבית בסך 3.5 מיליארד ש"ח לצורך מימוש ההחלטה האמורה.

תקציב

3.5 מיליארד ש"ח.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם
אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
החלטה מס' 1023 מיום 3 בנובמבר 2023 ;
החלטה מס' 1226 מיום 7 בינואר 2024.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תצורף במסגרת חוות הדעת לממשלה כחלק מהתכנית המאזנת לתקציב המדינה לשנת 2024.